

2011

Activiteitenverslag

**VAN DE HOGE RAAD
VOOR VRIJWILLIGERS**

Federale Overheidsdienst
Sociale Zekerheid

.be

Voorwoord

Beste lezer,

De Hoge Raad voor Vrijwilligers startte in 2011 zijn derde mandaatperiode. Vlot is dat niet gegaan omdat het benoemingsbesluit te lang op zich liet wachten. Daarom verkwanselden we, buiten onze wil om, tijd en kwam de nieuwe Hoge Raad voor Vrijwilligers pas een eerste keer bijeen in mei 2011.

Jammer is dat omdat het idee om vanuit de Hoge Raad voor Vrijwilligers een spraakmakend initiatief op te zetten binnen de context van het Europees Jaar Vrijwilligerswerk 2011 toen al bijna kansloos was.

Vrijwilligers en hun organisaties geven gelukkig niet gemakkelijk op en daarom zijn we toch zo fris en positief mogelijk van start gegaan.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers boog zich meteen over een aantal wetsvoorstellen, waarvan de meeste de kritische toets niet overleefden.

Binnen de Hoge Raad voor Vrijwilligers is er vaak hevige discussie en debat, dat hoort zo en dat maakt net de sterkte uit van het adviesorgaan.

Waarover enorme eensgezindheid bestaat, is om het concept vrijwilligerswerk zo 'zuiver' mogelijk te houden. Vrijwilligerswerk heeft een specifieke eigenheid en een bijzondere dynamiek en alle pogingen om het te instrumentaliseren of het in te schuiven in een té economische discours, volgen we met argusogen. Daarom heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers een uitgebreide reactie gegeven op de Communicatie van de Europese Commissie, en ook daarom vinden we dat een Burgerdienst voor Jongeren niet zomaar onder de noemer 'vrijwilligerswerk' mag vallen.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers durft en moet zich kritisch opstellen, en schuwt ook de kritische zelfreflectie niet. We hebben de 'oude' en nieuwe leden bevraagd over onze eigen werking. We hebben opgelijst waarin we uitblinken en waar er werk aan de winkel is. De Hoge Raad voor Vrijwilligers gaat meer structuur brengen in haar werking, zal zich meer profileren en zich over meer zaken (in relatie tot het vrijwilligerswerk) uitspreken.

Vanzelfsprekend staat de Hoge Raad voor Vrijwilligers open om de dialoog aan te gaan en mee te zoeken naar goede pistes om de vrijwilligerswet en de regelgeving op zich te verbeteren. Een werkgroep 'formaliteiten' en 'toepassingsgebied van de vrijwilligerswet' worden opgestart, maar we zijn bereid om ook op elk initiatief vanuit de Federale regering of vanuit het Parlement een blik te werpen, om mee te garanderen dat de verdere ontwikkeling van regelgeving, nieuwe initiatieven en dergelijke meer op hun vrijwilligersvriendelijkheid getoetst worden.

De late start van de werkzaamheden van de Hoge Raad voor Vrijwilligers is zoals u zult merken, geen valse start. Dit activiteitenverslag is daarvan de getuige.

Eva Hambach,

Voorzitster

PS: diegenen onder u die dit verslag in elektronische vorm hebben ontvangen, kunnen, op eenvoudig verzoek, een papieren versie bekomen. Een Franstalige versie is eveneens beschikbaar in papieren of elektronische versie.

Inhoudstafel

Voorwoord	1
1. Adviezen en aanbevelingen	4
1.1. Uitgebrachte adviezen op wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk ..	4
1.2. De reactie van de HRV op een mededeling van de Europese Commissie in het kader van het Europees jaar van het Vrijwilligerswerk	50
2. De Hoge Raad voor Vrijwilligers – vergaderingen	58
2.1. Algemene Vergaderingen	58
2.1.1. Eerste algemene vergadering (juni 2011)	58
<p style="padding-left: 40px;">Korte voorstelling van elk lid; Procedure van de benoeming of de verkiezing van de leden van het Bureau, de voorzitter en de ondervoorzitter; Onderzoek van wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk (met het oog op het geven van een advies).</p>	
2.1.2. Tweede algemene vergadering (oktober 2011)	62
<p style="padding-left: 40px;">Opvolging van adviezen op wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk; De Nationale Loterij – beschikking gelden verzekeringen/de nieuwe gratis verzekering, aangeboden door COCOF-Brussel; Ontwerp van Resolutie van de Europese Raad over het vrijwilligerswerk in het kader van het Pools Voorzitterschap; Werking en actiepunten van de nieuwe Raad; Bespreking nieuw kandidaten voor de HRV.</p>	
2.1.3. Derde algemene vergadering (december 2011)	63
<p style="padding-left: 40px;">Ontwerp van antwoord op een mededeling van de Europese Commissie in het kader van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk; Europees Jaar 2012 Active Ageing; Europese Beleidsagenda van de EYV2011 – Alliantie voorstelling PAVE; Voorstelling tot benoeming van de ereleden van de HRV; Stand van zaken met betrekking tot de verschillende wetsvoorstellen; Toelichting bij de resultaten van de enquête over de werking van de Raad.</p>	
3. Enkele quotes van de leden in het Bureau	67
4. Een impressie van het vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap	68
Bijlagen:	71
1. De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers	
2. Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers	

1. Adviezen en aanbevelingen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

1.1. Uitgebrachte adviezen op wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk

De Minister van Sociale Zaken, Laurette Onkelinx, heeft op 12 april 2011 de Hoge Raad voor Vrijwilligers advies gevraagd over vijf wetsvoorstellen die in 2010 en 2011 werden ingediend in de Senaat en aldaar in de bevoegde Commissie van Sociale Aangelegenheden werden besproken.

Al tijdens de eerste algemene vergadering van zijn derde mandaatperiode (2011-2015) heeft de Raad de voorliggende teksten grondig besproken en een gefundeerd advies geformuleerd op elk wetsvoorstel. Op de volgende pagina's vindt U de bedoelde voorstellen met telkens de bemerkingen en conclusies van de HRV.

Het gaat om de volgende voorstellen:

- 1. Wetsvoorstel van 3 september 2010 tot instelling van een sociaal statuut voor vrijwillige burgerdienst (ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe);**
- 2. Wetsvoorstel van 9 september 2010 tot wijziging van artikel 100, § 1, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, inzake vrijwilligerswerk verricht door andersvaliden (ingediend door Mevrouw Nele Lijnen en de Heer Guido Padt);**
- 3. Wetsvoorstel van 21 maart 2011 tot wijziging van de regelgeving wat het vrijwilligerswerk van personen met een arbeidsongeschiktheid betreft (ingediend door de Heren Louis Ide en Piet De Bruyn);**
- 4. Wetsvoorstel van 4 oktober 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, in functie van het vrijwilligerswerk in het buitenland (ingediend door Mevrouw Sabine de Bethune c.s);**
- 5. Wetsvoorstel van 1 februari 2011 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, wat de optrekking van het plafond van vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen voor de onkostenvergoeding betreft (ingediend door de Heer Dirk Claes en Mevrouw Cindy Franssen).**

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2010

3 SEPTEMBRE 2010

Proposition de loi créant un statut social pour un Service citoyen volontaire

(Déposée par M. André du Bus de Warnaffe)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée à la Chambre des représentants le 12 mars 2010 (doc. Chambre, n° 52-2480/001).

La présente proposition remplace la proposition de loi DOC 52-0098/001 (1) portant organisation d'un service citoyen volontaire, déposée le 9 août 2007. La proposition a en effet été modifiée afin de tenir compte de certaines remarques formulées par le Conseil d'État (2) et des associations de terrain.

Il existe en Belgique différents statuts permettant aux personnes d'exercer une activité volontaire. Le plus souvent, l'activité de volontariat s'exerce conformément à loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires. Il n'y a alors aucun contrat entre, d'une part, le volontaire et, d'autre part, la personne bénéficiant de l'activité ou l'association organisatrice de l'activité.

Il est également possible de devenir volontaire dans le cadre du Service volontaire européen (SVE) et du Service volontaire à la coopération au développement (SVCD).

(1) Cette proposition précédente a également été déposée au Sénat sous le numéro 3-217/1 - SE 2003.

(2) Avis du Conseil d'État n° 36.426/VR du 2 avril 2004 publié dans le document du Sénat 3-217/2 - 2003/2004.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2010

3 SEPTEMBER 2010

Wetsvoorstel tot instelling van een sociaal statuut voor vrijwillige burgerdienst

(Ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 12 maart 2010 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend (stuk Kamer, nr. 52-2480/001).

Dit wetsvoorstel komt in de plaats van wetsvoorstel DOC 52-0098/001 (1) houdende regeling van de vrijwillige burgerdienst dat op 9 augustus 2007 was ingediend. Dat wetsvoorstel werd immers gewijzigd om rekening te houden met een aantal opmerkingen van de Raad van State (2) en van de verenigingen in het veld.

In België bestaan diverse statuten die de mensen de gelegenheid bieden rijwilligerswerk te verrichten. Meestal wordt zo'n activiteit uitgeoefend overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers. In dat geval is er geen overeenkomst tussen de vrijwilligers en de persoon die van de activiteit gebruik maakt of de vereniging die ze organiseert.

Ook kan men vrijwilliger worden in het raam van de Europese Vrijwilligersdienst (EVD) en van de Vrijwillige Dienst voor Ontwikkelingssamenwerking (VDOS).

(1) Datzelfde wetsvoorstel was als nr. 3-217/1 - BZ 2003 ook in de Senaat ingediend.

(2) Advies van de Raad van State nr. 36.426/VR opgenomen in Senaatsstuk 3-27/2 - 2003/2004.

Enfin, le Service d'utilité collective (SUC) auprès de la Défense a été voté à l'occasion de la loi du 11 avril 2003 (1) mais il n'est jamais entré en vigueur.

L'auteur de la présente proposition estime qu'une nouvelle forme de volontariat doit être créée, en plus de celles existantes. En effet, le Service volontaire européen et le Service volontaire à la coopération au développement sont souvent très sélectifs et se font à l'étranger; ce qui n'est pas le souhait de tous les volontaires. Par ailleurs, une personne effectuant du volontariat dans le cadre de la loi du 3 juillet 2005 aura des difficultés à s'y consacrer à plein temps, puisque cette activité ne lui procurera pas de revenus ou de prise en charge autre que le remboursement de ses frais et qu'il ne pourra pas toujours conserver ses allocations sociales.

C'est pourquoi, l'auteur de la présente proposition souhaite créer un Service citoyen volontaire, qui donnerait un statut social permettant de se consacrer entièrement à des tâches d'intérêt général pendant six à douze mois.

Ce Service citoyen volontaire concerne les personnes âgées de 18 à 25 ans et consiste en l'exercice d'une tâche d'intérêt général dans les domaines de la solidarité, de la culture, de l'environnement et de la qualité de vie, ainsi que dans les services publics et en dehors des frontières.

Ce Service citoyen volontaire est appelé à rencontrer de multiples objectifs. Il offre aux jeunes l'occasion de se consacrer prioritairement, pendant une période donnée, au bien-être de l'ensemble de la société. Si ce Service citoyen volontaire permettra aux jeunes de vivre une expérience enrichissante, l'association ou l'organisation d'accueil, de son côté, s'en trouvera aidée. Un tel contrat citoyen contribuera à renforcer le sentiment d'appartenance des volontaires à une société et affirmera les liens sociaux, contre les excès de l'individualisme. Dans ce cadre, les Services citoyens volontaires prestés dans une autre communauté linguistique belge doivent, bien entendu, être valorisés.

Ce Service citoyen volontaire signifiera la reconnaissance officielle de valeurs aussi essentielles que la solidarité et le don de soi. Or, dans une société en recherche de sens, le rôle de l'État est notamment d'affirmer les valeurs choisies par la communauté dont il émane. Tout vote, ou rejet, d'une proposition de loi, n'est par conséquent pas neutre mais révèle, au contraire, un choix implicite pour un certain type de valeurs, qui engage l'identité de l'ensemble de la société. C'est pourquoi, nous estimons que l'adoption d'une proposition instituant un Service citoyen volon-

(1) Loi du 11 avril 2003 instituant un service volontaire d'utilité collective.

Tot slot werd naar aanleiding van de wet van 11 april 2003 (1) de oprichting bij Defensie goedgekeurd van de Dienst van collectief nut (DCN), maar die is nooit in werking getreden.

Volgens de indiener van dit wetsvoorstel moet, naast de reeds bestaande, een nieuwe vorm van vrijwilligerswerk in het leven worden geroepen. De Europese Vrijwilligersdienst en de Vrijwillige Dienst voor Ontwikkelingssamenwerking zijn namelijk vaak heel selectief en worden in het buitenland volbracht, wat niet alle vrijwilligers wensen. Overigens zal iemand die vrijwilligerswerk doet in het raam van de wet van 3 juli 2005 het moeilijk hebben zich daaraan voltijds te wijden, aangezien die activiteit hem geen inkomen oplevert noch enige tenlasteneming behalve dan de terugbetaling van zijn kosten en hij niet altijd zijn sociale uitkeringen zal kunnen behouden.

Daarom wenst de indiener van dit wetsvoorstel een vrijwillige burgerdienst in te stellen, die de mensen een sociaal statuut bezorgt waardoor ze zich gedurende zes tot twaalf maanden voltijds aan taken van algemeen nut zouden kunnen wijden.

Voor die vrijwillige burgerdienst komen mensen van 18 tot 25 jaar in aanmerking. Zij vervullen taken van algemeen belang in verband met solidariteit, cultuur, milieu en levenskwaliteit, alsook in overheidsdiensten en buiten de landsgrenzen.

Met die burgerdienst worden tal van doelstellingen nagestreefd. Hij biedt de jongeren de kans zich gedurende een bepaalde tijd prioritair toe te leggen op het welzijn van de gehele samenleving. Dank zij die dienst kunnen de jongeren verrijkende ervaring opdoen, terwijl de vereniging of organisatie die hen opvangt, erdoor geholpen wordt. Een dergelijke gemeenschapsdienst zal bij de vrijwilligers het gevoel aanscherpen dat zij van de samenleving deel uitmaken, wat op zijn beurt zorgt voor hechtere sociale banden en ingaat tegen de uitwassen van het individualisme. In dat verband moet het verlenen van burgerdiensten in een andere taalgemeenschap uiteraard als waardevol worden aangemerkt.

Die burgerdienst geeft uiting aan een officiële erkenning van fundamentele waarden als solidariteit en zelfopoffering. In een samenleving die op zoek is naar zingeving, is het met name de taak van de Staat om zich te scharen achter de waarden die worden aangekleefd door de gemeenschap waaruit hij zijn bestaansreden put. Bijgevolg is de goedkeuring of afkeuring van een wetsvoorstel als dit, geen betekenisloze daad, maar een impliciete keuze voor een bepaald type van waarden, die op de identiteit van de gehele samenleving afstraalt. Daarom zijn wij van

(1) Wet van 11 april 2003 tot instelling van een vrijwillige dienst van collectief nut.

taire participera à la définition d'une société où les valeurs matérialistes sont nuancées par l'importance accordée à la réalisation de la personne et de la communauté, à la qualité de la vie, à la participation démocratique, etc.

Un tel service ne peut, selon nous, se faire que sur base volontaire. On peut douter en effet du réalisme et de la légalité d'un service obligatoire. De plus, le volontariat semble être une condition essentielle à la qualité du service presté. La notion même de service obligatoire serait d'ailleurs quelque peu contradictoire.

Enfin, l'auteur tient à souligner qu'il n'est pas nécessaire de choisir entre son intérêt personnel et celui de la collectivité mais que, au contraire, loin de devoir sacrifier l'un au profit de l'autre, ceux-ci sont parfaitement complémentaires, mieux, sont indissociables.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

L'article 2 crée, au sein du Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale, une Commission du Service citoyen volontaire chargée de l'organisation du Service citoyen volontaire. Ce SPF est choisi car la loi sur le volontariat du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires ressort déjà des Affaires sociales et que l'objectif du Service citoyen volontaire est d'ajouter un nouveau statut social possible pour les volontaires.

Article 5

Le rapport établi par la Commission contiendrait notamment des informations quant au nombre de services proposés, au nombre de jeunes engagés, à la durée et à la qualité des services prestés.

Article 6

Le Service citoyen volontaire cible les jeunes de 18 à 25 ans car, jusqu'à 18 ans, le jeune est soumis à l'obligation scolaire et, au-delà de 25 ans, il aura le plus souvent entamé sa carrière professionnelle et sera peu intéressé par le Service citoyen volontaire.

oordeel dat de goedkeuring van een wetsvoorstel tot instelling van een vrijwillige burgerdienst mee bijdraagt tot een samenleving waarin de materialistische waarden worden bijgesteld door de aandacht die uitgaat naar de ontplooiing van de persoonlijkheid en de gemeenschap, alsook naar de levenskwaliteit, de participatie aan het democratisch bestel enzovoort

Volgens ons kan een dergelijke burgerdienst dus uitsluitend op vrijwillige basis worden verricht. Het valt immers te betwijfelen of een verplichte burgerdienst wel realistisch en wettelijk is. Bovendien lijkt die vrijwilligheid een onontbeerlijke voorwaarde voor de kwaliteit van de verleende dienst. Overigens zou het begrip «verplichte burgerdienst» zelf enigszins tegenstrijdig klinken.

Tot slot wenst de indiener te beklemtonen dat niet zozeer een keuze moet worden gemaakt tussen eigen belang en algemeen belang, maar wel dat beide aspecten elkaar niet uitsluiten. Met andere woorden : zij vullen elkaar aan of, beter nog, zij zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Artikel 2 strekt ertoe een Commissie vrijwillige burgerdienst op te richten, die zou worden ondergebracht bij de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid en zou worden belast met de organisatie van de vrijwillige burgerdienst. Voor die FOD is gekozen omdat de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers al een bevoegdheid is van Sociale Zaken en het de bedoeling is van de vrijwillige burgerdienst de vrijwilligers van een mogelijk nieuw sociaal statuut te voorzien.

Artikel 5

Het door de commissie opgestelde rapport zou onder meer inlichtingen bevatten betreffende het aantal aangeboden diensten, het aantal ingeschakelde jongeren, de duur en de kwaliteit van de gepresteerde diensten.

Artikel 6

De vrijwillige burgerdienst mikt op de jongeren van 18 tot 25 jaar want tot 18 jaar zijn jongeren leerplichtig en na 25 jaar hebben ze meestal al een beroeps carrière aangevat en hebben ze nog weinig interesse voor de vrijwillige burgerdienst.

Article 7

L'article 7 établit la durée du Service citoyen volontaire. Cette durée peut varier de six à douze mois en fonction du type de secteur et des besoins des organismes d'accueil, en termes de volontaires. Une durée de minimum six mois semble être nécessaire afin que le jeune puisse en ressortir grandi. Cela permet, en outre, à l'association d'accueil de s'assurer de la volonté et de la motivation du jeune à s'engager.

Article 8

L'article 8 prévoit des possibilités de service dans de très larges secteurs. Un premier secteur, qui touche à la santé, l'action sociale et la solidarité, offre la possibilité aux volontaires d'effectuer un service au bénéfice de la société dans des domaines aussi variés que l'aide aux personnes, le secteur médico-social ou encore la promotion de la citoyenneté. La culture, le sport et l'éducation (enseignement, mouvements de jeunesse, etc.) ainsi que l'environnement et la qualité de la vie constituent également des secteurs privilégiés. La sécurité, particulièrement les actions de prévention (encadrement de manifestations culturelles ou sportives, ...), et la protection civile constituent un quatrième secteur. Enfin, en raison des spécificités propres à un service presté dans les services publics et à un service presté à l'étranger (coopération au développement, aide humanitaire), cet article précise que le Roi fixera à quelles conditions un Service citoyen volontaire peut être effectué au sein de ces domaines, en harmonie avec les programmes existants.

Article 9

Les organismes qui désirent accueillir des volontaires devront préalablement satisfaire aux conditions d'agrément établies par la présente proposition de loi (*cf.* article 10). Le respect de ces conditions sera contrôlé par la Commission du Service citoyen volontaire.

Article 10

Cet article définit les conditions que doivent réunir les organismes d'accueil pour être agréés par la commission du Service citoyen volontaire. Signalons que le réalisme des projets présentés ainsi que l'intérêt des tâches proposées par les organismes d'accueil seront pris en compte par la Commission pour l'octroi de l'agrément. Cet article donne également la possibilité de confier l'encadrement des jeunes à des pensionnés ou prépensionnés prestant bénévolement,

Artikel 7

Artikel 7 bepaalt de duur van de vrijwillige burgerdienst, die tussen zes en twaalf maanden kan bedragen afhankelijk van de gekozen sector en van de behoeften van de geïnteresseerde instellingen aan vrijwilligers. Een minimumduur van zes maanden blijkt nodig te zijn opdat de jongere er gesterkt uit kunnen komen. De begunstigde instelling kan er zich daardoor voorts van vergewissen of de jongere bereid en gemotiveerd is om zich te engageren.

Artikel 8

Artikel 8 voorziet in mogelijkheden tot dienstverlening in brede sectoren. Een eerste sector, rond gezondheid, maatschappelijke actie en solidariteit, biedt de vrijwilligers mogelijkheden de maatschappij diensten te bewijzen op uiteenlopende gebieden, als daar zijn bijstand aan personen, de medische-sociale sector, of de bevordering van de burgerzin. Ook cultuur, sport en opvoeding (onderwijs, jeugdbewegingen enz.), alsook milieu en kwaliteit van het leven zijn uitverkoren sectoren. Een vierde sector bestaat uit de veiligheid, vooral de preventieve acties (begeleiding van cultuur- en sportevenementen ...) en de civiele bescherming. Wegens de specifieke kenmerken van dienstverlening in een openbare dienst en in het buitenland (ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp), bepaalt dit artikel ten slotte dat de Koning bepaalt onder welke voorwaarden een vrijwillige burgerdienst in die sectoren kan worden verricht in overeenstemming met de bestaande programma's.

Artikel 9

De instellingen die een beroep wensen te doen op vrijwilligers dienen vooraf te voldoen aan de door het wetsvoorstel vastgestelde erkenningsvoorwaarden (zie artikel 10). De Commissie vrijwillige burgerdienst zal nagaan of aan die voorwaarden is voldaan.

Artikel 10

In dat artikel worden de voorwaarden bepaald waaraan de begunstigde instellingen moeten voldoen om te worden erkend door de Commissie vrijwillige burgerdienst. Er zij op gewezen dat de commissie voor het verlenen van de erkenning rekening zal houden met de haalbaarheid van de voorgestelde projecten en met het belang van de door de instellingen voorgestelde taken. Dit artikel biedt ook de mogelijkheid de begeleiding van de jongeren op te dragen aan gepen-

ce qui constitue une manière concrète de nouer des liens entre les générations.

Article 11

Cet article souligne le fait que la création d'un Service citoyen volontaire ne peut avoir pour conséquence la disparition d'emplois. L'article précise qu'il revient au Roi de déterminer les critères assurant qu'il n'y a pas de concurrence, à l'instar de ceux prévus pour les agences locales pour l'emploi (ALE).

La Commission du Service citoyen volontaire veille au respect de cette disposition (*cf.* article 4).

Articles 12 et 13

Ces articles établissent la possibilité pour le volontaire, lors du dépôt de sa candidature, de préciser le domaine dans lequel il désire effectuer son service. La Commission du Service citoyen volontaire s'assurera de la capacité des candidats à effectuer les activités qu'ils souhaitent exercer.

De plus, l'article 12 précise que les volontaires ont la possibilité de présenter, en commun avec une association ou une institution, un projet personnel pour peu que celui-ci respecte les conditions définies à l'article 11.

Les possibilités de candidature sont très souples puisqu'il est également possible de présenter un projet collectif.

Article 14

La remise d'une attestation permettrait aux participants de valoriser leur expérience lors de leur recherche d'emploi future.

Article 15

L'article 15 prévoit l'établissement préalable d'un contrat écrit entre le candidat volontaire, l'organisme d'accueil et la Commission du Service citoyen volontaire. Ce contrat définit les droits et obligations des parties contractantes. Les éléments essentiels de ce contrat seront fixés par le Roi (exemples: identification précise, date du début et de la fin de l'exécution du contrat, lieu d'exécution du contrat, date d'entrée en vigueur du contrat).

sioneerden of bruggepensioneerden, die dit vrijwillig doen. Het is een concrete manier om banden tussen de generaties te smeden.

Artikel 11

In dit artikel wordt erop gewezen dat de instelling van een vrijwillige burgerdienst niet mag leiden tot het verdwijnen van betrekkingen. Krachtens het artikel stelt de Koning de criteria vast die ervoor zorgen dat er geen concurrentie optreedt, naar het voorbeeld van die welke gelden voor de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's).

De Commissie vrijwillige burgerdienst ziet toe op de naleving van die bepaling (zie artikel 4).

Artikelen 12 en 13

Die artikelen voorzien in de mogelijkheid voor de vrijwilliger om bij zijn kandidaatstelling aan te geven op welk domein hij zijn dienst wenst te verrichten. De Commissie vrijwillige burgerdienst vergewist zich ervan of de kandidaten in staat zijn de door hen gewenste activiteiten te verrichten.

Voorts bepaalt artikel 12 dat de vrijwilligers de mogelijkheid hebben om samen met een vereniging of een instelling een eigen project voor te stellen, op voorwaarde dat het beantwoordt aan de in artikel 11 bepaalde voorwaarden.

Er wordt zeer soepel omgegaan met de mogelijkheden voor kandidaatstelling aangezien ook een collectief project kan worden ingediend.

Artikel 14

De overhandiging van een attest zou de kandidaten in staat stellen hun ervaring ten nutte te maken wanneer zij later op zoek gaan naar een betrekking.

Artikel 15

Artikel 15 bepaalt dat vooraf tussen de kandidaat-vrijwilliger, de begunstigde instelling en de Commissie vrijwillige burgerdienst een schriftelijke overeenkomst wordt gesloten. Die overeenkomst legt de rechten en plichten van de contracterende partijen vast. De wezenlijke elementen ervan zullen door de Koning worden bepaald (bijvoorbeeld: de juiste identiteit van de partijen, de begin- en einddatum van de overeenkomst, de plaats waar de overeenkomst wordt uitgevoerd en de datum waarop ze in werking treedt).

Article 16

Cet article règle la durée hebdomadaire du travail. Cette durée peut être fixée au terme d'une concertation entre le volontaire et l'organisme d'accueil, pour peu qu'un minimum de vingt-huit heures par semaine soit presté par le volontaire. Il a semblé important de prévoir une prestation horaire minimale qui ne soit pas trop importante afin que la qualité du service offert par le volontaire ne soit pas entravée par une charge trop lourde. De plus, une telle durée laisse au volontaire la possibilité de rechercher parallèlement un emploi. Un maximum de trente-huit heures par semaine est également prévu, aligné sur la législation relative au temps de travail.

Article 17

Cet article prévoit que chacune des parties peut mettre fin au contrat à condition qu'un préavis de minimum sept jours soit respecté. Cette courte durée du préavis (qui peut être allongée moyennant l'accord de la Commission du Service citoyen volontaire) vise à permettre, d'une part, au jeune qui aurait trouvé un emploi de se libérer rapidement et, d'autre part, à l'organisme d'accueil de se séparer d'une personne peu motivée.

Article 18

L'article 18 oblige les organismes d'accueil à assurer la responsabilité civile des deux parties.

Article 19

Cet article règle les conséquences d'un accident de travail éventuel et oblige les organismes d'accueil à s'assurer à cet égard auprès d'une compagnie d'assurance privée. Pour la mise en œuvre de ce principe, on se référera aux dispositions relatives aux accidents du travail dans le régime des travailleurs salariés.

Article 20

L'auteur de la présente proposition a choisi de proposer une indemnité forfaitaire aux volontaires car ce système est plus égalitaire qu'un système permettant simplement de continuer à percevoir des allocations sociales.

Artikel 16

Dit artikel regelt de dagelijkse werktijd. Die kan na overleg tussen de vrijwilliger en de begunstigde instelling worden bepaald, op voorwaarde dat de vrijwilliger minimum achtentwintig uur per week werkt. Het leek van belang te voorzien in een minimumaantal werkuren dat niet te hoog ligt, opdat de kwaliteit van het door de vrijwilliger geleverde werk niet in het gedrang komt als gevolg van een te grote werklast. Bovendien laat een dergelijke werktijd de vrijwilliger de mogelijkheid tegelijkertijd een baan te zoeken. Er is ook voorzien in een maximum van achtentwintig uur per week, in overeenstemming met de wetgeving betreffende de arbeidstijd.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt dat elk van de partijen de overeenkomst kan beëindigen, op voorwaarde dat een minimumopzeggingstermijn van zeven dagen in acht wordt genomen. Die korte duur van de opzeggingstermijn (die kan worden verlengd mits de Commissie vrijwillige burgerdienst ermee akkoord gaat) strekt er enerzijds toe de jongeren die een baan zou hebben gevonden in staat te stellen zich snel vrij te maken en anderzijds de begunstigde instelling de mogelijkheid te geven zich van een weinig gemotiveerde persoon te ontdoen.

Artikel 18

Artikel 18 verplicht de begunstigde instellingen ertoe een verzekering aan te gaan voor de wettelijke aansprakelijkheid van beide partijen.

Artikel 19

Dit artikel regelt de gevolgen van een eventueel arbeidsongeval en verplicht de begunstigde instellingen ertoe daartegen bij een particuliere verzekeringsmaatschappij een verzekering aan te gaan. Voor de uitvoering van dit beginsel zij verwezen naar de bepalingen inzake arbeidsongevallen van werknemers.

Artikel 20

De indiener van dit wetsvoorstel heeft ervoor gekozen de vrijwilligers een vaste vergoeding voor te stellen want dat is een regeling die sociaal billijker is dan een regeling waaronder de betrokkenen gewoon verder sociale uitkeringen blijven ontvangen.

Le volontaire ne percevra donc pas d'allocation pendant la durée de son Service mais il retrouvera pleinement ses droits à la fin de son Service citoyen volontaire.

Article 21

L'article 21 permet au volontaire d'intégrer la durée de son service dans sa période de stage d'attente pour le chômage. Le jeune volontaire effectuant son service ne peut en effet être désavantagé par rapport à celui qui ne l'accomplit pas. Le jeune en stage d'attente sera incité à opter pour le Service citoyen volontaire par le fait qu'une journée prestée dans ce cadre équivaudra à une journée et demie du stage d'attente.

André du BUS de WARNAFFE.

*
* *

De vrijwilliger ontvangt dus geen uitkering voor de duur van zijn dienst, maar herkrijgt ten volle zijn rechten na afloop van zijn vrijwillige burgerdienst.

Artikel 21

Artikel 21 stelt de vrijwilliger in staat de duur van zijn dienst te laten meetellen als wachttijd in het kader van de werkloosheidsreglementering. De jonge vrijwilliger die zijn dienst verricht, mag immers niet worden benadeeld ten opzichte van degene die hem niet verricht. De jongere in wachttijd zal ertoe worden aangespoord voor de vrijwillige burgerdienst te kiezen, doordat een dag burgerdienst zal worden gelijkgesteld met anderhalve dag wachttijd.

*
* *

PROPOSITION DE LOICHAPITRE 1er**Disposition générale**Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE 2

La Commission du Service citoyen volontaire

Art. 2

Une Commission du Service citoyen volontaire ci-après dénommée « la Commission », chargée d'organiser le Service citoyen volontaire, est créée au sein du service public fédéral Sécurité sociale.

Art. 3

La Commission est composée paritairement, d'une part, de représentants de l'État fédéral et, d'autre part, de représentants du monde associatif et du secteur privé.

Le Roi détermine la composition et le fonctionnement de la Commission.

Art. 4

La Commission est chargée notamment :

1. d'octroyer l'agrément aux organismes d'accueil;
2. de diffuser de l'information et des offres de Service citoyen volontaire;
3. d'établir des listes d'inscriptions des volontaires pour le Service citoyen volontaire;
4. de récolter les offres de Service citoyen volontaire émises par les différentes institutions et organisations;
5. de veiller au respect de l'article 11;
6. d'indemniser les volontaires du Service citoyen volontaire;

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

De Commissie vrijwillige burgerdienst

Art. 2

Bij de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid wordt een Commissie vrijwillige burgerdienst opgericht, hierna « de commissie » genaamd, die ermee wordt belast de vrijwillige burgerdienst te regelen.

Art. 3

De commissie is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale overheid enerzijds, en uit vertegenwoordigers van het verenigingsleven en de particuliere sector anderzijds.

De Koning bepaalt de samenstelling en de werkwijze van de commissie.

Art. 4

De commissie heeft met name tot taak :

1. een erkenning te verlenen aan de begunstigde instellingen;
2. informatie en aanbiedingen in verband met de vrijwillige burgerdienst te verspreiden;
3. lijsten van de voor de burgerdienst ingeschreven vrijwilligers op te stellen;
4. de aanbiedingen van de verschillende instellingen en organisaties in verband met de vrijwillige burgerdienst in ontvangst te nemen;
5. toe te zien op de naleving van artikel 11;
6. een vergoeding uit te keren aan wie vrijwillig een burgerdienst verricht;

7. de fixer le statut des volontaires dans le cadre du Service citoyen volontaire, sans préjudice des dispositions figurant dans la présente loi;

8. de veiller, tout au long du Service citoyen volontaire, à ce que les volontaires, ainsi que les organismes d'accueil, respectent le contrat pour lequel ils se sont engagés.

Art. 5

Le financement de la Commission se trouve inscrit au budget du Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale.

Chaque année, la Commission adresse au Parlement et au ministre qui les Affaires sociales dans ses attributions un rapport, établi selon les critères définis par le Roi.

CHAPITRE 3

Le Service citoyen volontaire

Art. 6

Le Service citoyen volontaire peut être effectué au profit de la collectivité dans un but désintéressé par toute personne âgée de dix-huit à vingt-cinq ans domiciliée en Belgique.

Art. 7

Le Service citoyen volontaire a une durée de six à douze mois, selon les demandes des organismes d'accueil agréés.

Le Service citoyen volontaire peut être renouvelé, immédiatement après l'échéance du premier contrat ou ultérieurement, à condition que la durée totale de l'engagement du volontaire ne dépasse pas douze mois.

Art. 8

Le Service citoyen volontaire est effectué dans l'un des domaines suivants :

1. santé, action sociale et solidarité;
2. culture, sport et éducation;
3. environnement et qualité de la vie;
4. sécurité et protection civile;

5. au sein des services publics ainsi qu'en dehors des frontières (coopération au développement), aux conditions définies par le Roi.

7. in het raam van de vrijwillige burgerdienst het statuut van de vrijwilligers te bepalen, onverminderd het bepaalde in deze wet;

8. er voor de hele duur van de vrijwillige burgerdienst op toe te zien dat de vrijwilligers en de begunstigde instellingen de overeenkomst in acht nemen waartoe ze zich hebben verbonden.

Art. 5

De commissie wordt gefinancierd uit de begroting van de federale overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid.

De commissie bezorgt het Parlement en de minister die bevoegd is voor Sociale Zaken jaarlijks een rapport opgesteld aan de hand van de door de Koning bepaalde criteria.

HOOFDSTUK 3

De vrijwillige burgerdienst

Art. 6

De vrijwillige burgerdienst mag belangeloos worden verricht ten behoeve van de gemeenschap door iedere persoon tussen achttien en vijftwintig jaar die in België zijn woonplaats heeft.

Art. 7

De vrijwillige burgerdienst duurt zes tot twaalf maanden naar gelang van de vragen van de erkende begunstigde instellingen.

De vrijwillige burgerdienst kan worden hernieuwd onmiddellijk na afloop van de eerste overeenkomst of naderhand, op voorwaarde dat de totale duur van het dienstverband van de vrijwilliger niet meer dan twaalf maanden bedraagt.

Art. 8

De vrijwillige burgerdienst wordt verricht op een van de volgende gebieden :

1. gezondheid, sociale actie en solidariteit;
2. cultuur, sport en opvoeding;
3. milieu en levenskwaliteit;
4. veiligheid en civiele bescherming;

5. in een openbare dienst alsmede buiten de grenzen (ontwikkelingssamenwerking), volgens de door de Koning bepaalde voorwaarden.

Art. 9

Les organismes qui souhaitent accueillir des volontaires dans le cadre du Service citoyen doivent être agréés par la Commission.

Art. 10

Les conditions d'agrément sont les suivantes :

1. les organismes d'accueil doivent être reconnus par l'autorité compétente comme opérateur dans un des domaines visés à l'article 8;

2. les organismes d'accueil doivent s'engager à proposer au volontaire des tâches d'intérêt général dans l'un des domaines visés à l'article 8.

L'agrément des organismes d'accueil est vérifié chaque année par la Commission.

Art. 11

Les activités offertes aux volontaires ne doivent correspondre ni à des emplois permanents régis par les statuts de la fonction publique, ni à des emplois nécessaires au fonctionnement normal de l'organisme d'accueil et pouvant être prévus par des salariés sous contrat de travail, ni à des emplois effectués sous contrat de service.

Le Roi définit les critères à respecter, permettant d'éviter toute concurrence déloyale vis-à-vis des activités économiques relevant du secteur marchand.

Art. 12

Les personnes désignées conformément à l'article 6 peuvent faire acte de candidature pour un Service citoyen volontaire auprès de la Commission, en précisant le domaine dans lequel elles souhaitent l'effectuer. Elles peuvent également proposer à la Commission une initiative personnelle réalisée en commun avec une association ou une institution et respectant les conditions d'agrément déterminées à l'article 10.

Un projet collectif, présenté par un groupe de candidats, peut également être présenté.

Art. 13

La Commission acceptera les souhaits exprimés dans les candidatures des volontaires en fonction du nombre d'activités offertes par les organismes d'ac-

Art. 9

De instellingen die vrijwilligers in dienst willen nemen in het kader van de burgerdienst moeten door de commissie worden erkend.

Art. 10

De erkenningsvoorwaarden zijn de volgende :

1. de begunstigde instellingen moeten door de bevoegde overheid erkend zijn als operator op een van de in artikel 8 bedoelde gebieden;

2. de begunstigde instellingen moeten zich ertoe verbinden de vrijwilliger taken van algemeen nut voor te stellen op een van de in artikel 8 bedoelde gebieden.

De commissie gaat jaarlijks na of de begunstigde instellingen erkend zijn.

Art. 11

De aan de vrijwilligers aangeboden activiteiten mogen niet overeenstemmen met vaste betrekkingen die vallen onder het ambtenarenstatuut, noch met betrekkingen die nodig zijn voor de normale werking van de begunstigde instelling en die kunnen worden bekleed door werknemers met een arbeidsovereenkomst.

De Koning stelt de na te leven criteria vast die het mogelijk maken eventuele oneerlijke mededinging met economische activiteiten van de non-profitsector te vermijden.

Art. 12

De overeenkomstig artikel 6 aangewezen personen mogen hun kandidatuur voor een vrijwillige burgerdienst indienen bij de commissie en preciseren op welk gebied ze die wensen te verrichten. Ze mogen tevens aan de commissie een persoonlijk initiatief voorstellen dat ze hebben uitgewerkt samen met een vereniging of een instelling, met inachtneming van de in artikel 10 vastgestelde erkenningsvoorwaarden.

Ook een door een groep kandidaten voorgesteld gemeenschappelijk project mag worden voorgedragen.

Art. 13

Bij de inwilliging van de in de kandidatuur van de vrijwilligers geuite wensen houdt de commissie rekening met het aantal activiteiten die door de erkende

cueil agréés et de la capacité du demandeur à les effectuer.

Art. 14

À l'issue de son Service citoyen volontaire, le volontaire se verra remettre une attestation déterminant les compétences acquises tout au long de son expérience.

CHAPITRE 4

Le contrat de Service citoyen volontaire

Art. 15

Le volontariat fait l'objet d'un accord écrit entre le volontaire, l'organisme d'accueil et la Commission. Le Roi fixera les mentions devant être obligatoirement comprises dans ce contrat.

Art. 16

La durée hebdomadaire du temps de travail devant être effectuée par le volontaire résulte d'une concertation entre le volontaire et l'organisme, avec un minimum de vingt-huit heures et un maximum de trente-huit heures.

Art. 17

Le volontaire ou l'organisme d'accueil peut résilier unilatéralement le contrat moyennant un préavis de sept jours. Toutefois, le contrat peut prévoir un préavis plus long, moyennant l'approbation par la Commission.

L'absence pour cause de maladie ou de maternité suspend l'exécution du Service citoyen volontaire.

Art. 18

L'organisme d'accueil contracte une assurance couvrant la responsabilité civile de l'organisme, d'une part, et des volontaires, d'autre part. Aux termes de ladite assurance, l'organisme et le volontaire sont considérés comme tiers entre eux.

begunstigde instellingen worden aangeboden en met de bekwaamheid van de aanvrager om ze te verrichten.

Art. 14

Na afloop van zijn vrijwillige burgerdienst ontvangt de vrijwilliger een attest dat de bekwaamheden vermeldt die hij zich tijdens zijn dienst eigen heeft gemaakt.

HOOFDSTUK 4

De overeenkomst inzake vrijwillige burgerdienst

Art. 15

Over het vrijwilligerswerk wordt tussen de vrijwilliger, de begunstigde instelling en de commissie een schriftelijke overeenkomst gesloten. De Koning bepaalt de vermeldingen die verplicht in de overeenkomst moeten worden opgenomen.

Art. 16

De dagelijkse werktijd die door de vrijwilliger moet worden verricht is het resultaat van overleg tussen de vrijwilliger en de instelling, met een minimum van achtentwintig uur en een maximum van achtendertig uur per week.

Art. 17

De vrijwilliger of de begunstigde instelling kan eenzijdig de overeenkomst opzeggen, mits een opzeggingstermijn van zeven dagen in acht wordt genomen. De overeenkomst kan evenwel in een langere opzeggingstermijn voorzien, mits de commissie daaraan haar goedkeuring hecht.

Afwezigheid wegens ziekte of moederschap schort de uitvoering van de vrijwillige burgerdienst op.

Art. 18

De begunstigde instelling gaat een verzekering aan die de wettelijke aansprakelijkheid dekt van zowel de instelling als de vrijwilligers. Overeenkomstig die verzekering worden de instelling en de vrijwilliger tegenover elkaar als derden beschouwd.

Art. 19

L'organisme d'accueil conclut, auprès d'une société d'assurances à primes fixes agréée ou auprès d'une caisse commune d'assurances agréée, une police qui garantit aux volontaires les mêmes avantages que ceux qui sont mis à la charge de l'assureur par la loi du 10 avril 1971 sur les accidents de travail.

CHAPITRE 5

Statut social et financier du volontaire

Art. 20

L'accomplissement du Service citoyen volontaire donne droit, pour une durée hebdomadaire de trente-huit heures, à une indemnité dont le montant est fixé par le Roi, à la condition que le volontaire renonce provisoirement à percevoir tout subside ou allocation auquel il avait droit avant l'accomplissement du Service citoyen volontaire. Pour une durée hebdomadaire inférieure à trente-huit heures, l'indemnité est calculée au prorata. Cette indemnité est prise en charge par la Commission.

Lorsque le volontaire a terminé son Service citoyen volontaire, il retrouve les droits auxquels il avait renoncé pendant la durée du service.

Art. 21

Les journées de service accomplies dans le cadre du Service citoyen volontaire sont prises en compte, avec un facteur incitatif de 150 %, pour l'accomplissement du stage visé à l'article 36, § 1er, 4°, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

Art. 22

Le Roi déterminera, pour les seuls organismes relevant de l'autorité fédérale, dans quelles conditions un Service citoyen volontaire peut être effectué dans un autre régime linguistique et de quelle manière une telle initiative est valorisée.

Art. 19

De begunstigde instelling sluit met een erkende maatschappij voor verzekeringen tegen vaste premies of met een erkende gemeenschappelijke verzekeringskas een polis die aan de vrijwilligers dezelfde voordelen garandeert als die welke de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen ten laste van de verzekeraar legt.

HOOFDSTUK 5

Sociaal en geldelijk statuut van de vrijwilliger

Art. 20

Het verrichten van de vrijwillige burgerdienst doet als dusdanig de vrijwilliger geen enkel sociaal recht verliezen dat hij vóór het verrichten van die dienst genoot. Het verrichten van de vrijwillige burgerdienst, geeft voor een wekelijkse duur van achtendertig uur recht op een vergoeding die gelijk is aan het leefloon, op voorwaarde dat de vrijwilliger afziet van elke subsidie of uitkering waarop hij vóór het verrichten van de vrijwillige burgerdienst recht had. Voor een wekelijkse arbeidsduur van minder dan achtendertig uur wordt de vergoeding verhoudingsgewijs berekend. De bedoelde vergoeding is ten laste van de commissie.

Wanneer de vrijwilliger zijn vrijwillige burgerdienst heeft beëindigd, herkrijgt hij de rechten waarvan hij afstand had gedaan tijdens de duur van die dienst.

Art. 21

De dagen arbeid verricht in het raam van de vrijwillige burgerdienst komen tegen een aanmoedigingspercentage van 150 % in aanmerking voor het berekenen van de wachttijd bedoeld in artikel 36, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering.

Art. 22

De Koning bepaalt uitsluitend voor de instellingen die onder de federale overheid ressorteren onder welke voorwaarden een vrijwillige burgerdienst in een andere taalregeling kan worden verricht en op welke manier met een dergelijk initiatief rekening wordt gehouden.

Art. 23

La réparation des dommages résultant d'une maladie professionnelle est due, aux conditions déterminées par le Roi, aux volontaires victimes d'une maladie professionnelle au sens des lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970, lorsque pendant et par la nature de leur service, ils ont été exposés au risque de celle-ci.

Art. 24

La Commission paie une indemnité de transport au volontaire. Les frais de transport en commun sont pris en charge intégralement par la Commission.

Le Roi définit les modalités du calcul du défraiement qui est accordé aux personnes à mobilité réduite.

CHAPITRE 6

Disposition relative à la compétence

Art. 25

L'article 569, 3°, du Code judiciaire, abrogé par la loi du 27 mars 2001, est rétabli dans la rédaction suivante :

« 3° des contestations relatives à l'exécution de la loi du ... créant un statut social pour un Service citoyen volontaire; ».

27 août 2010.

André du BUS de WARNAFFE.

Art. 23

De vergoeding van de schade tengevolge van een beroepsziekte is, onder de door de Koning bepaalde voorwaarden, verschuldigd aan de vrijwilligers die lijden aan een beroepsziekte in de zin van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, wanneer zij tijdens het verrichten van hun dienst en door de aard ervan blootgesteld zijn aan de risico's van die ziekte.

Art. 24

De commissie betaalt de vrijwilligers een vervoersvergoeding. De kosten van openbaar vervoer worden integraal door de commissie betaald.

De Koning bepaalt de nadere regels voor de berekening van de kosten die worden terugbetaald aan personen wier mobiliteit beperkt is.

HOOFDSTUK 6

Bepaling betreffende de bevoegdheid

Art. 25

Artikel 569, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, opgeheven bij de wet van 27 maart 2001, wordt hersteld in de volgende lezing :

« 3° betwistingen in verband met de uitvoering van de wet van ... tot instelling van een sociaal statuut voor een vrijwillige burgerdienst; ».

27 augustus 2010.

Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers betreffende het wetsvoorstel tot instelling van een sociaal statuut voor vrijwillige burgerdienst ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe

De HRV kan het voorstel niet steunen om de volgende redenen:

De verhouding tot het vrijwilligerswerk.

Een eerste probleem situeert zich in de positionering van dit voorstel. De burgerdienst kan niet worden beschouwd als vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 en nog minder in de zin die de meeste actoren op het terrein eraan geven. Ter herinnering: vrijwilligerswerk gebeurt in België op basis van vrijwillige inzet en is het resultaat van een vrij, kosteloos, niet-contractueel, onbaatzuchtig en altruïstisch engagement.

Bijgevolg valt de vrijwillige burgerdienst duidelijk buiten het kader van het vrijwilligerswerk zoals het in de Belgische wetgeving wordt begrepen. Uit de formulering van het wetsvoorstel blijkt trouwens dat de gebruikte terminologie meer thuishoort in de arbeidswereld en niet in die van het vrijwilligerswerk. In het voorstel is er immers sprake van gepresteerde uren, van uurroosters, van opzeggingstermijnen en van de arbeidsongevallenverzekering voor werknemers. Dit voorstel hoort dan ook meer thuis in de arbeidswetgeving, aangezien personen in vrijwillige burgerdienst zouden werken in het kader van een overeenkomst en een vergoeding of een uitkering zouden ontvangen. Dat is niet het geval bij vrijwilligerswerk. Het is hoogstens mogelijk, en niet verplicht, om onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen een onkostenvergoeding te krijgen om mogelijke obstakels voor het engagement weg te ruimen (bv.: verplaatsingskosten, ...). Het zou echter de bedoeling zijn dat jongeren kunnen leven van de vrijwillige burgerdienst.

De verhouding tot arbeid en solidariteit.

Als we het statuut voor de vrijwillige burgerdienst onder de loep nemen, dreigt er volgens ons een nieuw substatuut te worden ingevoerd, een nieuwe vorm van activering van jonge werkzoekenden, die hun inzetbaarheid op de arbeidsmarkt moet verhogen. De kans bestaat zelfs dat op die manier aan bepaalde structuren goedkope werkkrachten worden aangeboden en dat tegelijk de belangrijkste functie van het vrijwilligerswerk oneigenlijk wordt aangewend. Bovendien bestaat ook het risico op concurrentie met de "echte" banen die worden gecreëerd in de verenigingswereld.

Financiering van de vrijwillige burgerdienst.

Omdat het kostenprobleem meermaals in het voorstel aan bod komt, vinden we het belangrijk om het te hebben over de mogelijke perverse effecten ervan. Of het nu gaat over een vergoeding of een universele uitkering, het gaat steeds om een specifieke financiering vanuit de federale begroting. Als we spreken over een gesloten enveloppe, dan spreken we ook over een beperkt aantal jongeren die een vergoeding of uitkering kunnen ontvangen. Op basis van welke criteria zullen deze jongeren dan worden geselecteerd? De aard van het project? Het sociale doel van de vzw? De plaats waar de vzw is gevestigd? Zullen de criteria betrekking hebben op de jongere zelf? In het wetsvoorstel wordt de vrijwillige burgerdienst geregeld door een commissie. De regels, het statuut en de samenstelling van deze commissie blijven echter heel vaag.

De uitwerking van alternatieve pistes

1/ Het uit de weg ruimen van de bestaande obstakels voor vrijwilligerswerk, in het bijzonder voor personen die een sociale uitkering ontvangen,

2/ Het ondersteunen van scholen bij initiatieven en projecten die worden georganiseerd in samenwerking met het verenigingsleven en die kansarme jongeren moeten toelaten een netwerk uit te bouwen, projecten te organiseren, initiatieven te nemen, verantwoordelijkheid op te nemen, ...

3/ Het ondersteunen van verenigingen die opleidingen organiseren om jongeren de kans te geven nieuwe competenties en vaardigheden te ontwikkelen, vooral in partnerschap met de VDAB, Actiris en Forem,

4/ Het opwaarderen van het vrijwillig actief engagement in jongerenorganisaties die reeds sinds lang samen met jongeren de actieve participatie in het sociale leven bevorderen, om aan te zetten tot een verantwoordelijk, actief, kritisch en solidair burgerschap.

De HRV geeft bijgevolg een negatief advies voor dit wetsvoorstel.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2010

9 SEPTEMBRE 2010

Proposition de loi modifiant l'article 100, §1er, alinéa 2, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, en ce qui concerne le volontariat exercé par les moins-valides

(Déposée par Mme Nele Lijnen
et M. Guido De Padt)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 24 avril 2008 (doc. Sénat, n° 4-715/1 -2007/2008).

Un des huit principes fondamentaux sur lesquels repose la Convention des Nations unies relative aux droits des personnes handicapées (1) prévoit la participation et l'intégration pleines et effectives des personnes handicapées à la société. Ces personnes ont droit, comme toutes les autres, à une vie digne et au bien-être, à la formation et au travail ainsi qu'à une participation active à tous les aspects de la vie en société. Elles doivent avoir l'assurance d'être réellement prises au sérieux dans toute leur humanité et leur individualité.

Pourtant, à l'heure actuelle, le taux d'occupation des personnes affectées d'un handicap professionnel ou d'un problème de santé de longue durée est encore nettement inférieur à la moyenne. L'accès au marché du travail est encore beaucoup trop souvent entravé par des réglementations qui découragent les personnes atteintes d'un handicap professionnel (pièges à l'em-

(1) Cette convention, qui a été adoptée le 13 décembre 2006 au cours de la 61e session de l'Assemblée générale des Nations unies, définit de manière claire et concrète les droits des personnes handicapées.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2010

9 SEPTEMBER 2010

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 100, § 1, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, inzake vrijwilligerswerk verricht door andersvaliden

(Ingediend door mevrouw Nele Lijnen
en de heer Guido De Padt)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 24 april 2008 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 4-715/1 - 2007/2008).

Eén van de acht fundamentele beginselen waarop het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (1) berust, stelt dat personen met een handicap volledig en daadwerkelijk moeten kunnen participeren in het maatschappelijk leven. Deze mensen hebben evenveel recht op een waardig leven en op welzijn, op vorming en werk en op een actieve deelname aan alle aspecten van de samenleving. Personen met een handicap moeten erop aankunnen dat ze werkelijk ernstig worden genomen in al hun menselijkheid en individualiteit.

Toch is het tot op vandaag zo dat de tewerkstellingsgraad van mensen met een arbeidshandicap of een langdurig gezondheidsprobleem nog steeds ver onder het gemiddelde ligt. De toegang tot de arbeidsmarkt wordt dan ook nog veel te vaak belemmerd door regelingen die personen met een arbeidshandicap ontmoedigen (activiteitsvallen). Om gelijke kansen

(1) In dit Verdrag, dat op 13 december 2006 tijdens de 61ste zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen, worden de rechten van personen met een handicap duidelijk en concreet vastgesteld.

ploi). C'est pourquoi, si l'on veut garantir l'égalité des chances en faveur des personnes handicapées sur le marché du travail, il faut mener des actions positives, plutôt que prendre des mesures de discrimination positive.

Transformer le volontariat en un droit fondamental inconditionnel pour les personnes handicapées pourrait constituer une première étape vers la suppression des nombreux obstacles qui entravent la recherche d'un emploi.

Les médiateurs de terrain affirment que le volontariat favorise le rapprochement interpersonnel et une plus grande implication dans la société, et qu'il se traduit dès lors par un plus grand engagement social. La simplification de la réglementation relative au volontariat et la modification des règles qui ont un impact négatif sur le niveau de revenus des personnes souffrant d'un handicap professionnel pourraient dès lors représenter une avancée considérable pour ces dernières.

Comme le volontariat constitue aussi souvent un premier pas vers le marché du travail, cette modification législative visant à assouplir les conditions du volontariat pour les personnes souffrant d'un handicap professionnel serait également une étape importante dans la concrétisation de l'intention du gouvernement fédéral d'accroître le taux d'emploi de ces personnes.

La présente proposition vise à faire en sorte que les personnes bénéficiant d'une indemnité pour cause de maladie ou d'invalidité puissent pratiquer le volontariat sans devoir demander une autorisation préalable. La disposition en vigueur concernant le volontariat prévoit en effet que le bénéficiaire d'indemnités doit demander (indirectement) l'autorisation du médecin-conseil pour pouvoir travailler comme volontaire. C'est l'article 100, § 1er, alinéa 2, de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités (1), inséré par la loi du 3 juillet 2005, qui fait que, si l'intéressé n'a pas demandé l'autorisation de travailler comme volontaire, il risque de perdre son indemnité. Cet article dispose ce qui suit :

«Le travail volontaire au sens de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires n'est pas considéré comme une activité, à condition que le médecin-conseil constate que cette activité est compatible avec l'état général de santé de l'intéressé.»

Le membre de phrase «à condition que le médecin-conseil constate que cette activité est compatible avec l'état général de santé de l'intéressé» entraîne que le fait de ne pas demander l'autorisation de pratiquer le

(1) La loi coordonnée du 14 juillet 1994 est la loi fondamentale qui organise et réglemente l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités.

van mensen met een handicap op de arbeidsmarkt te realiseren moet daarom positieve actie — in tegenstelling tot positieve discriminatie — ondernomen worden.

Vrijwilligerswerk omvormen tot een onvoorwaardelijk basisrecht voor personen met een handicap zou een eerste stap kunnen betekenen bij het wegwerken van de vele knelpunten die rijzen bij hun zoektocht naar werk.

Ervaringsdeskundigen stellen dat vrijwilligerswerk mensen ertoe aanzet betrokken te zijn met elkaar en in de samenleving en bijgevolg leidt tot een breder maatschappelijk engagement. Het vereenvoudigen van de regelgeving omtrent vrijwilligerswerk en het aanpassen van regelingen die hun inkomenspositie negatief beïnvloeden, zou voor personen met een arbeids handicap dan ook een grote vooruitgang kunnen betekenen.

Aangezien het vrijwilligerswerk vaak ook een eerste opstap vormt naar de arbeidsmarkt, zou deze wetswijziging ter versoepeling van het vrijwilligerswerk voor personen met een arbeidshandicap tevens een belangrijke stap betekenen in het voornemen van de federale regering om meer personen met een arbeids handicap aan het werk te krijgen.

Dit voorstel pleit ervoor om het voor personen met een ziekte- of invaliditeitsuitkering mogelijk te maken vrijwilligerswerk te doen zónder voorafgaande toestemming te moeten vragen. De bestaande bepaling omtrent vrijwilligerswerk stelt immers dat de uitkeringsgerechtigde de (indirecte) toestemming moet vragen aan de adviserende geneesheer om als vrijwilliger te mogen werken. Het is artikel 100, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (1), ingevoegd bij de wet van 3 juli 2005, die ervoor zorgt dat als de betrokkene geen toestemming gevraagd heeft om als vrijwilliger aan de slag te gaan, hij het risico loopt zijn uitkering te verliezen. Dat artikel stelt namelijk dat :

«Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene.»

Het schrappen van het zinsdeel «voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene» leidt ertoe dat het niet-

(1) De gecoördineerde wet van 14 juli 1994 is de basiswet die de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen organiseert en reglementeert.

volontariat pourrait avoir des répercussions sur l'indemnité dont bénéficie l'intéressé.

En vertu de la législation actuelle, les candidats au volontariat qui bénéficient d'une indemnité pour cause de maladie ou d'invalidité peuvent travailler comme volontaires si le médecin-conseil a constaté qu'ils étaient en mesure de le faire (= forme indirecte de demande d'autorisation). Lorsque cette condition est remplie, le travail volontaire n'est pas considéré comme une activité (professionnelle). Par contre, si la personne concernée n'a pas demandé l'autorisation du médecin-conseil en vue d'exercer le volontariat, elle exerce une activité qui est considérée non pas comme du volontariat, mais comme une activité professionnelle. Il résulte de cette mesure que l'intéressé risque de perdre partiellement son statut de bénéficiaire d'une indemnité dans le cadre de l'assurance maladie-invalidité (en conséquence de quoi il devra s'inscrire à l'ONEm).

Or, la modification législative proposée par l'auteur a pour but que le volontariat ne puisse jamais être considéré comme une activité professionnelle. Il s'ensuit que le volontaire moins-valide conserve ainsi son statut de personne en incapacité de travail, puisqu'il n'exerce pas d'activité professionnelle. De cette manière, les personnes souffrant d'un handicap professionnel ne risqueront plus de perdre leur indemnité s'il s'avère qu'elles n'ont pas demandé l'autorisation du médecin-conseil.

*
* *

vragen van een toestemming tot vrijwilligerswerk repercussies zou kunnen hebben op de uitkering van de betrokkene.

Volgens de huidige wetgeving mogen potentiële vrijwilligers die een ziekte- of invaliditeitsuitkering hebben aan de slag gaan als vrijwilliger als de adviserende geneesheer heeft vastgesteld dat hij of zij het vrijwilligerswerk aankan (indirecte vorm van toestemming vragen). Onder die voorwaarde wordt het vrijwilligerswerk dan niet beschouwd als werkzaamheid. Werd echter geen toestemming tot vrijwilligerswerk gevraagd aan de adviserend geneesheer, dan voert de betrokkene een activiteit uit die niet als vrijwilligerswerk wordt beschouwd maar wel als werkzaamheid. Het gevolg van deze maatregel is dat de betrokkene het risico loopt een deel van zijn statuut als uitkeringsgerechtigde in de ziekte- en invaliditeitsverzekering te verliezen (met als gevolg dat hij zich naar de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening — RVA moet begeven).

Als gevolg van de door de indieners voorgestelde wetswijziging kan vrijwilligerswerk echter nooit worden beschouwd als werkzaamheid. Bijgevolg behoudt de andersvalide vrijwilliger zijn erkenning van arbeidsongeschikte, vermits hij geen werkzaamheid verricht. Op die manier lopen personen met een arbeidshandicap géén risico meer om hun uitkering te verliezen als blijkt dat de betrokkene geen toestemming heeft gevraagd aan de adviserende geneesheer.

Nele LIJNEN.
Guido DE PADT.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 100, § 1er, alinéa 2, de la loi du 14 juillet 1994 relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994 et modifiée par les lois des 3 juillet 2005 et 13 juillet 2006, le membre de phrase «à condition que le médecin-conseil constate que cette activité est compatible avec l'état de santé général de l'intéressé» est abrogé.

20 juillet 2010.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 100, § 1, tweede lid, van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 en gewijzigd bij de wetten van 3 juli 2005 en 13 juli 2006, wordt het zinsdeel «voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene» opgeheven.

20 juli 2010.

Nele LIJNEN.
Guido DE PADT.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

21 MARS 2011

Proposition de loi modifiant la réglementation en ce qui concerne le volontariat exercé par des personnes en incapacité de travail

(Déposée par MM. Louis Ide et Piet De Bruyn)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi a pour objet :

— de lever l'insécurité juridique pour les assurés en incapacité de travail qui exercent un volontariat;

— d'éviter des drames sociaux.

Un assuré qui bénéficie d'allocations d'incapacité de travail peut, pendant la période d'incapacité de travail, exercer un volontariat (au sens de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires).

D'une part, il n'existe aucune obligation dans le chef de l'assuré en incapacité de travail d'en faire la déclaration (préalable) au médecin-conseil de sa mutualité ou à une autre instance (1).

D'autre part, l'article 100, § 1er, alinéa 2, de la loi du 14 juillet 1994 (régime général) et l'article 19, alinéa 2, de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 (régime des travailleurs indépendants) disposent que ce travail n'est pas considéré comme une « activité » (loi du 14 juillet 1994) ou comme une « activité professionnelle » (arrêté royal du 20 juillet 1971) :

— si l'activité exercée satisfait aux conditions de la loi du 3 juillet 2005 (première condition)

et

— à condition que le médecin-conseil de la mutualité du titulaire indemnisable estime que cette

(1) Le législateur a prévu une obligation de déclaration préalable tant pour le chômeur (article 13 de la loi du 3 juillet 2005) que pour le prépensionné (à mi-temps) (article 14 de cette même loi).

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

21 MAART 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van de regelgeving wat het vrijwilligerswerk van personen met een arbeidsongeschiktheid betreft

(Ingediend door de heren Louis Ide en Piet De Bruyn)

TOELICHTING

Dit wetsontwerp heeft tot doel :

— de rechtsonzekerheid voor de arbeidsongeschikte verzekerde die vrijwilligerswerk uitoefent weg te nemen;

— sociale drama's te vermijden.

Een verzekerde die in het genot is van uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid kan tijdens de periode van arbeidsongeschiktheid zogenaamd vrijwilligerswerk (in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers) uitoefenen.

Eenzijds bestaat er geen verplichting in hoofde van de arbeidsongeschikte verzekerde om hiervan (voorafgaandelijk) melding te maken ten aanzien van de adviserend geneesheer van zijn ziekenfonds, noch ten aanzien van een andere instantie (1).

Anderzijds bepalen de artikelen 100, § 1, tweede lid van de wet van 14 juli 1994 (algemene regeling) en artikel 19 tweede lid van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 (regeling van de zelfstandigen) dat de uitgeoefende activiteit niet beschouwd wordt als een « werkzaamheid » (wet van 14 juli 1994) of een beroepsbezigheid (koninklijk besluit van 20 juli 1971) :

— indien de uitgeoefende activiteit voldoet aan de voorwaarden van de wet van 3 juli 2005 (voorwaarde 1)

én

— indien de adviserend geneesheer van het ziekenfonds van de uitkeringsgerechtigde oordeelt dat de

(1) Zowel voor de werkloze (artikel 13 van de wet van 3 juli 2005) als voor de (halftijds) bruggepensioneerde (artikel 14 van diezelfde wet) heeft de wetgever voorzien in een voorafgaandelijke meldingsplicht.

activité est compatible avec l'état général de santé de l'intéressé (seconde condition).

En d'autres termes, si l'une de ces conditions n'est pas remplie, l'activité exercée est bien considérée comme une activité au sens de la loi du 14 juillet 1994 ou comme une activité professionnelle au sens de l'arrêté royal du 20 juillet 1971.

Il en découle que l'assuré en incapacité de travail est confronté, avec effet rétroactif, à :

a) une récupération de prestations indûment payées (en application de l'article 164 de la loi du 14 juillet 1994);

b) des sanctions administratives (infligées par le fonctionnaire dirigeant du Service du contrôle administratif de l'Institut national d'assurances maladie-invalidité en application de l'article 168^{quinquies} de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994) ou à des amendes générales, voire à des peines privatives de liberté (infligées par le tribunal correctionnel en application de l'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions, d'indemnités et d'allocations).

La présente proposition de loi introduit également une obligation de déclaration préalable à faire par l'assuré en incapacité de travail, tant dans le régime général que dans celui des travailleurs indépendants. Cette obligation de déclaration doit offrir à l'assuré en incapacité de travail une protection efficace en cas d'exercice d'un volontariat au sens de la loi du 3 juillet 2005.

Un délai de six mois est prévu pour l'élaboration de la procédure relative à l'obligation de déclaration susvisée.

En outre, l'instauration de ladite obligation de déclaration permettra de prendre des mesures concrètes en vue de l'activation d'assurés en incapacité de travail. Dans le cadre de la lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale, il convient en effet de s'atteler prioritairement à la réintégration, sur le marché du travail, des personnes atteintes d'un handicap. Le volontariat peut constituer une première étape importante en vue d'une réintégration partielle ou complète. Pour ce faire, il est indispensable de procéder à un enregistrement et à un suivi.

*
* *

activiteit verenigbaar is met de algemene gezondheids-toestand van betrokkene (voorwaarde 2).

Met andere woorden, indien aan één van de genoemde voorwaarden niet voldaan is, dan wordt de uitgeoefende activiteit wél beschouwd als een werkzaamheid in de zin van de wet van 14 juli 1994 of als een beroepsbezigheid in de zin van het koninklijk besluit van 20 juli 1971.

Dit heeft tot gevolg dat de arbeidsongeschikte verzekerde met terugwerkende kracht geconfronteerd wordt met :

a) een terugvordering van ten onrechte betaalde uitkeringen (in het kader van artikel 164 van de wet van 14 juli 1994);

b) administratieve sancties (opgelegd door de leidend ambtenaar van de Dienst voor administratieve controle van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering in toepassing van het artikel 168^{quinquies} van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994) of strafrechtelijke boetes of vrijheidsstraffen (opgelegd door de correctionele rechtbank in toepassing van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen, af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen).

Middels dit wetsvoorstel wordt ook voor de arbeidsongeschikte verzekerde een voorafgaandelijke meldingsplicht ingevoerd, zowel in de algemene regeling als in de regeling van de zelfstandigen. Dergelijke meldingsplicht moet de arbeidsongeschikte verzekerde een afdoende bescherming bieden in geval van het uitoefenen van vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005.

Er wordt voorzien in een termijn van zes maanden om de procedure met betrekking tot deze meldingsplicht uit te werken.

Bovendien zal de invoering van deze meldingsplicht toelaten concrete maatregelen te nemen met het oog op de activering van arbeidsongeschikte verzekerden. In het kader van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting moet immers prioritair werk gemaakt worden van de reïntegratie op de arbeidsmarkt van personen met een arbeidshandicap. Vrijwilligerswerk kan een belangrijke eerste stap zijn naar een gedeeltelijke of volledige reïntegratie. Hiertoe is registratie en opvolging onontbeerlijk.

Louis IDE.
Piet DE BRUYN.

*
* *

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 100, § 1er, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée le 14 juillet 1994, modifié en dernier lieu par la loi du 13 juillet 2006, l'alinéa 2 est remplacé par les deux alinéas suivants :

«L'assuré en incapacité de travail peut exercer un volontariat au sens de la loi du 3 juillet 2005 en conservant ses indemnités, à condition d'en faire la déclaration préalable et écrite à son organisme assureur.

Le Roi fixe :

1° les modalités afférentes à la procédure de déclaration et à la procédure qui est applicable si l'exercice de l'activité avec conservation d'indemnités est interdit;

2° les conditions auxquelles une dispense de la déclaration de certaines activités peut être octroyée, en particulier si l'on peut constater, d'une manière générale, que les activités en question sont conformes à la définition du volontariat;

3° les conditions auxquelles l'absence de déclaration préalable n'entraîne pas la perte des indemnités. ».

Art. 3

Dans l'article 19 de l'arrêté royal du 20 juillet 1971 instituant une assurance indemnités et une assurance maternité en faveur des travailleurs indépendants et des conjoints aidants, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 29 juin 2007, l'alinéa 2 est remplacé par les deux alinéas suivants :

«L'assuré en incapacité de travail peut, en conservant ses allocations, exercer un volontariat au sens de la loi du 3 juillet 2005, à condition d'en faire la déclaration préalable et écrite auprès de son organisme assureur.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 100, § 1 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 juli 2006, wordt het tweede lid vervangen door de twee volgende leden :

«De arbeidsongeschikte verzekerde kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij zijn verzekeringsinstelling.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verboden wordt;

2° onder welke voorwaarden vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verleend worden, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen. ».

Art. 3

In artikel 19 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 29 juni 2007, wordt het tweede lid vervangen door de twee volgende leden :

«De arbeidsongeschikte verzekerde kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij zijn verzekeringsinstelling.

Le Roi fixe :

1° les modalités afférentes à la procédure de déclaration et à la procédure qui est applicable si l'exercice de l'activité avec conservation des allocations est interdit;

2° les conditions auxquelles une dispense de la déclaration de certaines activités peut être octroyée, en particulier si l'on peut constater, d'une manière générale, que les activités en question sont conformes à la définition du volontariat;

3° les conditions auxquelles l'absence de déclaration préalable n'entraîne pas la perte des allocations. ».

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le premier jour du sixième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur belge*.

18 mars 2011.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verboden wordt;

2° onder welke voorwaarden vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verleend worden, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen. ».

Art. 4

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

18 maart 2011.

Louis IDE.
Piet DE BRUYN.

Advies Hoge Raad voor Vrijwilligers m.b.t. de verplichting van de adviserend geneesheer en de procedure voor de adviserend geneesheer voor het kunnen uitvoeren van vrijwilligerswerk.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers, in plenaire zitting bij elkaar op 16 juni 2011, heeft het *Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 100, §1, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, inzake vrijwilligerswerk verricht door andersvaliden* en het *Wetsvoorstel tot wijziging van de regelgeving wat het vrijwilligerswerk van personen met een arbeidsongeschiktheid betreft* bestudeerd en becommentarieerd.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers besluit een negatief advies over deze voorstellen te formuleren.

Toelichting:

De motivatie van het eerste voorstel is niet gepast. Andersvaliden is een verouderde term en bovendien hebben personen met een handicap (erkend door de FOD Sociale Zekerheid) toegang tot het vrijwilligerswerk zonder formaliteiten te vervullen.

Voor de groep uitkeringsgerechtigde personen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering zijn we voor het behoud van de procedure met de adviserend geneesheer. Het is immers noodzakelijk dat de adviserend geneesheer wordt ingelicht over het vrijwilligerswerk zodat hij niet alleen kan beoordelen of de activiteiten verenigbaar zijn met de gezondheidstoestand van de betrokkene maar ook kan nagaan of de veiligheid van zowel de organisatie als andere collega-vrijwilligers hierdoor niet in gevaar zou worden gebracht.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers vraagt wel dat de toepassing van deze regel eenvoudig en eenduidig zou zijn.

Daarbij aansluitend adviseert de Raad eveneens negatief betreffende het tweede vernoemde voorstel. Wat is de reden van dit voorstel van wijziging? De verklarende tekst is foutief, voor arbeidsongeschikte werknemers is wel een passage bij de adviserend geneesheer verplicht. Voor zelfstandigen is hetzelfde mogelijk zonder bijkomende bepalingen zoals gesteld in het wetsvoorstel.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2010

4 OCTOBRE 2010

Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, en ce qui concerne le volontariat à l'étranger

(Déposée par Mme Sabine de Bethune et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 16 juin 2009 (doc. Sénat, n° 4-1359/1 - 2008/2009).

La présente proposition de loi vise à encourager le volontariat à l'étranger et à éliminer les seuils légaux qui empêchent les jeunes demandeurs d'emplois ou chômeurs de faire du bénévolat à l'étranger. Le volontariat à l'étranger ne peut pas entraîner la perte des droits au chômage.

En faisant en sorte que la réglementation relative au chômage considère le bénévolat à l'étranger de la même manière qu'un stage, une formation à l'étranger ou une activité bénévole en Belgique, on supprime une discrimination existante.

Les auteurs sont en effet convaincus que l'exercice d'une activité bénévole à l'étranger augmente fortement les chances sur le marché de l'emploi, principalement pour les jeunes demandeurs d'emploi.

En outre, la présente proposition de loi permet d'éliminer l'inégalité dans l'application qui est faite par les bureaux de chômage de l'Office national de l'emploi (ONEm) lorsque ceux-ci doivent estimer si le bénévolat peut être considéré comme un stage.

La proposition de loi tend à modifier la réglementation relative au chômage en vue d'assimiler la période de bénévolat à l'étranger au stage d'attente. Elle prévoit aussi que le volontariat est dispensé de l'obligation

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2010

4 OKTOBER 2010

Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, in functie van vrijwilligerswerk in het buitenland

(Ingediend door mevrouw Sabine de Bethune c.s.)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 16 juni 2009 in de Senaat werd ingediend (Stuk Senaat, nr. 4-1359/1 - 2008/2009).

Dit wetsvoorstel heeft tot doel het vrijwilligerswerk in het buitenland te bevorderen en de wettelijke drempels, welke vrijwilligerswerk in het buitenland voor jonge werkzoekenden of werklozen belemmeren, weg te nemen. Het vrijwilligerswerk in het buitenland mag niet leiden tot het verlies van rechten in de werkloosheid.

Door het vrijwilligerswerk in het buitenland binnen de werkloosheidsreglementering op eenzelfde wijze te behandelen als een stage of een opleiding in het buitenland of vrijwilligerswerk in België, werkt men een bestaande discriminatie weg.

De indieners zijn er immers van overtuigd dat vrijwilligerswerk in het buitenland de kansen op de arbeidsmarkt voor voornamelijk jonge werkzoekenden sterk verhoogt.

Daarenboven wordt een ongelijke toepassing door de werkloosheidsbureaus van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) bij de beoordeling of vrijwilligerswerk als een stage in aanmerking wordt genomen, weggewerkt.

Het wetsvoorstel houdt een aanpassing in van de werkloosheidsreglementering met het oog op de gelijkstelling van de periode van het vrijwilligerswerk in het buitenland met de wachttijd. Daarnaast houdt

d'être disponible pour le marché de l'emploi pour pouvoir bénéficier d'une allocation de chômage, et ceci pour une période de trois mois.

L'assimilation et la dispense proposées ont également leur importance dans d'autres branches de la sécurité sociale, notamment en ce qui concerne les allocations familiales octroyées pendant le stage d'attente ou l'assurance-maladie.

1. Volontariat : une grande importance sociale

Il ne faut pas sous-estimer l'importance du volontariat dans la société.

Une personne qui s'engage comme bénévole en récoltera elle-même les fruits dans de nombreux domaines. Le volontariat contribue effectivement à l'épanouissement personnel et à l'acquisition de connaissances. La personne qui s'engage dans un réseau bénévole apprend aussi à fonctionner en groupe. Elle élargit ses réseaux, fait des expériences et apprend à connaître d'autres personnes.

Une expérience de bénévolat à l'étranger a un impact encore plus grand pour l'épanouissement personnel. « Non seulement elle développe les compétences interculturelles, mais elle réduit aussi les préjugés et l'ethnocentrisme, (...), contribue à dépasser la polarisation nous-contre-eux et favorise la découverte de liens communs par-delà les frontières culturelles. » (Hammer, M., 2005, *Assesment of the impact of the ASF Study Abroad Experience*, New York, AFS, Intercultural Programs) (traduction).

Outre son impact sur le volontaire, le bénévolat a également un rôle essentiel dans la société, comme le formule admirablement le Conseil supérieur des volontaires :

« Sans ce travail des volontaires, c'est toute la société qui s'étiolerait : le volontariat consolide le capital social de notre société, apporte cohésion sociale, chaleur humaine et travail en commun. La pierre angulaire de cet édifice est le lieu de rencontre que constitue le volontariat et qui permet de nouer des contacts sociaux, d'encourager la participation de personnes diverses, sans distinction de vécu, de niveau de formation, de sexe, de position sociale, d'origine ethnique ni de convictions religieuses. »

La diversité du volontariat présente aussi un intérêt économique. Ce sont en effet des bénévoles qui organisent maintes activités et répondent à de nombreux besoins en s'investissant à titre gracieux dans tout un éventail de secteurs : l'encadrement des jeunes, l'enseignement, l'accueil et l'accompagnement des étrangers, le secteur des soins de santé, les activités

het ook een vrijstelling in van de verplichting om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt om in aanmerking te komen voor een werkloosheidsuitkering en dit voor een periode van drie maanden.

Deze gelijkstelling en vrijstelling zijn ook van belang voor de andere takken van de sociale zekerheid, bijvoorbeeld de kinderbijslag in de wachttijd of de ziekteverzekering.

1. Vrijwilligerswerk : van groot maatschappelijk belang

Het belang van vrijwilligerswerk in de samenleving is nauwelijks te onderschatten.

Een persoon die zich als vrijwilliger inzet, zal daar op vele vlakken zelf de vruchten van plukken. Vrijwilligerswerk draagt immers bij tot de persoonlijke ontwikkeling en tot kennisvergaring. Door zich te engageren in een vrijwilligersnetwerk leert men functioneren in groep. Men breidt netwerken uit, doet ervaringen op en leert nieuwe mensen kennen.

De impact van een vrijwilligerservaring in het buitenland is nog sterker voor de persoonlijke ontwikkeling. « Ze verhoogt niet alleen interculturele competenties. De ervaring vermindert ook vooroordelen en ethnocentrisme, (...), helpt wij-versus-zij-polarisatie te overstijgen en stimuleert het ontdekken van gemeenschappelijke linken over culturele grenzen heen. » (Hammer, M., 2005, *Assesment of the impact of the ASF Study Abroad Experience*, New York, AFS, Intercultural Programs) (vertaling).

Naast de impact op de vrijwilliger heeft vrijwilligerswerk ook een grote impact op de samenleving. De Raad voor vrijwilligers verwoordt het treffend als volgt :

« Zonder al dat vrijwilligerswerk zou de samenleving absoluut versralen : vrijwilligerswerk consolideert het sociaal kapitaal van onze samenleving : het leidt tot sociale cohesie, warmte en samenwerking. Essentieel hierbij is dat het vrijwilligerswerk een ontmoetingsplaats is die leidt tot sociale contacten, tot participatie van mensen ongeacht hun achtergrond op niveau van hun opleiding, gender, sociale positie, etnische en/of religieuze achtergrond. »

De diversiteit van het vrijwilligerswerk heeft ook een economisch belang. Heel wat activiteiten en noden worden immers georganiseerd en ingevuld door vrijwilligers die zich belangeloos inzetten in een waaier van sectoren : jeugdwerk, onderwijs, opvang en begeleiding van vreemdelingen, zorgsector, culturele activiteiten, sport, internationale solidariteit, politiek,

culturelles, le sport, la solidarité internationale, la politique, l'écologie, la religion, etc. Le bénévolat développe des actions innovantes en vue d'identifier, de formuler et de satisfaire les nouveaux besoins sociaux.

«Dans les ASBL qui occupent à la fois des bénévoles et des collaborateurs rémunérés, le nombre de bénévoles correspond à 76 000 équivalents temps plein par an. Ces organisations économisent ainsi environ 2,4 milliards d'euros par rapport à ce que leur coûterait un travail rémunéré. Si l'on extrapole ce calcul à l'ensemble des bénévoles dans toutes les organisations, on obtient un nombre de 100 000 à 150 000 équivalents temps plein par an.» (Maxim Loose, Institut supérieur du travail). On estime que le secteur du volontariat représente 5 % du PNB des États membres de l'Union européenne (UE).

Le bénévolat joue un rôle essentiel dans la société non seulement en raison de sa valeur mais aussi en raison de son ampleur. Près d'un million et demi de Belges travaillent comme bénévoles d'une manière ou d'une autre et s'engagent avec un grand enthousiasme dans des dizaines de milliers d'associations, de projets, d'actions, etc. Selon l'Eurobaromètre de 2006, trois Européens sur dix affirment être bénévoles. Il y aurait donc plus de 100 millions d'Européens (dans l'UE) qui font du volontariat.

Dans la plupart des pays européens, mais aussi dans des contrées plus lointaines, un cadre légal a été créé pour le volontariat. C'est le cas également en Belgique. La loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires (ci-après dénommée la loi sur les volontaires) constitua une première étape importante pour le bénévolat dans notre pays. Elle a clarifié le statut et la responsabilité du volontaire et des organisations qui l'emploient. Cela a conduit à la reconnaissance et à la considération pour les nombreuses personnes qui s'engagent pour autrui à titre gracieux.

La loi sur les volontaires ne peut toutefois pas être un point final, car plusieurs aspects du bénévolat sont encore susceptibles d'être améliorés. Il reste encore du pain sur la planche, ne fût-ce que pour rendre le volontariat plus accessible.

Les autorités s'y sont d'ailleurs engagées. L'accord de gouvernement du 18 mars 2008 prévoit ce qui suit à ce propos :

«Le gouvernement vise un renforcement du tissu social, notamment par la vie associative et le volontariat. En concertation avec toutes les autorités concernées, il poursuivra la voie de la simplification administrative ainsi que de l'accessibilité des polices d'assurances collectives en matière de volontariat. Il arrêtera un statut clair, également au plan fiscal. Il relèvera le plafond fiscal autorisé pour l'indemnisation des volontaires.» (page 21).

écologie, religion, ... Het vrijwilligerswerk ontplooit innovatieve acties voor het opsporen van, verwoorden en inspelen op nieuwe maatschappelijke behoeften.

«In VZW's waar naast vrijwilligers ook betaalde medewerkers in dienst zijn, komt het aantal vrijwilligers neer op 76 000 voltijdse werkkrachten per jaar. Dat levert die organisaties een kostenbesparing op van ongeveer 2,4 miljard euro, indien het om betaald werk zou gaan. Als je het opentrekt naar alle vrijwilligers in alle organisaties komt men aan 100 000 tot 150 000 voltijdse krachten per jaar.» (Maxim Loose, Hoger Instituut voor de arbeid). De sector van het vrijwilligerswerk zou naar schatting 5 % van bnp van de lidstaten van de Europese Unie (EU) vertegenwoordigen.

Niet alleen het belang, maar ook de omvang zorgt ervoor dat vrijwilligerswerk een belangrijke rol speelt in de samenleving. Ongeveer anderhalf miljoen Belgen zijn op de één of andere manier actief als vrijwilliger. Met groot enthousiasme engageren zij zich in tienduizenden verenigingen, projecten, acties, enz. Uit de Eurobarometer van 2006 blijkt dat drie op de tien Europeanen zegt vrijwilliger te zijn. Het zou dus om meer dan 100 miljoen Europeanen (in de EU) gaan die vrijwilligerswerk verrichten.

In de meeste Europese landen, maar ook ver daarbuiten is een wettelijk kader gecreëerd voor het vrijwilligerswerk. Zo ook in België. De totstandkoming van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (verder: vrijwilligerswet) was een eerste belangrijke stap voor het vrijwilligerswerk in ons land. Deze wet heeft meer duidelijkheid gecreëerd over het statuut en de verantwoordelijkheid van de vrijwilliger en de organisaties die met vrijwilligers werken. Het betekende een erkenning en waardering van de vele mensen die zich belangeloos inzetten voor een ander.

Toch mag deze vrijwilligerswet geen eindpunt zijn en bestaan er vandaag nog een aantal aspecten van het vrijwilligerswerk die voor verbetering vatbaar zijn. Minstens is er nog werk aan de winkel om het vrijwilligerswerk toegankelijker te maken.

Ook de overheid heeft zich daartoe verbonden. Het regeerakkoord van 18 maart 2008 bepaalt :

«De regering streeft een versterking van het sociaal weefsel na, onder meer door het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk. In overleg met alle betrokken overheden werkt ze verder aan administratieve vereenvoudiging en de toegankelijkheid van collectieve verzekeringspolissen voor vrijwilligerswerk. Ze werkt aan een duidelijk omschreven statuut, ook op het fiscale vlak. Het toegelaten fiscale plafond voor de vergoeding van vrijwilligers zal worden opgetrokken.» (pagina 21).

Le Comité européen des régions, le Conseil européen des ministres de l'Enseignement, de la Jeunesse et de la Culture, le Comité économique et social et le Parlement européen ont adopté une déclaration demandant à la Commission européenne de déclarer 2001 « Année européenne du bénévolat ». Entre-temps, la Commission européenne et la société civile européenne ont commencé les préparatifs pour cette année.

À la suite de l'Année internationale des volontaires en 2001 (proclamée par les Nations unies), l'Union interparlementaire a publié en 2004, en collaboration avec la Croix-Rouge, le Croissant-Rouge et les Volontaires des Nations unies, une note d'orientation sur le volontariat et la législation. Cette note formule la recommandation suivante : « Le législateur devrait s'intéresser à cette situation et fixer, par exemple, les conditions dans lesquelles les personnes percevant des allocations de chômage peuvent faire du volontariat, et le temps qu'elles peuvent y consacrer sans perdre leurs droits. »

2. Le volontariat à l'étranger

La présente proposition de loi veut aller plus loin en ce qui concerne la reconnaissance du volontariat et s'intéresse spécifiquement au volontariat exercé à l'étranger, mais organisé à partir de la Belgique, à condition que le volontaire ait sa résidence principale en Belgique et sans préjudice des dispositions applicables dans le pays où le volontariat est exercé (article 2, § 1er, de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires).

En effet, le volontariat subit également les effets de la globalisation et de la mondialisation qui se font ressentir dans tous les secteurs de la société. Aujourd'hui plus que jamais, des volontaires partent à l'étranger pour se mettre au service d'une organisation ou d'une communauté locale. Et aujourd'hui plus que jamais, la mobilité ne se limite plus à l'Europe, mais s'étend aussi aux pays du Sud.

Le volontariat en dehors des frontières nationales est né après la Seconde Guerre mondiale, à une époque où l'on encourageait les échanges de jeunes à l'intérieur de l'Europe en vue de rapprocher les États membres. Ce sont surtout les structures d'encadrement de la jeunesse qui ont pris des initiatives pour favoriser la mobilité des jeunes. Dans notre pays, on a vu se constituer des organisations de jeunesse spécialisées, membres de réseaux internationaux ayant pour mission de développer les échanges interculturels, telles que l'ASBL AFS Programmes interculturels, l'ASBL VIA en Flandre et le SCI Projets internationaux à Bruxelles et en Wallonie. Et c'est en Belgique même qu'ont été créées des associations telles que l'ASBL Association des Compagnons bâtisseurs et son pen-

Het Europees Comité van de Regio's, de Europese Raad van ministers van Onderwijs, Jeugd en Cultuur, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Europees Parlement hebben een verklaring aangenomen om de Europese Commissie te verzoeken om 2011 uit te roepen tot het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk. Ondertussen is de Europese Commissie samen met de Europese civiele maatschappij gestart met de voorbereidingen van het jaar.

Naar aanleiding van het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger in 2001 (Verenigde Naties) publiceerde de Interparlementaire Unie, samen met het Rode Kruis/de Rode Halve Maan en de Vrijwilligers van de Verenigde Naties in 2004 een oriëntatienota over het vrijwilligerswerk en wetgeving. In de nota werd de aanbeveling opgenomen dat: « *Le législateur devrait s'intéresser et fixer les conditions dans lesquelles les personnes percevant des allocations de chômage peuvent faire du volontariat, et le temps qu'elles peuvent y consacrer sans perdre leurs droits.* »

2. Vrijwilligerswerk in het buitenland

Dit wetsvoorstel wil verder bouwen op de erkenning van het vrijwilligerswerk en gaat specifiek in op het vrijwilligerswerk in het buitenland, georganiseerd vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats in België heeft, en onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht (artikel 2, § 1, wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers).

Het vrijwilligerswerk is immers ook onderhevig aan de globalisering en mondialisering die zich in alle sectoren van de samenleving doorzetten. Meer dan ooit trekken vrijwilligers naar het buitenland om ten dienste van een lokale organisatie of gemeenschap vrijwilligerswerk te verrichten. Meer dan ooit ook is de mobiliteit niet beperkt tot Europa, maar is ze gericht op het Zuiden.

Het vrijwilligerswerk buiten de landsgrenzen is ontstaan na de Tweede Wereldoorlog waarbij jongerenuitwisselingen werden gestimuleerd binnen Europa om lidstaten dichter bij elkaar te brengen. Vooral vanuit het jeugdwerk werden initiatieven genomen om jongerenmobiliteit te promoten. In eigen land zijn gespecialiseerde jeugdwerkorganisaties actief geworden die lid zijn van internationale netwerken die interculturele uitwisseling als opdracht hebben zoals AFS Interculturele Programma's VZW (AFS Programmes Interculturels ASBL) of VIA VZW in Vlaanderen en SCI Projets Internationaux in Brussel-Wallonië. Vanuit België is de Bouworde VZW ontstaan (en de Franstalige tegenhanger *Association des Compagnons Bâtisseurs ASBL*) die bouwkampen organiseert over

dant flamand *Bouworde VZW*, qui organisent des chantiers de bénévoles dans le monde entier. En 2008, 1 063 jeunes ont participé à un chantier de l'ASBL *Bouworde* d'une durée de deux à quatre semaines. YFU Bruxelles-Wallonie/YFU Vlaanderen est une quatrième organisation qui procède à des échanges de jeunes.

L'Union européenne a également développé un programme spécifique d'échanges baptisé « Jeunesse en action », destiné aux jeunes âgés de 15 à 30 ans, qui vise à stimuler le sens de la citoyenneté active, de la solidarité et de la tolérance des jeunes Européens et à leur faire jouer un rôle actif dans la création de l'avenir de l'Union. Il favorise la mobilité des jeunes au sein de l'Union européenne et prévoit également certaines possibilités en dehors de l'Europe. Le programme « Jeunesse en action » s'articule autour de cinq sous-programmes allant des échanges de groupes aux projets de formation. L'un des sous-programmes est le Service volontaire européen (SVE) qui offre la possibilité de partir à l'étranger de deux mois à un an. Les jeunes socialement vulnérables ont également la possibilité d'effectuer un Service volontaire européen (SVE) de courte durée (à partir de deux semaines). Ce groupe inclut notamment les jeunes sans emploi ayant abandonné leurs études sans obtenir de diplôme et les jeunes chômeurs de longue durée du fait d'un bas niveau de scolarité ou de difficultés individuelles. L'une des stratégies de « Jeunesse en action » est justement d'offrir davantage de chances à ces jeunes défavorisés de participer à des projets d'échange internationaux.

En Flandre, la coordination de toutes les demandes est assurée par l'ASBL *JINT* qui, en 2008, a approuvé plusieurs projets auxquels ont participé 68 volontaires flamands; son pendant en Communauté française est le Bureau International Jeunesse. Les demandes d'envoi de jeunes sont introduites et encadrées par des organisations d'envoi telles que VIA, AFS et *Bouworde*, mais aussi, par exemple, par *Pax Christi Vlaanderen* ou des maisons de jeunes.

Le volontariat à l'étranger n'est plus seulement une affaire de jeunes. L'ASBL *Her&Der* a été constituée sur le modèle de l'*Internationale Bouworde* et organise des « chantiers » sociaux, techniques ou écologiques pour les plus de 30 ans. Dans le cadre de son programme « Éducation et formation tout au long de la vie », l'Union européenne a élaboré le programme sectoriel *Grundtvig* (notamment en parallèle avec Erasmus), axé sur l'éducation des adultes, et qui soutient des projets de volontariat pour les seniors.

En dehors des structures d'encadrement des jeunes, le secteur de la coopération au développement contribue lui aussi, pour une large part, à augmenter le volontariat par-delà les frontières. Parmi les objectifs poursuivis par ce secteur, il y a l'éducation et la formation mondiale, en plus de l'intérêt pour la

de hele wereld. In 2008 namen 1 063 jongeren deel aan een bouwkamp van *Bouworde VZW* voor twee tot vier weken. Een vierde uitwisselingsorganisatie is YFU Vlaanderen/YFU Bruxelles-Wallonie.

Ook de Europese Unie heeft een specifiek uitwisselingsprogramma « *Youth in Action* » ontwikkeld voor jongeren tussen 15 en 30 jaar met het oog op het stimuleren van actief burgerschap, solidariteit en tolerantie onder Europese jongeren alsook de betrokkenheid bij het vorm geven aan het Europa van morgen. De focus ligt op de promotie van jongerenmobiliteit binnen Europa. Er zijn ook enkele mogelijkheden buiten Europa. Binnen het programma « *Youth in Action* » zijn er vijf subprogramma's: van groepsuitwisselingen tot vormingsprojecten. Één van de subprogramma's is het Europees vrijwilligerswerk (EVS) waarbij men twee maand tot een jaar naar het buitenland kan trekken. Voor maatschappelijk kwetsbare jongeren is het Europees Vrijwilligerswerk (EVS) van korte duur (vanaf twee weken) mogelijk. Jongeren die werkloos zijn als gevolg van het beëindigen van de studies zonder diploma en langdurig werkloze jongeren omwille van lage scholing of een persoonlijke problematiek, behoren tot die groep. Één van de strategieën van « *Youth in Action* » is precies om die kwetsbare jongeren meer kansen te geven om deel te nemen aan internationale uitwisselingsprojecten.

De coördinatie van alle aanvragen in Vlaanderen wordt opgenomen door *JINT VZW* die in 2008 projecten met 68 Vlaamse vrijwilligers goedkeurde; in de Franse Gemeenschap fungeert het *Bureau Internationale Jeunesse*. De aanvragen voor zending van jongeren worden ingediend en begeleid door zendorganisaties zoals VIA, AFS en *Bouworde*, maar ook bijvoorbeeld door *Pax Christi Vlaanderen* of jeugdhuizen.

Vrijwilligerswerk in het buitenland is niet meer een zaak van jongeren alleen. Geïnspireerd door de *Internationale Bouworde* is de *VZW Her&Der* ontstaan die sociale, technische of ecologische « bouwkampen » organiseert voor 30+ers. De Europese Unie heeft in het kader van haar Programma Een Leven Lang Leren een sectoraal programma *Grundtvig* (naast onder andere Erasmus), gericht op volwasseneneducatie en waarbinnen Senior Vrijwilligers Projecten ondersteund worden.

Niet enkel het jeugdwerk maar ook de sector van ontwikkelingssamenwerking zelf draagt in grote mate bij tot meer vrijwilligerswerk over de grenzen heen. Naast het maatschappelijk belang en de persoonlijke ontwikkeling is ook educatie en mondiale vorming één van de doelstellingen die de sector van ontwikke-

société et de l'épanouissement personnel. Il s'agit de volontaires que des organisations non gouvernementales telles que *Volens* et *Broederlijk Delen* affectent temporairement à un projet dans un pays du Sud par le biais de stages, camps, premières expériences professionnelles et voyages d'immersion.

Broederlijk Delen dépêche ainsi chaque année 25 volontaires pour une période de trois mois à un an auprès d'une de leurs organisations partenaires. Un à deux séjours d'immersion sont organisés chaque année pour les 15 à 25 ans. À partir de 25 ans, il est par ailleurs possible de suivre un parcours de deux ans avec comme point culminant un voyage d'immersion de deux à trois semaines dans un pays du Sud.

En dehors des mouvements de jeunesse et ONG spécialisés, il faut également citer les volontaires non détachés par une structure professionnelle d'encadrement des jeunes ou par une organisation de développement implantée en Belgique, mais qui partent à l'étranger de leur propre initiative ou avec un petit groupe d'amis. Cette forme de bénévolat découle souvent de relations personnelles directes entretenues avec un partenaire à l'étranger.

Il peut s'agir de contacts temporaires ou d'une coopération plus structurelle avec le partenaire à l'étranger. Dans le secteur de la coopération au développement, l'on parle depuis peu du quatrième pilier. Ces dernières années, la coopération au développement s'est effectivement socialisée et localisée. Elle n'est plus l'apanage de l'État et des ONG traditionnelles et s'ouvre à de nouveaux acteurs tels que des initiatives, organisations et entreprises qui passent elles-mêmes à l'action en mettant sur pied des projets concrets et des partenariats avec des groupes et des organisations des pays du Sud. Il s'agit concrètement d'écoles, de syndicats, de mutualités, de mouvements nationaux, d'organisations de migrants, d'hôpitaux, d'ONG de taille réduite et locales, etc. De plus en plus de bénévoles de ce quatrième pilier exercent donc également des activités de volontariat auprès de leurs partenaires du Sud.

Les initiatives personnelles (ou par groupe de quatre personnes maximum) sont également possibles dans le cadre du programme «*Extra Time*» des autorités flamandes, dont l'ASBL *JINT* assure l'encadrement. Un jeune âgé de 16 à 26 ans a la possibilité de mettre sur pied un projet d'une durée de un à trois mois en collaboration avec une organisation partenaire locale à l'étranger. En 2007, cinquante jeunes sont partis à l'étranger avec le soutien du programme «*Extra Time*». En 2008, trente jeunes ont vécu la même expérience.

Lorsqu'il n'y a pas d'organisation «d'envoi» à partir de la Belgique (une association de fait, une personne morale privée ou publique sans but lucratif) travaillant

lingssamenwerking daarbij hanteert. Het gaat om vrijwilligers die tijdelijk worden ingeschakeld door niet-gouvernementele organisaties zoals *Volens* en *Broederlijk Delen* in een project in het Zuiden via stages, kampen, eerste beroepservaringen en inleefreizen.

Broederlijk Delen bijvoorbeeld zendt jaarlijks 25 vrijwilligers uit voor een periode van drie maand tot één jaar bij één van hun partnerorganisaties. Voor 15 tot 25-jarigen organiseert men één à twee inleefkampen per jaar. Daarnaast kan men vanaf 25 jaar een tweejarig traject volgen met als hoogtepunt een inleefreis van twee tot drie weken in het Zuiden.

Naast gespecialiseerde jeugdwerkorganisaties en NGO's zijn er ook vrijwilligers die niet via een professionele jeugdwerk- of ontwikkelingsorganisatie in België worden uitgezonden maar «op eigen houtje» of met een kleine groep vrienden naar het buitenland trekken. Aanleiding voor deze vorm van vrijwilligerswerk zijn vaak rechtstreekse persoonlijke relaties met een partner in het buitenland.

Het kan daarbij om tijdelijke contacten gaan of een meer structurele samenwerking met de partner in het buitenland. In de sector van ontwikkelingssamenwerking spreekt men recentelijk over de vierde pijler. De jongste jaren zien we namelijk een vermaatschappelijking en lokalisering van ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking is niet langer een monopolie van de overheid en de traditionele NGO's. Deze actoren zijn particuliere initiatieven, organisaties en bedrijven die zelf actie ondernemen door het opstarten van concrete projecten en partnerschappen met groepen en organisaties in het Zuiden. In de praktijk gaat het om scholen, vakbonden, ziekenfondsen, de landelijke bewegingen, migrantenorganisaties, ziekenhuizen, kleinschalige en lokale NGO's, enz. Dus ook steeds meer vrijwilligers uit die vierde pijler verrichten vrijwilligerswerk bij hun partners in het Zuiden.

Op eigen houtje (of met maximaal vier) kan ook via het programma «*Extra Time*» van de Vlaamse overheid, waarbij *JINT* VZW de begeleiding verzekert. Je kan als jongere tussen 16 en 26 jaar een project van een tot drie maand op poten zetten in samenwerking met een lokale partnerorganisatie in het buitenland. In 2007 vertrokken vijftig jongeren naar het buitenland met steun van «*Extra Time*». In 2008 ging het om dertig jongeren.

Als er geen sprake is van een «zendende» organisatie vanuit België (een feitelijke vereniging, private of publieke rechtspersoon zonder winstoog-

avec des volontaires, le volontariat à l'étranger ne relève pas de la loi relative aux droits des volontaires.

Il n'existe pas de données précises sur le nombre de volontaires belges envoyés à l'étranger. L'on peut supposer qu'il s'agit de plusieurs milliers de personnes par an. La plate-forme *Kleurrijk Vlaanderen*, groupe de pilotage constitué dans le cadre des dix ans de mobilité des jeunes, a mené en 2007 une étude intitulée « *Onderzoek naar de omkadering voor Vlaamse jongeren die naar het Zuiden trekken* ». Elle a consulté soixante-quatre acteurs, notamment tous les plus importants: des mouvements de jeunesse, des établissements d'enseignement supérieur, des universités, des ONG, des services communaux/ municipaux de coopération au développement, etc. Les chiffres montrent que durant la période 2003-2007, la mobilité des jeunes vers le Sud (pays en voie de développement) a été multipliée par deux. En 2007, 1 589 jeunes ont vécu une telle aventure. Si l'on fait abstraction des jeunes partis vers le Sud avec l'aide de leur université ou de leur haute école dans le cadre d'un stage, d'études ou d'une formation, et non pas dans le cadre d'un projet de volontariat, ce nombre se réduit à 987 jeunes. Ces chiffres se limitent toutefois à la Flandre, aux jeunes et au volontariat dans les pays en voie de développement. Le groupe s'avérerait être bien plus important si l'on prenait en compte l'ensemble de la Belgique, toutes les catégories d'âge et toutes les formes de volontariat à l'étranger.

Une autre étude réalisée par l'ASBL *JINT* (2009) a notamment sondé le profil du jeune flamand ayant vécu une expérience de mobilité internationale. Il en ressort que 19% des jeunes (interrogés) âgés de 15 à 25 ans sont déjà partis à l'étranger en tant que volontaires auprès d'une association ou d'une organisation locale ou dans le cadre d'un projet dans le tiers-monde.

3. Le volontariat et la réglementation relative au chômage

La présente proposition de loi vise à lever certains obstacles afin de mieux encadrer juridiquement le volontariat exercé à l'étranger par des jeunes en stage d'attente ou par des volontaires percevant une allocation de chômage. À condition que certaines conditions soient remplies, le volontariat à l'étranger ne doit pas entraîner la perte de certains droits au chômage. Concrètement, la proposition de loi veut modifier deux aspects. Un premier aspect concerne la prise en considération de la période durant laquelle des activités de volontariat sont exercées à l'étranger par un jeune chômeur dans le cadre du stage d'attente. Un deuxième aspect concerne la condition imposant au demandeur d'emploi de rester disponible pour le marché du travail pour pouvoir percevoir une allocation de chômage.

merk) die werkt met vrijwilligers, dan valt het vrijwilligerswerk in het buitenland niet onder de toepassing van de vrijwilligerswet.

Er bestaan geen accurate cijfers over het aantal Belgische vrijwilligers in het buitenland. We kunnen ervan uitgaan dat het jaarlijks om duizenden gaat. Het Platform Kleurrijk Vlaanderen, een stuurgroep die werd opgericht naar aanleiding van tien jaar jongerenmobiliteit, voerde in 2007 een « *Onderzoek naar de omkadering voor Vlaamse jongeren die naar het Zuiden trekken* ». Ze consulteerden vierenzestig actoren met inbegrip van alle belangrijkste spelers: jeugdwerkorganisaties, hogescholen, universiteiten, NGO's, gemeentelijke/stedelijk diensten voor ontwikkelingsamenwerking en andere. Uit de cijfers blijkt dat er in de periode 2003-2007 sprake is van een verdubbeling van de jongerenmobiliteit naar het Zuiden (ontwikkelingslanden). In 2007 gaat het om 1 589 jongeren. Als we daarbij abstractie maken van de jongeren die via universiteiten en hogescholen naar het Zuiden trekken in het kader van een stage, studies of een opleiding en dus niet vrijwilligerswerk gaat het om 987 jongeren. De cijfers zijn echter beperkt tot Vlaanderen, jongeren en vrijwilligerswerk in ontwikkelingslanden. Als men gans België, alle leeftijdsgroepen en alle vrijwilligerswerk in het buitenland in rekening zou brengen gaat het over een nog veel grotere groep.

Een ander onderzoek, van *JINT* VZW (2009), peilde onder meer naar het profiel van de jongere in Vlaanderen met een internationale mobiliteitservaring. Daaruit blijkt dat 19% van de (geënquêteerde) jongeren tussen 15 en 25 jaar al naar het buitenland is geweest als vrijwilliger bij een plaatselijke vereniging of organisatie of in een derdewereldproject.

3. Vrijwilligerswerk en werkloosheidsreglementering

Dit wetsvoorstel wil het vrijwilligerswerk in het buitenland door jongeren in de wachttijd of vrijwilligers die een werkloosheidsuitkering ontvangen juridisch beter regelen door een aantal hinderpalen weg te nemen. Het vrijwilligerswerk in het buitenland mag niet leiden tot het verlies van bepaalde rechten in de werkloosheid mits een aantal voorwaarden vervuld zijn. Het wetsvoorstel wil concreet twee aspecten wijzigen. Een eerste aspect betreft het in aanmerking nemen van de periode waarin vrijwilligerswerk wordt verricht in het buitenland door een jonge werkloze in het kader van de wachttijd. Een tweede aspect heeft betrekking op de voorwaarde waarbij men beschikbaar moet zijn op de arbeidsmarkt om een werkloosheidsuitkering te ontvangen.

Les auteurs donnent ainsi suite à l'avis du 6 octobre 2004 du *Vlaamse Jeugdraad* relatif à la mobilité internationale et intitulé «*Internationale mobiliteit voor jeugdwerkers en jongeren: Weg met die obstakels!*».

Les institutions européennes prônent également dans plusieurs documents que les États membres prennent les mesures qu'ils jugent appropriées en vue de lever les obstacles légaux et administratifs à la mobilité des volontaires et afin que les volontaires et leurs familles ne soient pas discriminés du fait de leur mobilité en ce qui concerne la protection sociale pertinente (voir notamment la recommandation 2001/613/CE du 10 juillet 2001, du Parlement européen et du Conseil, relative à la mobilité dans la Communauté des étudiants, des personnes en formation, des volontaires, des enseignants et des formateurs).

L'on a déjà abordé l'impact du volontariat sur le développement personnel du volontaire et sur la société. Il va sans dire qu'il a aussi des conséquences au niveau professionnel. Le volontariat permet de se forger une expérience professionnelle, d'acquérir des connaissances (notamment une connaissance active des langues), de développer certaines aptitudes et attitudes, et d'avoir davantage confiance en soi. D'où une plus-value sur le marché du travail et une augmentation des chances de trouver du travail pour le demandeur d'emploi. Les effets sur le plan personnel et professionnel sont encore plus importants pour les jeunes socialement vulnérables. Il ressort ainsi d'une étude (*Go Strange, JINT VZW, 2009*) que les jeunes de l'enseignement secondaire professionnel, par exemple, ont beaucoup moins l'opportunité d'acquérir une expérience internationale.

Le propos n'est pas de dire ici que les organisations de volontaires doivent assumer le rôle d'agences pour l'emploi ou de placeurs, ou encore que le volontariat doit devenir une mesure en faveur de l'emploi. Ce qui fait en effet le propre du volontariat, c'est sa base volontaire. Par contre, il est un fait que l'expérience particulière du volontariat qu'un jeune chômeur a acquise à l'étranger augmente ses chances sur le marché du travail.

La suspension du stage ou l'interruption du versement de l'allocation de chômage en raison du séjour à l'étranger dans le cadre du volontariat a également des conséquences sur d'autres branches de la sécurité sociale, par exemple au niveau des allocations familiales ou de l'assurance maladie.

La réglementation actuelle du chômage règle juridiquement le volontariat effectué en Belgique (article 45*bis*). Quant à la marge permettant d'effectuer du volontariat, elle est quasi inexistante, à quelques exceptions près. L'article 97 de l'arrêté royal portant réglementation du chômage prévoit que le chômeur peut être dispensé de certaines conditions d'octroi de

De indieners geven hiermee gevolg aan het advies van 6 oktober 2004 van de Vlaamse Jeugdraad over «*Internationale mobiliteit voor jeugdwerkers en jongeren: Weg met die obstakels!*».

Ook de Europese instellingen hebben zich in verschillende documenten uitgesproken om passende maatregelen te nemen «om legale en administratieve hindernissen voor de mobiliteit van vrijwilligers weg te werken» en «opdat vrijwilligers en hun gezinnen niet ten gevolge van hun mobiliteit een ongelijke behandeling ontvangen op het gebied van relevante sociale bescherming» (zie onder andere Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 10 juli 2001 inzake de mobiliteit binnen de Gemeenschap van studenten, personen in opleiding, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders, 2001/613/CE).

Er werd reeds ingegaan op de impact van het vrijwilligerswerk op de persoonlijke ontwikkeling van de vrijwilliger en op de samenleving. Dit heeft uiteraard ook op professioneel vlak gevolgen. Via het vrijwilligerswerk doet men werkervaring op, verwerft men kennis (onder andere actieve taalkennis), ontwikkelt men bepaalde vaardigheden en attitudes, krijgt men meer zelfvertrouwen. Het hoeft geen betoog dat dit een meerwaarde biedt op de arbeidsmarkt en meer kansen creëert voor de werkzoekende. De effecten op persoonlijk en professioneel vlak zijn nog groter voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Zo blijkt uit onderzoek (*Go Strange, JINT VZW, 2009*) dat jongeren uit bijvoorbeeld het secundair beroepsonderwijs veel minder kans hebben op een internationale ervaring.

Het is niet zo dat vrijwilligersorganisaties de rol van werkgelegenheidsagentschappen of -bemiddelaars op zich moeten nemen of dat vrijwilligerswerk een werkgelegenheidsmaatregel moet worden. Inherent aan het vrijwilligerswerk is immers het vrijwillig karakter. Vast staat wel dat een jonge werkloze via de bijzondere ervaring van vrijwilligerswerk in het buitenland meer kansen krijgt op de arbeidsmarkt.

Het opschorten van de wachttijd of het onderbreken van de werkloosheidsuitkering omwille van het verblijf in het buitenland voor vrijwilligerswerk heeft ook gevolgen voor andere takken van de sociale zekerheid bijvoorbeeld inzake de kinderbijslag of de ziekteverzekering.

In de huidige werkloosheidsreglementering is het vrijwilligerswerk dat in België wordt verricht juridisch geregeld (artikel 45*bis*). Er is evenwel zo goed als geen ruimte om vrijwilligerswerk in het buitenland te verrichten mits een paar uitzonderingen. Op basis van artikel 97 van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering kan men vrijgesteld

l'allocation de chômage, telles que la disponibilité sur le marché du travail. Cette dispense s'applique en particulier au chômeur complet âgé d'au moins 50 ans, qui veut mettre bénévolement son expérience professionnelle au service d'un pays étranger (§ 1er). La dispense peut aussi être accordée au coopérant — jeune demandeur d'emploi (§ 2) et au chômeur complet qui participe à une action humanitaire d'une durée de quatre semaines au maximum (§ 3). Dans la pratique, l'application de l'article 97 est plutôt limitée. En 2008, deux dispenses ont été accordées à des chômeurs âgés, dix-sept à des jeunes en stage d'attente et huit pour participation à une action humanitaire (Sénat, questions écrites n°s 4-3489 et 4-3455).

Le statut de coopérant — jeune demandeur d'emploi a été introduit en 1996 afin de donner aux jeunes demandeurs d'emploi l'opportunité d'acquérir une expérience professionnelle dans un pays en développement. Une ONG reconnue pouvait ainsi envoyer un coopérant — jeune demandeur d'emploi à l'étranger pendant une période de quatre à douze mois, par le biais d'une convention ou d'un projet accepté par le ministre de la Coopération au Développement. L'allocation d'attente continuait à être versée et elle était complétée par une indemnité mensuelle ainsi que par une prime pour les frais administratifs et de voyage. Le statut de coopérant — jeune demandeur d'emploi n'est plus en vigueur depuis 2003. Depuis lors, le coopérant — jeune demandeur d'emploi fait partie d'une catégorie particulière de coopérants d'ONG intégrée dans le programme d'une ONG. Sur proposition d'une ONG, le jeune peut encore invoquer l'article 97, § 2, durant son stage, afin d'obtenir une dispense notamment à la condition de disponibilité sur le marché du travail.

Une enquête réalisée auprès de plusieurs ONG et organisations de jeunesse a confirmé que beaucoup de jeunes en stage ou de chômeurs renoncent à un projet de volontariat à l'étranger lorsqu'il apparaît qu'ils ne pourront pas bénéficier d'une assimilation au stage ou d'une dispense des obligations prévues par la réglementation relative au chômage.

3.1. Stage d'attente

Les jeunes (jusque 30 ans) qui ont terminé leurs études ou leur formation et qui deviennent chômeurs peuvent bénéficier d'une allocation d'attente. Ces jeunes ne peuvent, en effet, pas prétendre à une allocation de chômage compte tenu de leur passé professionnel insuffisant. Pour pouvoir prétendre à une allocation d'attente, ils doivent satisfaire à différentes conditions. La plus importante dans le cadre de la présente proposition de loi est l'accomplissement d'un stage. Sont pris en considération pour le stage les jours de travail ainsi que les jours aux

worden van een aantal toekenningsvoorwaarden, zoals de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt, voor het verkrijgen van een werkloosheidsvergoeding. Dit geldt in het bijzonder voor de volledige werkloze die minstens 50 jaar is en zijn beroepservaring op vrijwillige basis ten dienste wil stellen in het buitenland (§ 1). De vrijstellingen gelden ook voor de coöperant-jonge werkzoekende (§ 2) en de volledig werkloze die deelneemt aan een humanitaire actie voor ten hoogste vier weken (§ 3). De toepassing in de praktijk van artikel 97 is eerder beperkt. In 2008 werden twee vrijstellingen gegeven aan oudere werklozen, zeventien aan jongeren in de wachttijd en acht wegens een humanitaire actie (Senaat, schriftelijke vragen nrs. 4-3489 en 4-3455).

Het statuut van de coöperant-jonge werkzoekende werd in 1996 ingevoerd om jonge werkzoekenden de kans te geven een beroepservaring op te doen in een ontwikkelingsland. Een erkende NGO kon via een door de minister van Ontwikkelingssamenwerking aanvaarde overeenkomst of project een coöperant-jonge werkzoekende uitsuren voor vier à twaalf maanden. De wachttuitkering werd verder uitbetaald en aangevuld met een maandelijkse vergoeding alsook een premie voor administratie- en reiskosten. Sinds 2003 is het statuut van coöperant-jonge werkzoekende niet meer van toepassing. De coöperant-jonge werkzoekende maakt sindsdien deel uit van een bijzondere categorie NGO-coöperanten geïntegreerd in de programmawerking van een NGO. De jongere kan, op voorstel van een NGO, gedurende zijn wachttijd nog steeds een beroep doen op artikel 97, § 2, om een vrijstelling te bekomen van onder meer de beschikbaarheid op de arbeidsmarkt.

Vanuit een aantal NGO's en jeugdwerkorganisaties wordt na een rondvraag bevestigd dat heel wat jongeren in de wachttijd of personen in de werkloosheid afhaken voor een vrijwilligersproject in het buitenland wanneer blijkt dat ze niet kunnen rekenen op een gelijkstelling met de wachttijd of een vrijstelling in de werkloosheid.

3.1. Wachttijd

Jongeren (tot 30 jaar) die hun studie of opleiding hebben afgerond en die werkloos worden, kunnen aanspraak maken op een wachttuitkering. Deze jongeren kunnen immers geen beroep doen op een werkloosheidsuitkering aangezien zij geen voldoende beroepsverleden hebben. Om aanspraak te kunnen maken op een wachttuitkering moeten zij aan verschillende voorwaarden voldoen. De voorwaarde die in dit wetsvoorstel van belang is, bestaat in het doorlopen van een wachttijd. Arbeidsdagen en dagen waarop de jongere als werkzoekende is ingeschreven

cours desquels le jeune est inscrit en tant que demandeur d'emploi et disponible sur le marché du travail.

Selon l'actuelle réglementation du chômage, les jours de volontariat prestés par le jeune chômeur en Belgique peuvent être pris en considération pour le stage. En effet, la pratique du volontariat en Belgique n'empêche pas le jeune chômeur d'être disponible pour le marché du travail.

Cependant, si le jeune chômeur exerce une activité volontaire à l'étranger, il n'est alors pas disponible pour le marché du travail et, en principe, cette période ne peut donc pas être comptabilisée dans le stage. L'article 36, § 2, de l'arrêté royal portant réglementation du chômage prévoit qu'un stage à l'étranger peut en revanche être pris en compte pour l'accomplissement du stage. Il faut introduire à cette fin une demande auprès de l'ONEm au moyen du formulaire C94C. Il se peut que le directeur de l'ONEm considère l'activité de volontariat à l'étranger comme un stage à condition qu'il s'agisse d'une expérience utile qui accroît les possibilités pour le chômeur de s'insérer sur le marché de l'emploi.

Une enquête téléphonique réalisée auprès de plusieurs organisations de jeunesse et d'ONG ainsi que des témoignages personnels montrent cependant qu'il n'est pas simple d'obtenir l'accord de l'ONEm pour exercer une activité volontaire à l'étranger. L'on évoque aussi des différences d'application entre les différents bureaux de l'ONEm. Toutefois, l'assimilation de la période de volontariat à l'étranger au stage serait octroyée plus facilement qu'une dispense au cours de la période où l'on reçoit une indemnité de chômage.

Le maintien du droit aux allocations familiales est également une conséquence importante de l'assimilation du stage à la période de l'exercice de l'activité volontaire à l'étranger. Le chômeur risque actuellement de perdre son droit aux allocations familiales si le bureau de l'ONEm ne donne pas son autorisation sur la base d'un stage.

Pour réaliser ces objectifs, le texte proposé adapte l'article 36, § 2, de l'arrêté royal portant réglementation du chômage.

3.2. L'allocation de chômage

Le bénéfice d'une allocation de chômage est subordonné au respect de plusieurs conditions dont les principales sont que le chômeur doit être privé de travail et de rémunération par suite de circonstances indépendantes de sa volonté et qu'il doit être disponible pour le marché de l'emploi, ce qui implique également qu'il doit rechercher activement un emploi.

en beschikbaar is voor de arbeidsmarkt worden in aanmerking genomen voor de wachttijd.

Overeenkomstig de huidige werkloosheidsreglementering kunnen de dagen dat de jonge werkloze vrijwilligerswerk verricht in België in aanmerking genomen worden voor de wachttijd. Het verrichten van vrijwilligerswerk in België verhindert immers niet dat de jonge werkloze beschikbaar is voor de arbeidsmarkt.

Indien de jonge werkloze evenwel vrijwilligerswerk verricht in het buitenland, dan is zij of hij niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt en kan deze periode in principe dus niet in aanmerking genomen worden als wachttijd. Een stage in het buitenland kan daarentegen wel als wachttijd gelden op basis van artikel 36, § 2, van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering. Hiervoor dient men een aanvraag in te dienen bij de RVA via het formulier C94C. Het is mogelijk dat de directeur van het RVA-kantoor het vrijwilligerswerk in het buitenland beschouwt als een stage op voorwaarde dat het om een nuttige ervaring gaat die gericht is op de integratie in het arbeidsproces.

Op basis van een telefonische rondvraag bij een aantal jeugdwerkorganisaties en NGO's en uit persoonlijke getuigenissen blijkt echter dat het niet evident is om een goedkeuring van de RVA te verkrijgen als vrijwilliger in het buitenland. Er wordt ook melding gemaakt van een ongelijke toepassing tussen de verschillende RVA-kantoren. Wel zou de gelijkstelling van de periode van het vrijwilligerswerk in het buitenland met de wachttijd makkelijker worden toegekend dan een vrijstelling tijdens de periode waarin men een werkloosheidsuitkering ontvangt.

Een belangrijk gevolg van de gelijkstelling van de wachttijd met de periode waarin men vrijwilligerswerk verricht in het buitenland is dat men ook het recht op kinderbijslag behoudt. Vandaag bestaat dus het risico dat men ook zijn recht op kinderbijslag verliest als het RVA-kantoor geen toestemming geeft op basis van « een stage ».

Om deze doelstellingen te bereiken wordt artikel 36, § 2, van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering aangepast.

3.2. Werkloosheidsuitkering

Om effectief een werkloosheidsuitkering te kunnen ontvangen, moeten een aantal voorwaarden worden vervuld. De voornaamste zijn dat de werkloze onvrijwillig zonder arbeid en zonder loon moet zijn, en men beschikbaar moet zijn op de arbeidsmarkt, wat ook inhoudt dat zij of hij actief op zoek moet gaan naar werk.

L'article 45bis de l'arrêté royal portant réglementation du chômage traite spécifiquement de l'exercice d'activités bénévoles par des chômeurs indemnisés. Une activité bénévole peut être exercée si cette dernière a été déclarée et si le directeur de l'ONEm ne l'interdit pas. L'exercice d'une activité volontaire peut être interdit en cas de doute quant à son caractère bénévole et si la disponibilité du chômeur pour le marché de l'emploi est sensiblement réduite.

Il en résulte qu'un chômeur indemnisé a la possibilité d'exercer une activité bénévole dans son propre pays mais pas à l'étranger puisque dans ce cas, en effet, sa disponibilité s'en trouve sensiblement réduite.

Les chômeurs qui suivent une formation ou qui effectuent un stage — sous certaines conditions — peuvent être dispensés de l'obligation d'être disponibles pour le marché du travail conformément à l'article 94, § 3, de l'arrêté royal portant réglementation du chômage. Or, cette possibilité n'existe pas pour les chômeurs qui exercent une activité de volontariat à l'étranger.

Cette fois encore, la pratique montre qu'il est difficile d'obtenir auprès de l'ONEm une dispense de l'obligation d'être disponible pour le marché du travail dans le cadre de l'exercice d'une activité de volontariat à l'étranger sur la base d'une qualification comme stage (formulaire C94A) et que la réglementation n'est pas appliquée de manière uniforme par tous les bureaux de l'ONEm.

Les auteurs de la présente proposition de loi souhaitent faire en sorte que le chômeur qui exerce une activité de volontariat à l'étranger ait, lui aussi, la possibilité de bénéficier de la dispense de l'obligation d'être disponible pour le marché du travail. Ainsi, le volontaire pourra conserver son allocation de chômage. Le volontariat est en effet une expérience particulièrement utile pour l'intégration dans le circuit du travail. Le directeur peut, par analogie avec l'article 45bis, refuser la dispense si l'activité de volontariat cesse d'être conforme à la loi relative aux droits des volontaires. La dispense est valable pour une période maximale de trois mois pouvant être prolongée jusqu'à un an. Pour atteindre cet objectif, il est inséré un article 94/1 dans l'arrêté royal réglementant le chômage.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article vise à faire en sorte que la période durant laquelle le jeune chômeur exerce une activité de

In het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering handelt artikel 45bis specifiek over het verrichten van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigde werklozen. Er mag vrijwilligerswerk worden verricht indien dit wordt meegedeeld en indien de directeur van de RVA het niet verbiedt. Het verrichten van vrijwilligerswerk kan verboden worden omwille van twijfel over het vrijwillige karakter en omwille van het feit dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze beduidend zou verminderen.

Dit leidt tot de vaststelling dat een uitkeringsgerechtigde werkloze wel de mogelijkheid heeft om vrijwilligerswerk in eigen land te verrichten, maar niet in het buitenland. Het staat immers vast dat de beschikbaarheid van de werkloze in dat geval beduidend vermindert.

Werklozen die een opleiding volgen of een stage uitvoeren kunnen — onder bepaalde voorwaarden — vrijgesteld worden van de verplichting om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt op basis van artikel 94, § 3, van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering. Deze mogelijkheid bestaat echter niet voor werklozen die vrijwilligerswerk in het buitenland verrichten.

Ook hier blijkt opnieuw uit de praktijk dat het verkrijgen van een «vrijstelling» bij de RVA om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt in het kader van vrijwilligerswerk in het buitenland op basis van een kwalificatie als stage (formulier C94A) moeilijk is en dat er een ongelijke toepassing is tussen de RVA-kantoren.

De indieners van dit wetsvoorstel willen eveneens de mogelijkheid creëren voor de werkloze die vrijwilligerswerk verricht in het buitenland om te genieten van de vrijstelling van de verplichting om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt. Hierdoor kan de vrijwilliger zijn werkloosheidsuitkering behouden. Vrijwilligerswerk is immers een bijzonder nuttige ervaring ten behoeve van de integratie in het arbeidsproces. De directeur kan naar analogie met artikel 45bis de vrijstelling niet aanvaarden indien het vrijwilligerswerk niet langer in overeenstemming zou zijn met de vrijwilligerswet. De vrijstelling geldt voor ten hoogste drie maanden, verlengbaar tot een jaar. Om deze doelstelling te bereiken wordt een artikel 94/1 ingevoegd in het werkloosheidsbesluit.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Dit artikel heeft tot doel de periode tijdens welke de jonge werkloze vrijwilligerswerk verricht in het

volontariat à l'étranger soit, par analogie avec ce qui est le cas pour une période de stage à l'étranger, prise en compte dans le cadre de l'accomplissement du stage d'attente requis.

Pour réaliser cet objectif, il est ajouté un 10° à l'article 36, § 2, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

S'il est fait référence à cet égard à la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires, c'est dans le but de garantir que les activités de volontariat visées sont conformes au champ d'application de celle-ci.

Article 3

Cet article entend créer la possibilité pour le chômeur qui exerce une activité de volontariat à l'étranger de bénéficier de la dispense de l'obligation d'être disponible pour le marché du travail, de chercher activement un emploi, de donner suite à une convocation, etc.

Si l'intéressé veut obtenir une dispense, il doit, au préalable, déclarer l'activité de volontariat auprès du bureau de chômage. Cette déclaration est signée par le volontaire ainsi que par l'organisation d'envoi.

L'activité de volontariat doit répondre à la définition et aux dispositions de la loi relative aux droits des volontaires. La dispense peut être annulée ou limitée par le directeur du bureau de chômage s'il apparaît que l'activité en question ne présente pas (plus) les caractéristiques propres à une activité habituellement exercée par des volontaires. À cet égard, on applique des critères identiques à ceux prévus à l'article 45*bis* qui concerne le chômeur indemnisé qui exerce une activité bénévole en Belgique.

Par analogie avec l'accomplissement d'un stage ou d'études à l'étranger au sens de l'article 94, § 3, de l'arrêté royal portant réglementation du chômage, la dispense est limitée à une période de trois mois, pouvant exceptionnellement être prolongée jusqu'à un an.

Afin d'atteindre cet objectif, un article 94*bis* nouveau est inséré dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

*
* *

buitenland, naar analogie met het volgen van een stage in het buitenland, in aanmerking te laten nemen voor het doorlopen van de vereiste wachttijd.

Om deze doelstelling te bereiken wordt artikel 36, § 2, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering aangevuld met een 10°.

Er wordt daarbij verwezen naar de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers zodat het betreffende vrijwilligerswerk in overeenstemming is met het toepassingsgebied van de vrijwilligerswet.

Artikel 3

Dit artikel wil de mogelijkheid creëren voor de werkloze vrijwilliger in het buitenland om te genieten van de vrijstelling van de verplichting om beschikbaar te zijn op de arbeidsmarkt, actief op zoek te gaan naar werk, gehoor te geven aan een oproeping, enz.

Indien betrokkene een vrijstelling wil bekomen, dan moet hij het vrijwilligerswerk vooraf aangeven aan het werkloosheidsbureau. De aangifte wordt ondertekend door de vrijwilliger en de « zendorganisatie ».

Het vrijwilligerswerk moet voldoen aan de definitie en de bepalingen van de wet betreffende de rechten van de vrijwilligers. De vrijstelling kan ongedaan worden gemaakt of beperkt worden door de directeur van het werkloosheidsbureau indien het vrijwilligerswerk niet (langer) de kenmerken vertoont van een activiteit die gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht. Hiervoor worden dezelfde criteria gehanteerd als in artikel 45*bis* dat handelt over de uitkeringsgerechtigde werkloze die vrijwilligerswerk verricht in België.

In overeenstemming met een stage of studies in het buitenland in artikel 94, § 3, van het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering wordt de vrijstelling beperkt tot drie maanden, uitzonderlijk verlengbaar tot een jaar.

Om deze doelstelling te bereiken wordt een nieuw artikel 94*bis* ingevoegd in het koninklijk besluit houdende de werkloosheidsreglementering van 25 november 1991.

Sabine de BETHUNE.
Dirk CLAES.
Cindy FRANSSEN.

*
* *

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution

Art. 2

L'article 36, § 2, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 3 septembre 2010, est complété par un 10° rédigé comme suit :

« 10° les journées situées pendant les périodes de séjour à l'étranger en vue de l'exercice d'une activité de volontariat dans le cadre de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires. »

Art. 3

Il est inséré, dans le même arrêté royal, un article 94/1 rédigé comme suit :

« Art. 94/1. — § 1. Le chômeur complet qui exerce une activité de volontariat à l'étranger, au sens de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires, est dispensé à sa demande de l'application des articles 51, § 1er, alinéa 2, 3° à 6°, 56, 58, 60 et 66.

§ 2. À cet effet, le chômeur complet introduit au préalable une demande écrite auprès du bureau de chômage, mentionnant son identité et celle de l'organisation, la nature, la durée, la fréquence et le lieu du travail ainsi que les avantages matériels ou financiers octroyés. Cette déclaration est signée par les deux parties.

§ 3. Le directeur peut interdire la dispense ou ne l'accepter que dans certaines limites s'il constate la réalisation d'un ou de plusieurs des points suivants :

1° l'activité ne présente pas ou plus les caractéristiques d'une activité de volontariat telle que visée dans la loi précitée;

2° l'activité, vu sa nature, son volume et sa fréquence ou vu le cadre dans lequel elle est exercée, ne présente pas ou plus les caractéristiques d'une activité qui, dans la vie associative, est effectuée habituellement par des volontaires;

WETSVORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 36, § 2, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, laatst gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 september 2010, wordt aangevuld met de bepaling onder 10°, luidende :

« 10° de dagen gelegen in de periodes van verblijf in het buitenland voor het verrichten van vrijwilligerswerk in het kader van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. »

Art. 3

In hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 94/1 ingevoegd, luidende :

« Art. 94/1. — § 1. De volledig werkloze die in het buitenland vrijwilligerswerk verricht in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, wordt op zijn vraag vrijgesteld van de toepassing van de artikelen 51, § 1, tweede lid, 3° tot 6°, 56, 58, 60 en 66.

§ 2. De volledig werkloze dient hiertoe vooraf een schriftelijke aangifte in bij het werkloosheidsbureau met vermelding van de identiteit van de werkloze en van de organisatie, de aard, de duur, de frequentie en de plaats van het werk en de toegekende materiële of financiële voordelen. Zij wordt door beide partijen ondertekend.

§ 3. De directeur kan de vrijstelling verbieden of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken indien hij vaststelt dat één of meer van de volgende punten is vervuld :

1° de activiteit niet of niet langer de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk als bedoeld in de voormelde wet;

2° de activiteit gezien haar aard, omvang en frequentie of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht;

3° les avantages matériels ou financiers, conformément à la loi du 3 juillet 2005 précitée, ou à la législation fiscale, ne peuvent pas être neutralisés;

§ 4. La dispense est valable pour une période maximale de trois mois par année civile mais qui peut être prolongée jusqu'à un an maximum si une raison exceptionnelle est invoquée à cet effet.

Cette prolongation ne peut être accordée qu'une seule fois.»

20 juillet 2010.

3° de toegekende materiële of financiële voordelen, overeenkomstig de voormelde wet van 3 juli 2005, of van de fiscale wetgeving, niet geneutraliseerd kunnen worden.

§ 4. De vrijstelling geldt voor een periode van ten hoogste drie maanden per kalenderjaar doch kan verlengd worden tot ten hoogste een jaar indien hiertoe een uitzonderlijke reden ingeroepen wordt.

Deze verlenging kan slechts eenmaal toegekend worden.»

20 juli 2010.

Sabine de BETHUNE.
Dirk CLAES.
Cindy FRANSSEN.

Advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers op het wetsvoorstel van 4 oktober 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, in functie van vrijwilligerswerk in het buitenland (ingediend door mevrouw Sabine de Bethune en c.s.)

De HRV steunt het voorstel om de volgende redenen:

Dit wetsvoorstel past de werkloosheidsreglementering aan zodat de periode van vrijwilligerswerk in het buitenland kan meetellen voor de berekening van de wachttijd.

Daardoor krijgen jongeren de kans om, in het kader van de internationale mobiliteit, nieuwe culturen te leren kennen en ervaringen op te doen via het vrijwilligerswerk.

De leden kunnen zich in deze tekst vinden mits de keuze wel degelijk op vrijwillige basis gebeurt.

De Raad ondersteunt dit voorstel, en geeft een kort positief advies aan de indieners van het wetsvoorstel.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2010-2011

1er FÉVRIER 2011

Proposition de loi modifiant la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires en vue de relever le plafond d'exonération de cotisations de sécurité sociale pour l'indemnisation des frais

(Déposée par M. Dirk Claes
et Mme Cindy Franssen)

DÉVELOPPEMENTS

L'on ne soulignera jamais assez l'importance et la valeur du volontariat, tant pour le volontaire lui-même que pour la société dans son ensemble. Il offre au volontaire la possibilité de tisser un réseau social, augmentant ainsi son bien-être. Il lui permet aussi d'acquérir des aptitudes qui peuvent lui être utiles aussi bien dans sa vie privée que sur le marché de l'emploi, par exemple. Il lui inculque en outre une série de valeurs, telles que le sens de la coopération, le souci d'autrui, l'aide aux plus vulnérables, etc. Car c'est en vivant et en travaillant avec les autres que l'individu s'épanouit.

Le volontariat est également bénéfique à la société. Nous n'avons peut-être pas assez conscience de la somme de travail, pas toujours visible mais ô combien nécessaire, qui est réalisée par des bénévoles. Songeons par exemple à la personne qui, chaque semaine, fait les courses pour un voisin âgé. Les parents apprécient aussi de pouvoir confier leurs enfants, pendant l'année scolaire et les vacances, à des mouvements de jeunesse et à diverses initiatives pour jeunes, où des animateurs motivés les divertissent tout en leur apprenant un tas de choses. Au sein d'organisations dont ils sont membres, certains volontaires se mettent également au service des personnes les plus vulnérables, en Belgique ou dans d'autres pays. Il est même souvent nécessaire de faire appel à des volontaires dans le domaine de la santé et

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2010-2011

1 FEBRUARI 2011

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, wat de optrekking van het plafond van vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen voor de onkostenvergoeding betreft

(Ingediend door de heer Dirk Claes
en mevrouw Cindy Franssen)

TOELICHTING

Het belang en de waarde van vrijwilligerswerk kan niet genoeg benadrukt worden. Vrijwilligerswerk heeft zowel voor de vrijwilliger als voor de samenleving zeer positieve effecten. De vrijwilliger kan hiermee een sociaal netwerk uitbouwen, waardoor zijn geluksgevoel stijgt. Ook doet hij tijdens het vrijwilligerswerk vaardigheden op, die zowel in zijn persoonlijk leven als bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt van nut kunnen zijn. De vrijwilliger krijgt er ook een aantal waarden mee, zoals samenwerken, rekening houden met anderen, opkomen voor zwakkeren, enzovoort. Het individu realiseert zich in het samenleven en samenwerken met anderen.

Ook de samenleving heeft baat bij vrijwilligerswerk. We beseffen soms misschien te weinig hoeveel noodzakelijke, maar niet altijd even opvallende taken uitgevoerd worden door vrijwilligers. Denk maar aan de buurman die wekelijks de boodschappen doet voor een hoogbejaarde wijkbewoner. Ouders hebben er belang bij dat hun kinderen tijdens het schooljaar en tijdens schoolvakanties opgevangen worden in jeugdbewegingen en -initiatieven, waar gemotiveerde begeleiders hun kinderen plezier geven en hen veel leren. Sommige vrijwilligers komen in hun organisaties op voor zwakkeren in België en in andere werelddelen. Regelmatig zijn vrijwilligers zelfs noodzakelijk voor de gezondheid en veiligheid van de burger, bijvoorbeeld op festivals of tijdens sportwedstrijden. In

de la sécurité des citoyens, par exemple dans des festivals ou à l'occasion de compétitions sportives. Dans certains sports, des volontaires n'hésitent pas à effectuer de longs déplacements pour assurer l'entraînement des jeunes.

Toutefois, dans la société actuelle, il n'est pas toujours facile de motiver les gens à s'investir pleinement dans le volontariat. Ce phénomène peut s'expliquer par plusieurs facteurs. Dans une société où tout va de plus en plus vite, les gens ont l'impression que leur vie de famille et leur vie professionnelle ne leur laissent plus le temps de s'investir dans des engagements importants. Certains évoquent aussi le caractère de plus en plus individualiste de notre société, qui fait que les gens se sentent moins attirés par un engagement désintéressé et collectif.

Pour toutes les raisons précitées, il est très important de garder intacte la motivation des volontaires actuels et d'inciter de nouvelles personnes à se lancer dans le bénévolat. L'auteur de la présente proposition entend y contribuer en atténuant les objections financières que les candidats au bénévolat pourraient avoir, dans la mesure où le volontariat entraîne parfois certains coûts, tels que des frais de transport, de garde d'enfants, de repas et de boissons, de matériel et d'habillement, etc. De nombreux volontaires sont ainsi demandeurs d'un défraiement suffisant. L'auteur de la présente proposition de loi souhaite dès lors légaliser certaines situations existantes.

Actuellement, les organisations de volontaires peuvent proposer à leurs bénévoles une indemnité qui n'est pas soumise aux cotisations de sécurité sociale pour les travailleurs salariés et les indépendants. Elles ne sont pas obligées de la faire, mais, quel que soit leur choix, elles doivent obligatoirement le notifier au volontaire.

Si l'organisation de volontaires décide de verser une indemnité, le volontaire peut choisir, en principe, de la recevoir sous la forme d'un remboursement intégral de ses frais réels ou sous la forme d'une indemnisation forfaitaire. S'il choisit l'indemnisation des frais réels, il doit justifier ses frais au moyen de documents probants. Il n'est alors soumis à aucun plafond et ne doit pas payer de cotisations sociales, ni mentionner ces «revenus» dans sa déclaration à l'impôt des personnes physiques. Toutefois, comme ce système d'indemnisation des frais réels peut représenter une lourde charge administrative pour l'organisation de volontaires, l'on opte généralement pour l'indemnisation forfaitaire. Dans ce cas, il faut veiller à ne pas dépasser le plafond indexé qui est fixé pour le montant journalier et pour le montant annuel.

Pour la période comprise entre le 1er janvier et le 31 décembre 2010, le plafond de l'indemnisation

verschillende sporten zijn jeugdtrainers bereid verre verplaatsingen te maken om training te geven aan jongeren.

In onze hedendaagse samenleving is het echter niet meer altijd gemakkelijk mensen te motiveren om zich voluit in te zetten voor vrijwilligerswerk. Verschillende oorzaken kunnen hiervan aan de basis liggen. Onze samenleving wordt steeds jachtiger, waardoor mensen het gevoel hebben dat ze naast hun gezin en hun job geen tijd meer hebben voor uitgebreide engagementen. Sommigen wijzen ook op een individualisering in de maatschappij, waardoor mensen zich minder aangetrokken voelen tot belangeloze inzet in groep.

Omwille van bovenstaande redenen is het van groot belang de huidige vrijwilligers gemotiveerd te houden en nieuwe mensen te inspireren tot vrijwilligerswerk. De indieners willen hier toe bijdragen door de financiële bezwaren die mensen zouden kunnen hebben tegen vrijwilligerswerk te verlichten. Vrijwilligerswerk kan soms bepaalde kosten met zich meebrengen, zoals vervoerskosten, kosten voor kinderopvang, kosten voor maaltijden en drank, voor materiaal en kleding, enzovoort. De vraag om een toereikende onkostenvergoeding leeft dus terdege bij vele vrijwilligers. Met dit wetsvoorstel willen de indieners sommige bestaande situaties dan ook legaliseren.

Vandaag is het zo dat vrijwilligersorganisaties aan hun vrijwilligers een onkostenvergoeding kunnen aanbieden, die vrijgesteld is van onderwerping aan de sociale zekerheid van werknemers en zelfstandigen. De organisatie is niet verplicht deze vergoeding aan te bieden, maar zelfs wanneer ze dit niet doet, is ze wel verplicht haar keuze mee te delen aan de vrijwilliger.

Indien de vrijwilligersorganisatie ervoor kiest een onkostenvergoeding aan te bieden, heeft de vrijwilliger in principe de keuze deze te ontvangen onder de vorm van de integrale terugbetaling van de reële onkosten of via een forfaitaire onkostenvergoeding. Wanneer de vrijwilliger zou kiezen voor een reële onkostenvergoeding, dient hij bewijskrachtige documenten te tonen die zijn onkosten staven. Hij hoeft dan geen rekening te houden met een plafond, hij dient geen sociale bijdragen te betalen en hij hoeft deze «inkomsten» niet te vermelden op het aangifteformulier voor de personenbelasting. Wegens de zware administratieve last die de vrijwilligersorganisatie echter door dit systeem van reële onkostenvergoeding kan ondervinden, wordt meestal gekozen voor een forfaitaire onkostenvergoeding. In dit geval dient men rekening te houden met een geïndexeerd plafond van zowel het dagbedrag als het jaarbedrag.

Voor de periode tussen 1 januari 2010 en 31 december 2010 geldt voor de forfaitaire onkostenvergoeding

forfaitaire est fixé à 30,22 euros par jour et à 1 208,72 euros par an. En deçà de ce plafond, il ne faut pas verser de cotisations de sécurité sociale. Le gros problème du système est qu'en cas de dépassement du plafond, l'intéressé perd son statut de volontaire. En pareil cas, toutes les indemnités forfaitaires versées au cours de l'année dans le cadre du volontariat seront imposées et l'intéressé sera considéré comme un travailleur salarié ou indépendant.

En raison de la lourde sanction infligée en cas de dépassement du plafond d'indemnisation forfaitaire, l'auteur souhaite porter ce plafond à 2 500 euros par an et à 62,50 euros par jour pour l'année 2010. Ces montants devront être indexés chaque année, comme le prévoit déjà la loi de 2005 relative aux droits des volontaires. Le volontaire pourra ainsi percevoir une indemnité de 25 euros par jour pendant cent jours par année civile, sans courir le risque de devoir payer des cotisations de sécurité sociale sur cette indemnité. L'auteur estime que sa proposition aura un impact financier très limité.

Il tient par ailleurs à souligner que la présente proposition de loi n'a nullement pour objectif de décourager l'exercice d'une activité volontaire non rémunérée ni de faire en sorte que le volontariat soit rémunéré. Elle vise uniquement à relever le plafond d'exonération de cotisations de sécurité sociale pour l'indemnisation des frais. Il est donc clair qu'en relevant ce plafond, on ne risque pas d'évincer le travail régulier au profit d'un volontariat « rémunéré ».

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article relève les plafonds d'exonération de cotisations de sécurité sociale pour le défraiement forfaitaire dans le cadre du volontariat. Il modifie l'article 10 de la loi relative aux droits des volontaires.

*
* *

een plafond van 30,22 euro per dag en van 1 208,72 euro per jaar. Wanneer men onder deze grenzen blijft, hoeft men geen socialezekerheidsbijdragen te betalen. Het grote probleem is echter dat wanneer de vrijwilliger deze plafonds wel overschrijdt, hij zijn hoedanigheid van vrijwilliger verliest. Op dat moment zullen alle forfaitaire vergoedingen voor vrijwilligerswerk van dat jaar belast worden en zal de betrokkene beschouwd worden als werknemer of zelfstandige.

Omwille van de zware sanctionering van het overschrijden van het plafond van de forfaitaire onkostenvergoeding, willen de indieners dit plafond optrekken tot 2 500 euro per jaar en 62,50 euro per dag voor het jaar 2010. Deze bedragen dienen jaarlijks geïndexeerd te worden, zoals nu reeds voorzien is in de vrijwilligerswet van 2005. Op deze manier kan de vrijwilliger honderd dagen per kalenderjaar een bedrag van 25 euro per dag aan onkostenvergoeding ontvangen, zonder dat hij het risico loopt dat er socialezekerheidsbijdragen betaald dienen te worden op de vergoeding. De financiële impact van dit voorstel zal volgens de indieners zeer beperkt blijven.

De indieners wensen te benadrukken dat de bedoeling van dit wetsvoorstel zeker niet is het onbetaalde vrijwilligerswerk te ontmoedigen of het vrijwilligerswerk betaald te maken. Het plafond voor vrijstelling van betaling van socialezekerheidsbijdragen op de onkostenvergoeding wordt enkel verhoogd. In die zin is het duidelijk dat het optrekken van dit plafond geen risico's inhoudt omtrent het verdringen van reguliere arbeid ten voordele van « betaald » vrijwilligerswerk.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

In dit artikel worden de grensbedragen voor de vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen van de forfaitaire onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk opgetrokken. Artikel 10 van de wet betreffende de rechten van vrijwilligers wordt gewijzigd.

Dirk CLAES.
Cindy FRANSSEN.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 10, alinéa 1er, de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires, modifié en dernier lieu par la loi du 6 mai 2009, les chiffres « 24,79 » et « 991,57 » sont remplacés respectivement par les chiffres « 62,50 » et « 2 500 ».

21 décembre 2010.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 10, eerste lid, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, laatst gewijzigd bij de wet van 6 mei 2009, wordt het cijfer « 24,79 » vervangen door het cijfer « 62,50 » en wordt het cijfer « 991,57 » vervangen door het cijfer « 2 500 ».

21 december 2010.

Dirk CLAES.
Cindy FRANSSEN.

Advies Hoge Raad voor Vrijwilligers m.b.t. de verdubbeling van de maxima kostenvergoedingen vrijwilligerswerk.

1. Vrijwilligerswerk is per definitie onbezoldigd

De Hoge Raad voor Vrijwilligers, in plenaire zitting bij elkaar op 16 juni 2011, heeft het Wetsvoorstel ingediend in de Senaat (februari 2011) betreffende het optrekken van de kostenvergoedingen voor vrijwilligers bestudeerd en becommentarieerd.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers besloot een negatief advies over dit voorstel te formuleren, omwille van argumenten die eerder al in adviezen vanuit de Raad werden geformuleerd.

We zetten de essentiële elementen hier op papier. De Hoge Raad voor Vrijwilligers staat fundamenteel achter het principe (zoals dat vervat zit in artikel 3 van de vrijwilligerswet) dat vrijwilligerswerk in essentie een onbezoldigd karakter heeft. Vrijwilligers worden niet betaald voor hun inzet.

Dit principe is **niet contradictorisch** met het gegeven dat ook vrijwilligers kosten maken: ze investeren tijd en middelen (transport heen en weer naar de activiteit, vervoer in functie van de activiteit, telefoons, aankoop van materiaal,...) in het vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is daarom **nooit kostenvrij**. Zowel de vrijwilligers als de organisatie investeren financiële middelen bij het verrichten van vrijwilligerswerk.

Het gegeven, dat vrijwilligers een vergoeding kunnen ontvangen voor door hen gemaakte kosten, is daarom een ingeburgerde praktijk, en wordt trouwens geaccepteerd door de vrijwilligerswet zelf (artikel 10). We stellen zelfs een *tendens* vast dat vrijwilligers het ook niet meer dan normaal vinden dat de gemaakte kosten worden vergoed.

Art.10

Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag, [...] en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

2. De Hoge Raad voor Vrijwilligers pleit niet voor het wettelijk verankeren van een ‘recht op kostenvergoeding’.

Wel heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers het huidige systeem inzake kostenvergoedingsregeling onder de loupe genomen en volgende zaken vastgesteld:

A. Een verhoging van het maximum forfaitair bedrag is niet noodzakelijk.

Per dag mogen de kosten van een vrijwilliger maximum vergoed worden tot 30,82 euro (2011), en per jaar maximum tot 1.232,92 euro (2011).

Een grote meerderheid van de organisaties is tevreden met deze maxima en zijn dus geen vragende partij om de huidige plafonds op te trekken.

Het feit dat er een zogenaamde ‘gecontroleerde’ combinatie mogelijk is gemaakt door de wetgever die toelaat een forfaitaire vergoeding te ontvangen, met een deel van gemaakte vervoerskosten, is een goede stap geweest.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers stelt voor de maximale dag- en jaarbedragen te behouden zoals ze thans zijn, met dien verstande dat de bedragen jaarlijks worden geïndexeerd.

Organisaties voor wie de huidige maxima niet volstaan, kunnen desgevallend een afwijking aanvragen via artikel 12 van de vrijwilligerswet (zie verder).

B. Artikel 12 van de vrijwilligerswet.

Tijdens de ontwikkeling van de vrijwilligerswet was reeds duidelijk dat de regelgeving te ‘algemeen en/of te uniform’ was om aangepast te zijn aan alle vrijwilligersorganisaties. Er rezen al vragen zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de effectieve ontwikkeling van de wetteksten naar uitzonderingen voor bepaalde groepen/sectoren en/of organisaties die met vrijwilligers werken, opdat ze ofwel een apart statuut konden krijgen ofwel toch onder de vrijwilligerswet vallen met de mogelijkheid van een aantal –op de algemene wet- afwijkende bepalingen.

Een vrijwilligerswet die in zich te veel uitzonderingen herbergt, is vanzelfsprekend niet goed. Maar het zou onjuist zijn om de legitieme vraag van een aantal organisaties te negeren, omdat hiermee zowel het initiatief van vrijwilligersorganisaties wordt afgeremd als de bescherming van de vrijwilliger in het gedrang komt.

De wetgever voorzag trouwens zelf in haar artikel 12 in mogelijke uitzonderingen op de algemene regel.

Art. 12.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van vrijwilligers, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

Het Koninklijk Besluit dient zo snel mogelijk opgesteld te worden, in overleg met de Hoge Raad voor Vrijwilligers.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is van mening dat artikel 12 van de vrijwilligerswet invulling kan krijgen, en oordeelt dat het toestaan van ‘gecontroleerde’ uitzonderingen beter is dan verschillende statuten uit te werken, die enkel tot verwarring en versnippering zullen leiden. Hiervoor dient wel een duidelijke en transparante procedure uitgewerkt te worden, waarbij de aanvragende organisatie een dossier opstelt waaruit de vraag, de noodzaak tot ‘uitzondering’ wordt aangereikt met de nodige argumenten.

Dit dossier zal naar de bevoegde Minister worden verzonden, die voor elk individueel dossier een advies vraagt aan de Hoge Raad voor Vrijwilligers. Een uitzondering krachtens artikel 12 van de vrijwilligerswet, kan niet verleend worden zonder dit voorafgaand advies van de Hoge Raad voor Vrijwilligers.

1.2. De reactie van de HRV op een mededeling van de Europese Commissie in het kader van het Europees jaar van het Vrijwilligerswerk

Naar aanleiding van een mededeling van de Europese Commissie in het kader van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk 2011, heeft de HRV ook zijn opmerkingen en conclusies aan de Europese autoriteiten overgemaakt. Hierbij heeft de Raad zowel de positieve als de minder geslaagde initiatieven en accenten van de Europese Commissie tijdens 2011 met betrekking tot het vrijwilligerswerk en het statuut van de vrijwilligers in Europa onder de aandacht gebracht.

Deze reactie werd op ruime schaal verspreid: de Europese instanties maar ook de Belgische leden van het Europees parlement kregen dit document toegestuurd. Wij kregen hierop verschillende reacties, wat opnieuw aantoont dat het vrijwilligerswerk wel degelijk een hot item is in het politieke spectrum.

Reactie van de Hoge Raad voor Vrijwilligers op de Communicatie van de Europese Commissie m.b.t. de erkenning en bevordering van grensoverschrijdend vrijwilligerswerk in de EU

De Hoge Raad voor Vrijwilligers heeft met grote belangstelling de Mededeling van de Europese Commissie gelezen.

De Hoge Raad onthaalt het feit dat de Communicatie werd gerealiseerd met veel plezier, gezien het de wil uitdrukt van de Europese Commissie om het vrijwilligerswerk binnen de Europese Unie op de politieke agenda te plaatsen, en zowel de Europese instellingen als de lidstaten aan te zetten tot meer coherente beleidsvoering met betrekking tot het thema vrijwilligerswerk.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers neemt echter ook de vrijheid om de meer systematische bespreking van de Mededeling, waarin een aantal kanttekeningen zijn opgenomen, door te zenden.

Algemeen

Bij volledige lezing van de tekst valt de sterke link tussen het vrijwilligerswerk en het streven naar economische groei en ontwikkeling binnen de Europese Unie enorm in het oog. Dit doet ons inziens afbreuk aan de intrinsieke kracht en de meerwaarde van het vrijwilligerswerk, en reduceert het vrijwilligerswerk tot een instrument binnen economische beleidsvoering, of tot een instrument binnen een activeringsbeleid binnen het domein tewerkstelling.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is het niet eens met deze zienswijze en zou liever meer nadruk op de sociale kracht van het vrijwilligerswerk willen leggen. Vrijwilligerswerk zet aan tot solidariteit, tot het delen van normen en waarden en tot een samenleving die de democratische waarden koestert. De kern en de kracht van het vrijwilligerswerk liggen vooral op dit gebied. Het feit dat het vrijwilligerswerk ook economisch relevant kan zijn, is naar ons aanvoelen van secundaire orde.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers betreurt daarom dat de Mededeling van de EC over het vrijwilligerswerk te economisch getint is.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers vindt het jammer dat er in de Mededeling weinig aandacht uitgaat naar het vrijwilligerswerk voor mensen van alle leeftijden, en dat er geen bijzondere aandacht uitgaat naar vrijwilligerswerk bij en door ouderen.

Bespreking per onderdeel

1.1. Definitie en beschikbare gegevens

Het inleidende stuk geeft aan dat het inderdaad geen sinecure is om het vrijwilligerswerk onder één hoedje te vangen, en geeft aan dat de realiteit sterk verschilt per EU-lidstaat.

Voor de Hoge Raad voor Vrijwilligers is het daarom van belang dat onderzoek naar vrijwilligerswerk wordt uitgevoerd, niet enkel op niveau van de verschillende EU-lidstaten maar ook door de Europese Unie. Hierbij moet gestreefd worden naar degelijk, academisch onderzoek,

waarbij het onderzoeksonderwerp en de methode afgestemd worden, zodat de data vergelijkbaar én betrouwbaar zijn.

Samen met het CEV (European Volunteer Centre) ondersteunt de Hoge Raad voor Vrijwilligers het initiatief zoals omschreven in het EVMP project (European Value Measurement Project) om betrouwbare, vergelijkbare en globale data over het vrijwilligerswerk te verzamelen, waarop verdere beleidsvoering gebaseerd kan worden. We vragen de Europese Commissie dan ook om de lidstaten aan te bevelen het Handboek van de Internationale Arbeidsorganisatie te implementeren, zodat ook statistische gegevens omtrent het vrijwilligerswerk verzameld kunnen worden, die vergelijkbaar zijn en wat toelaat tendensen op te volgen.

We vinden het echter een gemiste kans dat de EC mededeling in dit punt opnieuw aandacht heeft voor het ‘grensoverschrijdend’ vrijwilligerswerk in zover het de kansen op de opleidings- en de arbeidsmarkt kan verhogen. Het grote probleem hiermee is dat er gevreesd kan worden dat de Europese Unie enkel aandacht zal ontwikkelen voor initiatieven van vrijwilligerswerk en van uitwisseling in de mate dat die als nuttig worden beschouwd, waardoor heel wat groepen van vrijwilligers in de toekomst mogelijk uit EU-programma’s vallen.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is het ermee eens dat vrijwilligerswerk een middel is om het Europees burgerschap te versterken. We zijn ervan overtuigd dat dit aspect verder ontwikkeld kan worden doorheen 2013, het Europees Jaar van de Burger.

1.2. Uitdagingen voor vrijwilligerswerk

De Hoge Raad voor Vrijwilligers erkent de geschetste uitdagingen voor het vrijwilligerswerk zoals vernoemd in de Communicatie.

Wat betreft het ontbreken van een wettelijk kader is de Hoge Raad voor Vrijwilligers ervan overtuigd dat er geen globale Europese vrijwilligerswet uitgewerkt dient te worden; essentieel is dat Europese vrijwilligers waar ook ze zich inzetten in de Europese Unie, gelijk behandeld worden en dezelfde basisbescherming genieten.

Bovendien dienen de wettelijke kaders en regelgevingen getoetst te worden op hun ‘vrijwilligersvriendelijkheid’; administratieve en formalistische drempels tot het vrijwilligerswerk dienen zoveel mogelijk ingeperkt te worden.

Het ontbreken van nationale strategieën dient volgens de Hoge Raad voor Vrijwilligers verder te reiken dan de in de Communicatie opgemaakte opsomming. Ten eerste dient elke strategie zich niet te beperken tot het grensoverschrijdend vrijwilligerswerk, maar van toepassing te zijn op alle vrijwilligerswerk, ongeacht de leeftijdsgroep, ongeacht de sector van activiteit. Ten tweede dient elke nationale strategie een algemene en langetermijnvisie te omvatten met betrekking tot de ondersteuning van het vrijwilligerswerk.

Financiële beperkingen impliceren volgens de Hoge Raad voor Vrijwilligers niet enkel dat vrijwilligerswerk niet kostenvrij is. De Communicatie blijft hier te beperkt door vast te stellen dat het moeilijk is duurzame financiële ondersteuning te krijgen. Essentieel is dat de overheid een degelijk doordachte financieringsstructuur opzet voor organisaties die met vrijwilligers werken, ondersteuning biedt op het vlak van specifieke kosten zoals opleiding en verzekering, en zorgt voor een coherent subsidiebeleid, waarbij de inzet van vrijwilligers mee ingebracht kan worden als ‘bijdrage in natura’.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers constateert, samen met de EC, dat er geen evenwicht is tussen vraag en aanbod. Deze kwestie gaat echter verder dan de tendens tot meer kortlopend engagement, het gaat ook om gebrek aan informatie, het verder ontwikkelen van vrijwilligersbeleid geënt op competentie management, enzovoort. Dit vereist een doorgedreven ondersteuning van het vrijwilligerswerk.

Onder het element onvoldoende erkenning als uitdaging voor het vrijwilligerswerk, lijkt ons enkel de vermelding van de erkenning van doorheen het vrijwilligerswerk verworven competenties een te beperkte visie op het gebrek aan erkenning. Het gaat volgens de Hoge Raad voor Vrijwilligers ook om het consequent promoten van het vrijwilligerswerk, de realisatie van media-aandacht voor vrijwilligers en hun inzet, en het opzetten van initiatieven door de overheid om vrijwilligerswerk effectief te erkennen (cf. Vlaamse Vrijwilligersprijs).

Wat betreft de fiscale belemmeringen begrijpt de Hoge Raad voor Vrijwilligers de verwijzing niet naar ‘toelagen’ voor vrijwilligers. Hierbij dient volgens ons een onderscheid gemaakt te worden tussen enerzijds het feit dat de vrijwilliger geen negatieve gevolgen mag hebben wat betreft zijn of haar inkomensverwerving (of vervangingsinkomen) omdat hij/zij vrijwilligerswerk doet; anderzijds dat de vrijwilliger een kostenvergoeding zou mogen krijgen zonder dat dit als inkomen beschouwd wordt en dus getaxeerd zou worden. Het kostenvergoedingssysteem zoals opgenomen in de Belgische vrijwilligerswet kan als model voor de EU dienen.

Onvoldoende gegevens over het vrijwilligerswerk. De Hoge Raad voor Vrijwilligers pleit ervoor om een degelijk kwantitatief en kwalitatief wetenschappelijk onderzoek uit te voeren over het vrijwilligerswerk in België en bij uitbreiding in de Europese Unie. Dit houdt in dat er vertrokken wordt vanuit een gemeenschappelijke, Europese definitie over vrijwilligerswerk, en dat een wetenschappelijk team dit onderzoek in heel de EU uitvoert. Dit kan leiden tot solide data, die in tijd vergelijkbaar worden. Daarnaast dienen ook na het EYV2011 mogelijkheden voorzien te worden om goede praktijken en ervaringen uit te wisselen. Projectoproepen die organisaties in staat stellen om op een laagdrempelige manier deel te nemen aan Europese initiatieven tot uitwisseling, kunnen hier een stimulans bieden.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers hecht veel belang aan de toegankelijkheid van het vrijwilligerswerk voor iedereen. Op dit gebied dient nog veel werk verricht te worden, zowel op het niveau van de nationale lidstaten als op het gebied van de EU.

1.3. De toegevoegde waarde van vrijwilligerswerk

De Hoge Raad voor Vrijwilligers juicht het feit toe dat de EC het vrijwilligerswerk beschouwt als een essentieel onderdeel binnen de context van de realisatie van de 2020 EU Groeistrategie net omdat het garanties biedt dat het thema ‘vrijwilligerswerk’ op de Europese politieke agenda zal blijven staan, ook na het EYV2011.

Toch is de Hoge Raad voor Vrijwilligers het niet eens met de exclusief instrumentalistische visie die in de tekst naar voren komt. Het vrijwilligerswerk is niet in eerste instantie een middel om aan activeringsbeleid te doen, het is geen economisch instrument om mensen competenties voor de arbeidsmarkt aan te leren. Het vrijwilligerswerk scherpt vaardigheden, kennis en attitudes aan en die competenties mogen erkend en gevalideerd worden, op vraag van de vrijwilliger en niet omwille van het mogelijke nut voor de arbeidsmarkt.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is ervan overtuigd dat ook ouderen hun in de professionele loopbaan opgedane competenties ten dienste kunnen stellen van het vrijwilligerswerk. Er dient dus ook voldoende aandacht te gaan naar het aantrekkelijk maken en houden van het vrijwilligerswerk in het kader van ‘actief ouderworden’ en de solidariteit tussen de generaties (Europees Jaartheme 2012).

Bovendien kunnen we hierbij herhalen dat de meerderheid van de vrijwilligers behoren tot de beroepsactieve bevolking. Het zijn dus vaak al professionelen die zich engageren.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers kan zich inbeelden dat het vrijwilligerswerk een mooi alternatief kan bieden in tijden van economische problemen en bezuinigingen, maar met dien verstande dat het vrijwilligerswerk hier niet de alomvattende oplossing kan bieden. We willen hierbij verwijzen naar de oriënterende tekst van het Europees Centrum Vrijwilligerswerk over vrijwilligerswerk in periodes van economische en financiële crisis. Het vrijwilligerswerk is geen goedkoop alternatief voor betaalde arbeidskracht, en kan naar onze mening enkel dienen om ervoor te zorgen dat mensen hun specifieke capaciteiten positief kunnen blijven inzetten, zich eventueel heroriënteren en hun netwerken behouden.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers verheugt zich erover dat de tekst het intersectorale en transversale karakter van het vrijwilligerswerk over de verschillende beleidsdomeinen van de EU erkent.

We willen er echter op wijzen dat het vrijwilligerswerk binnen de Europese Unie best ruimer wordt opgevat, vermits de Mededeling het vrijwilligerswerk teveel verengt tot het grensoverschrijdend vrijwilligerswerk en de mobiliteit binnen de EU.

2. Europees beleid en vrijwilligerswerk

2.1. Mogelijkheden voor EU-financiering van vrijwilligerswerk

Het overzicht van de verschillende financieringsmogelijkheden en de intentie om over de mogelijkheden transparanter te informeren, vindt de Hoge Raad voor Vrijwilligers positief.

Essentieel voor het vrijwilligerswerk is dat ook kleinere organisaties en verenigingen toegang moeten krijgen tot dergelijke programma's en initiatieven, het systeem van de cofinanciering is daarom ook aan herziening toe. De inbreng van de vrijwilligers in projecten zou bovendien in rekening gebracht moeten kunnen worden als ‘bijdrage in natura’, waardoor de vereiste tot inbreng van eigen middelen realistischer wordt.

Duidelijke informatie betekent ook dat de EC alle mogelijke informatiekanalen ten volle benut. De Hoge Raad voor Vrijwilligers is in elk geval bereid als additioneel informatiekanaal te fungeren.

2.2. De maatschappelijke dimensie van Vrijwilligerswerk

2.2.1. Vrijwilligerswerk als een uiting van Europees burgerschap

Het bevestigen van de meerwaarde van het vrijwilligerswerk met betrekking tot de fundamentele normen en waarden die de Europese Unie uitdraagt, geeft een erg positief signaal.

Opnieuw willen we waarschuwen voor de verenging in de Mededeling. Ook vrijwilligerswerk dat binnen de grenzen van de lidstaten uitgeoefend wordt, biedt sterke kracht op het gebied van de concretisering van waarden als solidariteit, sociale cohesie, intercultureel leren, samenwerking,

...

We roepen de EC daarom op om ook hiervoor aangepaste ondersteuning te voorzien.

2.2.2. Vrijwilligers zijn een bindende factor in de samenleving

De Hoge Raad voor Vrijwilligers is het eens met de EC als ze in het vrijwilligerswerk een factor van (sociale) integratie ziet. Vanuit praktijkvoorbeelden in België stellen we vast dat het vrijwilligerswerk inderdaad mogelijkheden biedt om mensen deel te laten uitmaken van de samenleving, dat het een experimenteerruimte kan bieden aan kwetsbare mensen om deel uit te maken van de samenleving.

Het inschakelen in het vrijwilligerswerk van mensen die moeite hebben zich te integreren op de arbeidsmarkt vergt echter begeleiding en ondersteuning. Problemen en mechanismen die uitsluiting in stand houden op de arbeidsmarkt, spelen ook in zekere mate in het vrijwilligerswerk.

Daarom is en kan het vrijwilligerswerk geen instrument zijn om een verhoogde participatie op de arbeidsmarkt te bewerkstelligen. Het vrijwilligerswerk dient de eigen specificiteit en dynamiek te bewaren. De Hoge Raad voor Vrijwilligers kant zich tegen initiatieven en beleid dat gericht is op zogenaamd 'geleid' vrijwilligerswerk, waarbij bepaalde groepen mensen gedwongen worden vrijwilligerswerk te verrichten (binnen een activeringstraject). Wij gaan uit van het recht op vrijwilligerswerk voor iedereen. Wij zijn tegen het opleggen van een plicht tot vrijwilligerswerk.

We zouden daarom de conclusie van de EC willen nuanceren. Vrijwilligerswerk is, zoals eerder al aangegeven, immers geen instrument binnen arbeidsmarktbeleid, wat niet wegneemt dat een engagement als vrijwilliger een hefboomfunctie kan vervullen.

2.2.3. Onderwijs en vrijwilligerswerk

De Hoge Raad voor Vrijwilligers beaamt dat vrijwilligerswerk ruimte en kansen biedt voor niet-formeel leren en levenslang leren. De stappen die de EC zet om de in het vrijwilligerswerk verworven competenties te erkennen en te valideren, bieden mooie opportuniteiten voor het vrijwilligerswerk.

Toch willen we waarschuwen voor verplichte programma's van vrijwilligersstages in het onderwijs, omdat dit enerzijds de 'vrije wil' die essentieel is in het vrijwilligerswerk kan aantasten, en anderzijds omdat maatregelen van 'geleid' vrijwilligerswerk niet neutraal zijn en mogelijk bestaande kloven tussen bevolkingsgroepen bestendigen of zelfs vergroten.

2.2.4. Jeugd en vrijwilligerswerk

De waarde om jongeren aan te zetten vrijwilligerswerk te verrichten kan niet onderschat worden. Toch wil de Hoge Raad voor Vrijwilligers opnieuw attenderen op het feit dat de invulling van de EC te instrumentalistisch is en voorbij gaat aan het feit dat bepaalde groepen jongeren thans de weg naar het vrijwilligerswerk moeilijk of niet vinden.

In het toekomstig EU-beleid ten aanzien van vrijwilligerswerk is het van groot belang aandacht te hebben voor dit feit en een aanpak te ontwikkelen die uitgaat van gelijkheid en gelijke kansen om zich als vrijwilliger te engageren.

2.2.5. Sport en vrijwilligerswerk

De Mededeling van de EC beperkt zich in dit onderdeel tot het weergeven van feiten over vrijwilligerswerk en sport. De Hoge Raad voor Vrijwilligers denkt dat op dit vlak ook concrete maatregelen uitgewerkt dienen te worden.

2.2.6. Vrijwilligerswerk als een uiting van maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het feit dat de EC initiatieven neemt om het personeel vrijwilligerswerk te laten verrichten zien we als een goede praktijk. Het lijkt ons belangrijk dat de EC hier een specifiek plan opstelt, haar ervaringen deelt en de lidstaten aanspoort om ook aangepaste programma's voor hun ambtenaren te ontwikkelen.

Wat betreft het maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen bedrijven in de private sector gaat de Hoge Raad voor Vrijwilligers ervan uit dat de EU hiervoor geen specifieke middelen dient vrij te maken, gezien dit past binnen het reguliere HR-beleid van ondernemingen.

Mogelijke initiatieven die op dit vlak genomen worden, zouden bovendien afgetoetst moeten worden met het werkveld en met het CEV.

2.2.7. De betrekkingen van de EU met derde landen en vrijwilligerswerk

2.2.7.1. *Bevordering van de mobiliteit van vrijwilligers uit derde landen in de EU*

De Richtlijn waarnaar gerefereerd wordt, kan facultatief uitgevoerd worden door de lidstaten. De Hoge Raad voor Vrijwilligers roept de Federale overheid in dit verband op elke mogelijke regeling betreffende dit onderwerp grondig te bespreken met de leden van de Hoge Raad voor Vrijwilligers opdat een vrijwilligersvriendelijke regeling gegarandeerd kan worden.

2.2.7.2. *Humanitaire hulp en vrijwilligerswerk*

De Hoge Raad voor Vrijwilligers heeft hierop geen commentaar en is ervan overtuigd dat de oprichting van een Europees vrijwilligerskorps voor humanitaire hulpverlening een mooi initiatief is. Essentieel is vanzelfsprekend dat er goede afspraken gemaakt worden met de humanitaire hulpverleningsorganisaties zoals het Rode Kruis, binnen de Lidstaten.

2.2.7.3. *Ontwikkelingsbeleid en vrijwilligerswerk*

Het is voor de Hoge Raad voor Vrijwilligers niet duidelijk wat het doel is van de Mededeling op dit gebied, en meer bepaald de zinsnede 'het is aan deze organisaties zelf te besluiten of zij al dan niet gebruik willen maken van de diensten van vrijwilligers of betaalde beroepskrachten'... is onduidelijk.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers gaat er immers van uit dat elke organisatie zonder winstmerk de volledige autonomie heeft om al dan niet vrijwilligers in te schakelen.

3. Conclusies: Hoe nu verder

Op de algemene conclusie van de EC heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers geen bedenkingen. Integendeel, de intentie om het EYV2011 onder de aandacht te houden in de komende jaren en te zorgen voor een blijvend resultaat, is belangrijk. Het geeft een impuls aan het vrijwilligerswerk en zal het beleid stimuleren de beleidsvoering verder te verfijnen en te ontwikkelen.

Beleidsaanbevelingen aan de lidstaten

Wat betreft het aanzetten tot het ontwikkelen van een wettelijk kader voor het vrijwilligerswerk, is de Hoge Raad voor Vrijwilligers van oordeel dat de manier waarop een kader wordt opgezet afhankelijk is van de traditie in het betreffende land. Indien er wetten worden ontwikkeld, is het van groot belang dat het werkveld hierbij betrokken wordt. De Hoge Raad voor Vrijwilligers is steeds bereid haar expertise m.b.t. de ontwikkeling van de Belgische vrijwilligerswet te delen. Het onderzoek naar vrijwilligerswerk moet absoluut gestart worden en ook de Hoge Raad voor Vrijwilligers pleit voor de integratie van het Handboek van de IAO in de statistieken van de lidstaten. De Hoge Raad voor Vrijwilligers ondersteunt het EVMP initiatief ten volle.

Er dient nog veel werk verricht te worden om de obstakels naar het vrijwilligerswerk weg te werken. De Hoge Raad voor Vrijwilligers roept de EC op om hierover een initiatief op te zetten, zodat de obstakels die in de verschillende lidstaten bestaan, opgelijst worden en dat prioriteiten gesteld worden, zodat hieruit concrete aanbevelingen kunnen worden afgeleid.

Concrete acties ter erkenning en bevordering van vrijwilligerswerk op EU-niveau

De concrete acties dienen verder uitgewerkt te worden, en de Hoge Raad voor Vrijwilligers denkt dat het daarom nuttig kan zijn op ook binnen de Europese Commissie een vast contactpunt vrijwilligerswerk op te zetten.

2. De Hoge Raad voor Vrijwilligers: vergaderingen

2.1. De algemene vergaderingen

In 2011 kwam de Hoge Raad drie keer samen.

2.1.1. Eerste algemene vergadering (juni 2011)

- **Korte voorstelling van elk lid**

Ieder lid en het secretariaat krijgen de kans om zichzelf en zijn/haar organisatie kort voor te stellen. Daaruit blijkt dat de nieuwe Raad een mooie staalkaart vormt van het vrijwilligersveld van ons land.

- **Procedure van de benoeming of de verkiezing van de leden van het Bureau, de voorzitter en de ondervoorzitter**

Deze algemene vergadering werd voorafgegaan door een raadpleging van iedere taalgroep met de bedoeling om, aan de Raad, de kandidaten voor de posten van een voorzitter (NL), een ondervoorzitter (FR) en de leden van het Bureau (bestaande uit 3 effectieve Nederlandstalige leden – met inbegrip van de voorzitter, 3 effectieve Franstalige leden – met inbegrip van de ondervoorzitter, alsook een effectief Duitstalig lid) van de HRV te kunnen voorstellen.

Uit deze raadplegingen kwamen de volgende kandidaten naar voor het Bureau:

- Eva HAMBACH (voorzitster, NL);
- Suzanne VAN SULL (ondervoorzitster, FR);
- Eric DE WASCH (NL);
- Frédéric POSSEMIERS (FR);
- Liliane KROKAERT (NL);
- Brigitte JACQUEMIN (FR);
- Arnold FRANCOIS (D).

De keuze van de verschillende taalgroepen wordt door de voltallige Raad met unanimité bevestigd. De nieuwe voorzitster bedankt uitgebreid haar voorgangsters Suzanne VAN SULL en Irmgard PAULUS. Zij hebben tijdens het voorbije mandaat (2007-2011) en dit in moeilijke omstandigheden (een regering in lopende zaken, weinig politieke stabiliteit,...) heel veel werk verzet.

De nieuwe voorzitster zal in de komende weken bekijken hoe de Raad nog op een meer efficiënte wijze kan functioneren zodat er nog sneller kan worden gereageerd op de actualiteit.

- **Onderzoek (met het oog op het geven een advies) van wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk**

Mevrouw Onkelinx, Minister van Sociale Zaken en bevoegd voor de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, heeft in een brief van 12 april 2011 aan de HRV advies gevraagd over de onderstaande vijf wetsvoorstellen.

A. Wetsvoorstel van 3 september 2010 tot instelling van een sociaal statuut voor vrijwillige burgerdienst (ingediend door de heer André du Bus de Warnaffe)

De indiener van dit voorstel wil, naast de bestaande initiatieven, een nieuwe vorm van vrijwilligerswerk in het leven roepen en jongeren de kans geven om zich gedurende een bepaalde tijd prioritair toe te leggen op het welzijn van de gehele samenleving. Zowel de Vlaamse Jeugdraad als het Plate-forme francophone du volontariat hebben over dit standpunt al een standpunt bepaald (deze standpunten zullen per mail aan alle leden worden verstuurd). Luk TAS en Frédéric POSSEMIERS lichten de opmerkingen van deze organisaties verder toe.

Ook de andere leden van de Raad hebben kritiek op het bovengenoemde voorstel. De meest gehoorde opmerkingen zijn:

- er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het vrijwilligerswerk en de burgerdienst: in principe is er geen bezwaar tegen het uitwerken van een soort burgerdienststatuut, maar dit mag niet verward worden met datgene wat de Raad verstaat onder vrijwilligerswerk (waarvan de principes zijn vastgelegd in de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers -hierna de vrijwilligerswet genoemd);
- jongeren moeten zeker de kans krijgen om zich zowel via het vrijwilligerswerk als via een mogelijke burgerdienst verder te ontplooiën;
- zal de vrijwilligheid wel gegarandeerd zijn of zullen jongeren zich verplicht voelen om alsnog in te stappen in een dergelijk statuut?;
- eventuele problemen met de vakbonden: een dergelijk statuut zou het gewone werknemersstatuut kunnen uithollen (een soort goedkope arbeidskrachten); in dit voorstel wordt er ook een soort onkostenvergoeding van 500 EURO voorzien, wat toch van een andere orde is dan de bedragen uit de vrijwilligerswet;
- schrap elke verwijzing naar het vrijwilligerswerk in dit wetsvoorstel om elke verarring te vermijden;
- het wetsvoorstel geniet blijkbaar niet zoveel steun bij de politieke partijen: de kans is klein dat dit voorstel snel wordt goedgekeurd;
- in Frankrijk bestaat reeds een dergelijk statuut, waarbij voor dit soort "vrijwilligersdiensten" wordt betaald;

Twee leden zullen samen een ontwerp van advies opstellen en dit ten laatste op woensdag 22 juni 2011 naar het secretariaat doorsturen. De standpunten van de organisaties die deze laatstgenoemde leden vertegenwoordigen (waarbij ook andere wetsvoorstellen aan bod komen), zullen naar alle leden van de Raad worden verstuurd zodat ieder lid de kans krijgt om opmerkingen te geven of suggesties aan te brengen.

B. Wetsvoorstel van 9 september 2010 tot wijziging van artikel 100, § 1, tweede lid, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, inzake vrijwilligerswerk verricht door andersvaliden (ingediend door mevrouw Nele Lijnen en de heer Guido De Padt)

C. Wetsvoorstel van 21 maart 2011 tot wijziging van de regelgeving wat het vrijwilligerswerk van personen met een arbeidsongeschiktheid betreft (ingediend door de Heren Louis Ide en Piet De Bruyn);

Daar beide wetsvoorstellen een gelijkaardige materie behandelen, worden zij gezamenlijk besproken. De indieners willen personen met een ziekte of invaliditeitsuitkering (die nu nog verplicht de toestemming moeten vragen aan de adviserend geneesheer) de mogelijkheid geven om vrijwilligerswerk te verrichten zonder goedkeuring van een adviserend geneesheer of door een eenvoudige en voorafgaande melding aan de bevoegde instanties.

De volgende opmerkingen/suggesties over deze discussies kwamen hierbij aan bod:

- sommige leden vrezen dat daardoor de verantwoordelijkheid voor eventuele problemen (zonder goedkeuring van de adviserend geneesheer) wordt doorgeschoven naar de organisaties die vrijwilligers willen engageren – zal dit niet leiden tot een zekere terughoudendheid om met vrijwilligers te werken?
- het schrappen van de verplichting om via de adviserend geneesheer toestemming te vragen verlaagt echter de drempel om zich te engageren als vrijwilliger;
- er is nood aan eenvoudige en eenduidige voorwaarden voor de arbeidsongeschikte persoon en de organisatie (nu vaak tegenstrijdige standpunten bij de ziekenfondsen);
- de wetsvoorstellen zijn niet altijd even duidelijk en kunnen verwarring zorgen;
- personen met een handicap kunnen wel degelijk vrijwilligerswerk verrichten zonder dat zij daarvoor de toestemming moeten krijgen van een geneesheer;

Liliane KROKAERT zal voor deze twee wetsvoorstellen en dit ten laatste op woensdag 22 juni 2011 naar het secretariaat sturen. Daarna zullen alle leden, alvorens er een definitief advies wordt verstuurd, de kans krijgen om opmerkingen of suggesties aan te brengen.

D. Wetsvoorstel van 4 oktober 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, in functie van vrijwilligerswerk in het buitenland (ingediend door mevrouw Sabine de Bethune c.s.)

Dit wetsvoorstel past de werkloosheidsreglementering aan zodat de periode van vrijwilligerswerk in het buitenland kan meetellen voor de berekening van de wachttijd. Daardoor krijgen jongeren de kans om, in het kader van de internationale mobiliteit, nieuwe culturen te leren kennen en ervaringen op te doen via het vrijwilligerswerk.

De leden kunnen zich in deze tekst vinden (onze deskundige uit de voorgaande Raad, Raf De Zutter, vindt dit voorstel een grote verbetering) mits de keuze wel degelijk op vrijwillige basis gebeurt.

De Raad ondersteunt dit voorstel: de voorzitter zal een kort positief advies versturen aan de indieners van het wetsvoorstel.

E. Wetsvoorstel van 1 februari 2011 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, wat de optrekking van het plafond van vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen voor de onkostenvergoeding betreft (ingediend door de heer Dirk Claes en mevrouw Cindy Franssen)

Dit wetsvoorstel wil de grensbedragen voor de vrijstelling van de sociale zekerheidsbijdragen van de forfaitaire onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk gevoelig optrekken: 62,50 EURO per dag en 2500 EURO per jaar (niet- geïndexeerde bedragen).

De volgende suggesties of opmerkingen komen hierbij aan bod:

- de sportsector staat positief tegenover een mogelijke verhoging, zeker van het jaarplafond. Bepaalde groepen vrijwilligers zijn in deze sector wekelijks actief. Als dan aan die personen de forfaitaire dagvergoeding wordt toegekend, dan overschrijden zij vaak in de loop van het jaar het jaarplafond. Een keuze voor de terugbetaling van de reëel gemaakte kosten is meestal geen optie omwille van de administratieve last die dit met zich meebrengt;
- ook bestuurders zouden volgens sommige leden toch van een hogere vergoeding mogen genieten;
- er bestaat echter het gevaar dat er nog een grotere concurrentiestrijd ontstaat tussen organisaties die wel een vrijwilligersvergoeding kunnen geven en andere organisaties die dit niet willen of kunnen geven;
- in de Franstalige gemeenschap voorzien bepaalde decreten (bijvoorbeeld voor de sportsector) dat er hogere vergoedingen worden toegestaan;
- er bestaat het gevaar dat hogere vergoedingen worden gebruikt om sommige activiteiten (bijvoorbeeld in de naschoolse opvang) onder te brengen onder het vrijwilligerswerk, terwijl het eigenlijk wenselijk zou zijn dat dit soort diensten als betaald werk wordt beschouwd met alle sociale zekerheidsrechtelijke plichten en rechten.
- een verhoging van de vrijwilligersvergoedingen in de vrijwilligerswet kan ook problemen op fiscaal vlak opleveren (zal de fiscus de verhoogde cijfers wel aanvaarden?) al is de afstemming tussen de vrijwilligerswet en de interpretatie ervan door de fiscale administratie de laatste tijd toch verbeterd (bijvoorbeeld voor personen die in een zelfde organisatie vrijwilliger en werknemer zijn);
- de discussie beperkt zich niet enkel tot het vrijwilligerswerk, maar zou de aanzet kunnen vormen voor een breder debat over de semi-agorale sector waarbij alle soorten statuten aan bod zouden kunnen komen;
- sommige leden vinden het huidige systeem (met de keuze voor een forfaitaire of reële vrijwilligersvergoeding en een beperkte combinatie van de beide systemen) in de vrijwilligerswet voldoende en willen geen wijzigingen.

Een meerderheid van de leden stelt voor dat de voorzitter een ontwerp van antwoord opstelt waarbij de volgende punten aan bod zullen komen:

- verwijzen naar het advies over de kostenvergoeding van de HRV van juli 2008;
- het vrijwilligerswerk is in principe onbezoldigd, maar de vrijwilligerswet voorziet in de mogelijkheid van een terugbetaling van de gemaakte kosten oom op forfaitaire basis of op basis van reële kosten;
- artikel 12 van de vrijwilligerswet voorziet dat bepaalde categorieën een verhoging kunnen aanvragen: de voorzitter zal samen met het Bureau bekijken hoe er naar dit artikel kan verwezen worden, gelet op diversiteit van het vrijwilligersveld.

Het ontwerp van advies zal ook naar de leden worden verstuurd voor verdere opmerkingen of suggesties.

2.1.2. De tweede algemene vergadering (oktober 2011)

- **Opvolging van adviezen op wetsvoorstellen met betrekking tot het vrijwilligerswerk**

De HRV heeft geen reacties ontvangen op de door de HRV uitgebrachte adviezen (op vraag van Minister Onkelinx). Op dit ogenblik lijken deze verschillende wetsvoorstellen dan ook geen prioriteit voor de parlementsleden. De voorzitter stelt voor om een delegatie samen te stellen voor een ontmoeting met de Minister van Sociale Zaken. Zodra er een volwaardige regering wordt gevormd, zal de Raad een brief sturen naar de nieuwe bevoegde Minister met ons memorandum in bijlage.

Sommige leden herinneren eraan dat de adviezen, uitgebracht door de Nationale Arbeidsraad (NAR) op de wetsvoorstellen, erg dicht aanleunen bij de adviezen van de HRV. Men zal ons het uitgebrachte advies van de NAR (dd 13 juli 2011) bezorgen.

- **De Nationale Loterij: beschikking gelden verzekeringen / de nieuwe gratis verzekering, aangeboden door COCOF - Brussel**

Volgens de informatie, bezorgd door de Nationale Loterij, zal het budget niet worden afgeschaft maar uitgesteld.

De fondsen die de Nationale Loterij ter beschikking stelt aan de provincies zijn bestemd voor de gratis vrijwilligersverzekering. Dit geld kan enkel voor deze doelstelling worden aangewend.

De HRV zou echter graag over een gedeelte van de niet opgebruikte financiële middelen kunnen beschikken om een studie te kunnen financieren.

Een lid van de Raad wijst erop dat deze verzekering niet echt bekend is bij het grote publiek.

Ter herinnering: om te kunnen genieten van deze verzekering is het aantal vrijwilligersdagen beperkt tot 200 en moet men zich inschrijven vóór de start van de activiteit. Verschillende voorstellen komen aan bod: het uitgeven van een brochure, het opnieuw promoten van wat reeds als verzekering bestaat en zelfs het afschaffen van een mogelijk verouderd systeem.

Een raadslid stelt de nieuwe gratis verzekering voor, aangeboden via COCOF (Commission Communautaire Française) voor de Brusselse Franstalige organisaties. Voor meer informatie, zie de website van la plateforme francophone du volontariat (www.volontariat.be).

Conclusie: de HRV komt niet tussen in de discussies rond de toegewezen bedragen aan de provincies, maar vraagt meer transparantie. De HRV wenst een project uit te werken om een dialoog op gang te brengen met de Nationale Loterij rond de toekomstige besteding van de fondsen.

- **Debatten rond de Resoluties van de Europese raad over het vrijwilligerswerk in het kader van het Pools voorzitterschap.**

De HRV moet waakzaam blijven als het over deze voorstellen gaat. Naar aanleiding van de aanbeveling van de Europese Commissie, vinden sommige leden dat de teksten te sterk geënt zijn op de arbeidsmarkt. Er wordt meer belang gehecht aan de toegankelijkheid tot de arbeidsmarkt via het vrijwilligerswerk (bijvoorbeeld door certificaten,...) dan aan de waarden van het vrijwilligerswerk. Een lid kant zich tegen het artikel over het ondernemersvrijwilligerswerk, een ander lid verdedigt deze stelling. Er wordt beslist om een brief op te stellen en dit schrijven naar de Europese instellingen te sturen. Een Raadslid zal een voorstel van brief naar het Bureau sturen voor verdere uitwerking. Deze brief zal op een volgende algemene vergadering worden besproken.

- **Werking en actiepunten van de nieuwe HRV en bespreking nieuwe kandidaten voor de Raad.**

Enquête van de HRV: de Raad ontving tien antwoorden. Zij zullen op de volgende vergadering van het Bureau worden geanalyseerd. Wat de nieuwe plaatsvervangende leden van de HRV betreft: er werden kandidaten aangeschreven maar tot nu toe zijn er nog geen concrete kandidaturen.

- **Active Ageing 2012**

Het is de FOD Sociale Zekerheid die de acties op Belgisch niveau coördineert. De voorzitter van de HRV vestigt in het bijzonder de aandacht op de banden tussen het vrijwilligerswerk en de vergrijzing. Er wordt betreurd dat de HRV niet over de nodige financiële middelen beschikt om bepaalde acties te voeren in het kader van het Europees Jaar 2012.

Alhoewel de HRV zeker niet afwezig kan zijn op dit vlak, zullen het vooral de organisaties, actief in het vrijwilligerswerk met en voor ouderen, die aan deze discussies zullen deelnemen en leiden.

2.1.3. De derde algemene vergadering (december 2011)

- **Ontwerp van antwoord op een mededeling van de Europese Commissie (van 19 september 2011) in het kader van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk**

Een aantal leden van het Bureau heeft op verzoek van de vorige algemene vergadering een ontwerp van antwoord opgesteld op een mededeling van de Europese Commissie (van 19 september 2011) in het kader van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk. Dit ontwerp werd in het Bureau van 7 november 2011 uitvoerig besproken en herwerkt door de voorzitter. De voorliggende tekst wil vooral de intrinsieke waarde van het vrijwilligerswerk beklemtonen en niet alleen het economische aspect (wat sterk naar voren komt in het document van de Europese Commissie). De Europese Commissie zal over dit onderwerp volgend jaar nog een nieuwe mededeling versturen.

De leden zijn akkoord met de voorliggende tekst, mits enkele kleine aanpassingen (nuances over het economische aspect van het vrijwilligerswerk, referentie naar vrijwilligerswerk voor alle leeftijden en

het Europees Jaar 2012,....). Liliane Krokaert neemt de taak op zich om de tekst nog eens grondig na te lezen op taalkundig vlak.

De reactie van de HRV zal dan naar de volgende instanties worden verstuurd:

- de Permanente Vertegenwoordiging van België bij het Europese Unie;
- naar de Task Force (werkgroep in de Europese Unie, centrum waar alle teksten in verband met het vrijwilligerswerk worden verstuurd);
- Mevrouw Rabau (DG Beleidsondersteuning Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid;
- De nieuwe Minister van Sociale Zaken, bevoegd voor de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers);
- De Belgische leden van het Europees Parlement.

De definitieve versie (in het FR en het NL) zal naar alle leden worden doorgemailed (deze tekst wordt niet meer ter goedkeuring naar de leden verstuurd) en zal op de website van de Hoge Raad voor Vrijwilligers worden geplaatst.

- **Europees Jaar 2012 Active Ageing**

De Europese instanties hebben 2012 uitgeroepen tot het Europees Jaar van het actief ouder worden en de solidariteit tussen de generaties. De HRV is verheugd dat Europa de ouderen en de solidariteit tussen de generaties belangrijk vindt, maar betreurt dat opnieuw sterk de nadruk wordt gelegd op het activeren van ouderen, meer bepaald via het vrijwilligerswerk. De HRV wil zijn stem in dit debat laten horen en de ondervoorzitter heeft daarom een ontwerpbrief opgesteld. De leden bespreken het document en voegen er de volgende suggesties/opmerkingen aan toe:

- de tekst geeft goed de bezorgdheid weer van de Raad over een al te economische visie op het vrijwilligerswerk in de Europese Unie; voor de leesbaarheid is het beter om de tekst te verdelen in kortere stukjes of paragrafen (zie ook de brief aan de Europese Commissie met betrekking tot het vrijwilligerswerk ⇒ zie hierboven). De hoofdboodschap van deze brief van de HRV verdrinkt wat in het geheel met het risico dat onze standpunten niet echt overkomen : voorstel tot aanpassing van de inleiding;

- het aanbrengen van een aantal kleine aanpassingen (bijvoorbeeld "Executieven" wijzigen in "Regeringen"), vereenvoudigingen (het samenvoegen van zinnen en iets eenvoudiger formuleren) of toevoegingen zoals het vermelden van het verenigingsleven in zijn totaliteit: " velen zetten zich in voor het verenigingsleven en zetten hun ervaring in ten dienste van....". Ook de term "papy en mamy boomers" past niet echt in deze tekst en wordt vervangen door het woord "babyboomgeneratie";

- nadruk leggen op de solidariteit tussen de generaties; een vrijwilligersvriendelijk klimaat is ruimer dan de vrijwilligerwet (op Europees vlak bestaat er trouwens geen eenduidige definitie over wat men onder vrijwilligerswerk verstaat); De tekst zal worden aangepast en doorgestuurd naar de leden (in de twee landstalen): zij krijgen dan de kans om op korte termijn eventuele aanpassingen of suggesties te geven.

Deze documenten zullen eveneens op de website van de Hoge Raad voor Vrijwilligers worden geplaatst.

- **Europese Beleidsagenda van de EYV2011 – Alliantie voorstelling PAVE**

Ter info: Naar aanleiding van het Europees Jaar voor het Vrijwilligerswerk zou het nuttig zijn om, op basis van de verschillende rapporten en teksten die in 2011 zijn verschenen en die we kunnen opvragen bij ondermeer het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk en la Plate-forme Francophone pour le Volontariat, in het voorjaar van 2012 een soort evaluatie op te stellen. Op één van de volgende algemene vergaderingen kan deze evaluatie worden uitgewerkt.

Er kan ook een mail naar de leden van de Raad worden verstuurd om tegen een volgende vergadering opmerkingen of suggesties te geven over het verloop van het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk.

Negenendertig niet-gouvernementele organisaties hebben in een zestal werkgroepen (rond thema's zoals ondersteuningsstructuren voor het vrijwilligerswerk of een wettelijk kader voor de vrijwilliger) gewerkt aan een gemeenschappelijke beleidsagenda, bedoeld voor de organen van de Europese Unie, de sociale partners, het middenveld en de nationale regeringen.

De meeste standpunten en inzichten van deze agenda zijn niet echt nieuw en bepaalde aspecten komen in ons land minder aan bod alhoewel ze in sommige lidstaten nog niet altijd goed geregeld zijn: een oproep voor een statuut voor de Verenigingen zonder Winstoogmerk, wetgeving rond een statuut voor de vrijwilliger,....Doordat er ook heel wat vertegenwoordigers van de werkgevers en het bedrijfsleven aanwezig waren in de werkgroepen, is er opvallend veel belangstelling voor de tewerkstelling/het arbeidsaspect en de rol hierbij van vrijwillige inzet. Zo bevat deze agenda aanbevelingen aan de sociale partners (echter vooral beperkt tot de werkgevers), maar staat er in het document bijvoorbeeld niets over het vrijwilligerswerk in het onderwijs. Deze agenda geeft wel een mooi overzicht over wat er in Europa leeft met betrekking tot het vrijwilligerswerk of de positie van de vrijwilliger.

Er zal een link op de website van de HRV worden geplaatst zodat dit beleidsdocument kan worden geraadpleegd (voorlopig alleen in het Engels:).

- **Voorstelling tot benoeming van ereleden van de HRV**

Het Bureau stelt voor om Raf De Zutter, de vroegere voorzitter en niet-wetenschappelijke deskundige van de Raad, alsook Mevrouw Irmgard Paulus, vroegere voorzitter en ondervoorzitter, te benoemen als ereleden van de HRV. Met een dergelijke benoeming wil de Raad de inzet en de waardering voor deze personen uitdrukken.

Hierbij worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- moeten we een systeem van ereleden invoeren? In het Huishoudelijk Reglement is hierover niets vermeld. Sommige leden hebben principieel bezwaar tegen het benoemen van ereleden;
- wat is de rol van deze ereleden? Er is een consensus

binnen de Raad ohun geen stemrecht te geven of om hun bepaalde taken te laten uitvoeren. Ook het aantal personen van de HRV zal niet worden verhoogd;

- wie zal deze leden voorstellen? Alle leden van de Raad, en dus niet alleen het Bureau, zouden de mogelijkheid moeten krijgen om iemand als erelid voor te dragen. Het is misschien wel wenselijk om eventuele kandidaturen in te dienen bij het Bureau.

Met een grote meerderheid keurt de HRV de benoeming als ereleden van Raf De Zutter en Irgmard Paulus goed. Het Bureau zal nagaan hoe er in de toekomst op een structurele manier criteria kunnen worden uitgewerkt voor de benoeming van ereleden. De Raad is ook nog steeds op zoek naar niet-wetenschappelijke deskundigen.

- **Stand van zaken met betrekking tot de verschillende wetsvoorstellen**

De adviezen van de Raad met betrekking tot de verschillende wetsvoorstellen werden bezorgd aan de nieuwe Minister van Sociale Zaken Onkelinx (en bevoegd voor de wet van 3 juli 2005), maar tot nog toe hebben we daarover geen verdere informatie.

Wel heeft de kanselarij van de nieuwe Senaatsvoorzitster, Mevrouw Sabine De Bethune, het secretariaat gevraagd om ons advies op te sturen op het wetsvoorstel van 4 oktober 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, in functie van vrijwilligerswerk in het buitenland (ingediend door mevrouw Sabine de Bethune en c.s.).

- **Toelichting bij de resultaten van de enquête over de werking van de HRV**

Twaalf leden hebben de enquête ingevuld over de werking van de HRV. De voorzitter geeft in een powerpointvoorstelling een overzicht van de resultaten (dit document zal aan alle leden worden verstuurd in de twee talen).

Bij deze voorstelling wordt de vraag gesteld of en in welke mate de Raad persberichten kan/moet versturen om zijn eigen werking meer bekend te maken bij het grote publiek (bijvoorbeeld op de Internationale Dag van het Vrijwilligerswerk, de Vlaamse Week van het Vrijwilligerswerk, bij sommige evenementen,...). Het is belangrijk om op het juiste moment persberichten te versturen om te kunnen rekenen op een maximale impact.

Het Bureau zal de resultaten van de enquête nog verder analyseren. Op de volgende algemene vergadering zal het Bureau toelichten hoe we deze verzuchtingen en suggesties kunnen omzetten in concrete actiepunten.

3. Enkele quotes van de leden in het Bureau

Eric De Wasch:

"Het vrijwilligerswerk is in Vlaanderen sterk verankerd in het Verenigingsleven en de sociale sector.

Het spontane karakter om zich als vrijwilliger in te zetten is zeker nog aanwezig. Maar de inhoud, motivatie, wijze van werken is grondig in evolutie.

De Gezinsbond heeft daartoe een onderzoek opgezet met de Hogeschool Gent over 'Wat vrijwilligers willen' om hun vrijwilligerswerking, rekutering, begeleiding meer methodisch te onderbouwen en de steun te bieden die vrijwilligers anno 2012 wensen.

Bij de zesjaarlijkse vrijwilligersshernieuwing werd een Campagne 'Maak gezinnen blij' opgezet, waarbij vertrokken wordt van de intrinsieke motivatie bij vrijwilligers om zich voor gezinnen in te zetten, en daar zelf ook een blij gevoel aan over te houden. Bij deze campagne werden 'ambassadeurs' ingezet: getuigenissen van échte vrijwilligers binnen het diverse vrijwilligerswerk van de Gezinsbond. Via een aparte website werden vrijwilligers opgeroepen om hun eigen getuigenis toe te voegen. Kandidaat-vrijwilligers kregen zo een brede kijk op het potentiële vrijwilligerswerk waartoe ze uitgenodigd werden.

Deze campagne werd door de bestaande vrijwilligers als sterk ondersteunend ervaren, en bereikte meer dan voldoende nieuwe vrijwilligers om voor de nodige aflossing van de wacht te zorgen. "

Suzanne Van Sull:

De Hoge Raad voor vrijwilligers neemt een uitzonderlijke plaats in ons institutioneel landschap, als officieel orgaan die vrijwilligers vertegenwoordigt, met de afgevaardigden van verenigingen die actief zijn op het terrein van het vrijwilligerswerk of dankzij de inbreng van vrijwilligers, die in sommige gevallen zelf afgevaardigden van vrijwilligers zijn ...

Het is een trefpunt voor de confrontatie van ideeën, dat openstaat voor de realiteit van andere activiteitsgebieden dan degene waarin men zelf werkzaam is, voor het uitwisselen en delen van informatie en aandachtspunten.

En zoals altijd moet iedereen, en dan nog meer in het Bureau, rekening houden met het algemeen belang en oog hebben voor erg verschillende gevoeligheden... Zoals bij iedere menselijke activiteit dragen we ieder ons steentje bij, met anderen, om projecten tot een goed einde te brengen, en bij deze samenwerking kunnen we volwaardig mens zijn, zoals het anderhalf miljoen vrijwilligers dag in dag uit doen. Ze moeten worden geëerd, want wanneer we een stap zetten naar onze medemens, een engagement aangaan, is er altijd een risico en moeten we onze zekerheden laten varen... zoals Friedrich Nietzsche het zei:

"Glaubt es mir. Das Geheimnis um die grösste Fruchtbarkeit und den grössten Genuss vom Dasein einzuernten, heisst : gefährlich leben !"

4. Een impressie van het vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap

Das Ehrenamt in der Deutschsprachigen Gemeinschaft

In der DG sind knapp ein Zehntel der Einwohner ehrenamtlich tätig und zwar nicht nur im sozialen Bereich. Auch das sportliche und kulturelle Leben sowie der Tourismus- und Jugendsektor werden von Ehrenamtlichen getragen. Dieses Engagement ist sehr wichtig für die Gesellschaft und wird daher weiter gefördert. Die Menschen engagieren sich ehrenamtlich, weil sie davon eine Bereicherung ihres Lebensgefühls erwarten, neue Erfahrungen sammeln und neue soziale Kontakte knüpfen können. Und: Sie möchten etwas für das Wohl der Allgemeinheit tun.

Der Hauptgrund, nicht ehrenamtlich tätig zu sein, ist der zeitliche Aufwand.

Hier eine Übersicht der Bereiche, in denen Ehrenamtliche tätig sind:

Elternräte und -vereinigungen, Erwachsenenbildung, Frauenvereinigungen, Freizeit, Interessenverbände, Jugend, Kultur, Landwirtschaft, Natur, Serviceclubs, Soziales, Sport, Werbeausschüsse & Werbevereine.

Die größte Anzahl Vereinigungen finden sich in der Freizeitgestaltung, der Jugendarbeit, der Kultur, im sozialen Bereich und im Sport. Insgesamt gibt es mehr als 1200 Vereinigungen die in der DG ehrenamtlich tätig sind.

2007 waren in der DG ca. 23.000 Personen im Sport und ca. 5.500 Personen im Kulturbereich aktiv. Diese 28.500 Personen werden von Ehrenamtlichen in den verschiedenen Verwaltungsräten betreut.

In der DG werden die Vereine durch die Regierung sowohl finanziell als auch logistisch unterstützt.

Das Zukunftsprojekt der Regierung der DG „Miteinander wirken – Vereinsleben und Ehrenamt fördern“ reiht sich nahtlos in das Europäische Jahr der Freiwilligentätigkeit ein. Für die DG sind die Organisation eines Seminars „Freiwilligenmanagement“, der Infomarkt „Ehrenamt in der DG“ und die Beratungs- und Informationsarbeit für die Vereine konkrete Ansatzpunkte. Diese Ansatzpunkte wurden auch im nationalen Arbeitsprogramm der DG zum Europäischen Jahr formuliert.

Auf der Webseite der DG, www.dglive.be, gibt es eine ganze Reihe von Informationen für die ehrenamtlich Tätigen in der DG.

Die größte Herausforderung in den nächsten Jahren wird die Besetzung der Verwaltungsräte in den Vereinen sein, da immer weniger Menschen bereit sind, einen Posten zu belegen, der eine regelmäßige Arbeit erwartet. Die aktuelle Tendenz geht immer mehr in die Richtung der projektbezogenen ehrenamtlichen Tätigkeit. Die Schwierigkeiten, Posten in Verwaltungsräten zu besetzen, betreffen, nach einer Studie in Münster (D), fast 50 % der Vereinigungen.

In vielen Kulturvereinigungen sind die Verwaltungsräte immer dünner besetzt und die Führung der Vereinigungen wird nur von wenigen motivierten Mitgliedern gewährleistet. Das hat als negative Auswirkung, dass die engagierten Mitglieder sehr schnell ihr Amt wegen Überlastung niederlegen und kein Nachwuchs da ist, um die Lücken zu stopfen. Aber nicht nur die Verwaltungsräte kämpfen mit Nachwuchsmangel, auch die Vereinigungen haben mit Nachwuchsmangel zu kämpfen. Die aktuelle Tendenz ist immer mehr auf die individuellen Belange fokussiert und hinzu kommt auch, dass immer mehr Menschen durch die größere Mobilität weniger sesshaft sind und ihre Heimat verlassen.

Aber auch in den sozialen Vereinigungen gestaltet es sich immer schwieriger, Ehrenamtliche zu finden, die einen Teil ihrer Freizeit opfern, um sich für ihre Nächsten zu engagieren.

Leider sieht die Tendenz für die nächsten Jahre, trotz vermehrter Unterstützung durch die öffentliche Hand, nicht rosig aus und es wird sich in der Vereinswelt einiges verändern müssen, damit das aktive Vereinsleben in der DG weiterhin bestehen bleibt. In der Zukunft werden sich, nach unserer Einschätzung, die Anzahl der Vereine reduzieren und es wird zu einer vermehrten Fusion von Vereinen mit regionalem Charakter kommen.

Arnold François

Quellen:

www.dglive.be,

Ergebnisse der demoskopischen Befragung 2011 für die DG

eNewsletter Wegweiser Bürgergesellschaft 09/2011 vom 13.05.2011

Regionales Entwicklungskonzept (REK) für die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens

Vrijwilligerswerk in de Duitstalige Gemeenschap

Bijna een op tien inwoners van de Duitstalige Gemeenschap is als vrijwilliger actief, en niet enkel op sociaal vlak. Ook domeinen als sport, cultuur, toerisme en jeugd worden door vrijwilligers gedragen. Dit engagement is van groot belang voor de maatschappij en wordt dan ook aangemoedigd. In ruil voor een rijker leven, nieuwe ervaringen en de kans om sociale contacten te leggen, engageren deze mensen zich onbezoldigd. Bovendien willen ze iets doen voor het algemeen goed. De voornaamste reden waarom mensen geen vrijwilligerswerk verrichten, is de tijd die erin kruipt.

Hierna volgt een overzicht van de domeinen waarop vrijwilligers actief zijn:

Ouderraden- en verenigingen, volwasseneneducatie, vrouwenverenigingen, vrije tijd, belangengroeperingen, jeugd, cultuur, landbouw, natuur, serviceclubs, sociale zaken, Sport, reclamecomités en reclameverenigingen.

De meeste verenigingen leggen zich toe op vrijetijdsbesteding, jeugdwerk, cultuur, sociale doeleinden en sport. In totaal zijn er in de Duitse Gemeenschap meer dan 1200 verenigingen die een beroep doen op vrijwilligers.

In 2007 waren in de Duitse Gemeenschap ca. 23.000 personen op sportief gebied en ca. 5.500 personen op cultureel gebied actief. Deze 28.500 personen kunnen rekenen op vrijwilligers die hen vanuit de verschillende bestuurraden ondersteunen.

In de Duitse Gemeenschap worden de verenigingen zowel financieel als logistiek door de regering ondersteund. Het toekomstproject van de regering van de Duitse Gemeenschap "Samen werken – Bevordering van verenigingsleven en vrijwilligerswerk" sluit perfect aan bij het Europese Jaar van het vrijwilligerswerk. Voor de Duitse Gemeenschap dienen de organisatie van een seminarie "Vrijwilligersmanagement", de infomarkt "Vrijwilligerswerk in de DG" en het verstrekken van advies en informatie aan verenigingen als concrete vertrekpunten. De Duitse Gemeenschap heeft deze vertrekpunten ook opgenomen in het nationale werkprogramma voor het Europees Jaar.

Op de website van de DG, www.dglive.be, staat heel wat informatie voor vrijwilligers in de Duitse Gemeenschap.

De grootste uitdaging de komende jaren wordt de bezetting van beheerraden. Steeds minder mensen zijn immers bereid een functie waar te nemen die op regelmatige basis werk vereist. De huidige tendens gaat steeds meer in de richting van projectgebonden

vrijwilligersactiviteiten. Volgens een studie in Münster (D) heeft bijna 50% van de verenigingen problemen met het invullen van posities in beheerraden.

In veel cultuurverenigingen zijn de beheerraden steeds dunner bezet, en de leiding van de verenigingen berust op een steeds kleiner aantal gemotiveerde leden. Dit heeft tot gevolg dat de geëngageerde leden hun functie door de zware belasting zeer snel neerleggen en dat er geen nieuwe generatie klaarstaat om de gaten te vullen. Niet enkel beheerraden kampen echter met een tekort aan nieuwe krachten. Ook verenigingen kennen dit probleem. Mensen zijn steeds meer met individuele belangen bezig. Bovendien zijn ze mobieler geworden: ze zijn minder honkvast en verlaten hun geboorteplaats gemakkelijker.

Ook in sociale verenigingen wordt het steeds moeilijker vrijwilligers te vinden die een deel van hun vrije tijd willen opofferen om zich te engageren voor hun medemens.

Jammer genoeg ziet de tendens er, ondanks de toegenomen overheidssteun, voor de volgende jaren niet rooskleurig uit en zal er een en ander moeten veranderen zodat het actieve verenigingsleven kan blijven bestaan. Volgens onze inschatting zal het aantal verenigingen in de toekomst verminderen en gaan we steeds meer naar regionaal verankerde fusies van verenigingen.

Arnold François

Bronnen:

www.dglive.be,

Resultaten van de demoscopische enquête 2011 voor de DG

eNewsletter Wegweiser Bürgergesellschaft 09/2011 van 13.05.2011

Regionaal ontwikkelingsconcept (Regionales Entwicklungskonzept of REK) voor de Duitstalige Gemeenschap van België

BIJLAGE 1: De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (bijgewerkt tot 19/05/2009)

3 juli 2005: Wet betreffende de rechten van vrijwilligers
(versie, geactualiseerd tot 19/05/2009)

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. § 1. Deze wet regelt het vrijwilligerswerk dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, en het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België, en onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht.

§ 2. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalde categorieën van personen van het toepassingsgebied van deze wet uitsluiten.

HOOFDSTUK II. - Definities.

Art. 3. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1° vrijwilligerswerk : elke activiteit :

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;
- c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;

d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

2° vrijwilliger : elke natuurlijke persoon die een in 1° bedoelde activiteit verricht;

3° organisatie : elke feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met vrijwilligers (, waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging); <W 2006-07-19/39, art. 2, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

4° (...) <W 2006-07-19/39, art. 2, 2°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

HOOFDSTUK III. - (De informatieplicht). <W 2006-07-19/39, art. 3, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 4. <W 2006-07-19/39, art. 4, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Alvorens de activiteit van een vrijwilliger voor een organisatie een aanvang neemt, informeert de organisatie hem minstens over :

a) de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie; indien het gaat om een feitelijke vereniging, de identiteit van de verantwoordelijke(n) van de vereniging;

b) het in artikel 6, § 1, bedoelde verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk; indien het gaat om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is als bedoeld in artikel 5 voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract;

c) de eventuele dekking, door middel van een verzekeringscontract, van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's en, in voorkomend geval, van welke risico's;

d) de eventuele betaling van een vergoeding voor vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval, de aard van deze vergoeding en de gevallen waarin ze wordt betaald;

e) de mogelijkheid dat hij kennis krijgt van geheimen waarop artikel 458 van het Strafwetboek van toepassing is.

De in het eerste lid bedoelde informatie kan verstrekt worden op welke wijze ook. De bewijslast berust bij de organisatie.

HOOFDSTUK IV. - Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie.

Art. 5. <W 2006-07-19/39, art. 5, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007> Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade gaat die hij zichzelf toebrengt, niet burgerlijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk, ingericht door een in artikel 3, 3° bedoelde feitelijke vereniging die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, door een in artikel 3, 3° bedoelde rechtspersoon, of door een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan. Voor deze schade zijn respectievelijk de feitelijke vereniging, de rechtspersoon of de organisatie waarvan de feitelijke vereniging een afdeling vormt, burgerlijk aansprakelijk.

Op straffe van nietigheid mag van de bij het eerste lid bepaalde aansprakelijkheid niet afgeweken worden in het nadeel van de vrijwilliger.

HOOFDSTUK V. - Verzekering vrijwilligerswerk.

Art. 6.§ 1. (De organisaties die krachtens artikel 5 burgerlijk aansprakelijk zijn voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, sluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk een verzekeringscontract, dat ten minste de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekt, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor de categorieën van vrijwilligers die Hij bepaalt, de dekking van het verzekeringscontract uitbreiden tot :

1° de lichamelijke schade die geleden is door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk (of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk); <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

2° de rechtsbijstand voor de onder § 1, (...) en § 2, 1°, genoemde risico's. <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 3. De Koning stelt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de minimumgarantievoorwaarden vast van de [verplichte] verzekeringsovereenkomsten tot dekking van het vrijwilligerswerk [¹ evenals de minimumgarantievoorwaarden wanneer hij de verzekeringscontracten voorzien in § 1 uitbreidt krachtens § 2]¹. <W 2006-07-19/39, art. 6, 3°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 4. De gemeenten en provincies informeren de organisaties over de verzekeringsplicht.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze paragraaf.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 4°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 5. Aan de organisaties wordt de mogelijkheid geboden zich, tegen betaling van een premie, aan te sluiten bij een collectieve polis die voldoet aan de in § 3 bedoelde voorwaarden.

De Koning bepaalt daartoe de voorwaarden en nadere regels bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 5°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(1)<W 2009-05-06/03, art. 61, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 7. In artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het 1° wordt aangevuld als volgt : " deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de door artikel 6, § 1, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers verplicht gestelde verzekering voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid ";

2) het 4° wordt opgeheven.

Art. 8. Vrijwilligerswerk door (...) wordt geacht verricht te worden in het privé-leven zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven. <W 2006-07-19/39, art. 7, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 8bis. <ingevoegd bij W 2006-07-19/39, art. 8; ED : 01-01-2007> In artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de woorden " en van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn

ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, " vervangen door de woorden ", van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als vrijwilligers, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

HOOFDSTUK VI. - Arbeidsrecht.

Art. 9. § 1. (...) <W 2006-07-19/39, art. 9, 004 ; ED : 01-08-2006>

§ 2. Onder de voorwaarden die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan niet van toepassing op het vrijwilligerswerk.

HOOFDSTUK VII. - Vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag (...) en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld. <W 2006-07-19/39, art. 10, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet wordt de hoogte van de ontvangen vergoedingen na twee jaar onderworpen aan een evaluatie. Deze evaluatie wordt uitgevoerd volgens de nadere regels die de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt, met dien verstande dat ze wordt uitgevoerd in samenwerking met de instellingen van sociale zekerheid en dat vooraf het advies van de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de Vrijwilligers wordt ingewonnen. Het evaluatieverslag wordt onmiddellijk meegedeeld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

[Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen meer dan de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten.] <W 2005-12-27/31, art. 138, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[¹ De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden.

Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger.

Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden de reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets, worden vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.]¹

(1) <W 2009-05-06/03, art. 62, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 11. Een activiteit kan niet als vrijwilligerswerk beschouwd worden indien één van de of alle in artikel 10 bedoelde grenzen overschreden worden en het in artikel 10, derde lid, bedoelde bewijs niet kan geleverd worden. De persoon die deze activiteit verricht kan in dat geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

Art. 12. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van vrijwilligers, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

HOOFDSTUK VIII. - Uitkeringsgerechtigde vrijwilligers.
Afdeling I. - Werklozen.

Art. 13. Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij het werkloosheidsbureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening.

De directeur van het werkloosheidsbureau kan de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen, verbieden, of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken, indien hij aantoonst :

1° dat deze activiteit niet de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk als bedoeld in deze wet;

2° dat de activiteit, gezien de aard, de omvang en de frequentie ervan of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht;

3° dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze zou verminderen.

Indien binnen twee weken na de ontvangst van een volledige aangifte geen beslissing genomen is, wordt de uitoefening van de onbezoldigde activiteit met behoud van uitkeringen, geacht aanvaard te zijn. Een eventuele beslissing houdende een verbod of een beperking, genomen buiten deze termijn, heeft slechts gevolgen voor de toekomst, behalve indien de activiteit niet onbezoldigd was.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de directeur de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verbiedt;

2° onder welke voorwaarden de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verlenen, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen.

Afdeling II. - Bruggepensioneerden.

Art. 14. De in artikel 13 bedoelde regeling geldt eveneens voor de bruggepensioneerden en de halftijds bruggepensioneerden, behoudens de afwijkingen die door de Koning vastgesteld zijn op grond van hun specifiek statuut.

Afdeling III. - Arbeidsongeschikten.

Art. 15. In artikel 100, § 1, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :

" Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene. "

Afdeling IV. - Leefloon.

Art. 16. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op het leefloon.

Afdeling V. - Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Art. 17. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Afdeling VI. - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Art. 18. <W 2005-12-27/31, art. 139, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Artikel 4, § 2, van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 december 1969, bij de wet van 29 december 1990 en bij de wet van 20 juli 1991, wordt aangevuld als volgt :

" 9° de vergoedingen die ontvangen zijn in het kader van het vrijwilligerswerk als bedoeld in artikel 10 van

de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers ".

Afdeling VII. - Gezinsbijslagen.

Art. 19. In artikel 62 van de bij het koninklijk besluit van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, vervangen bij de wet van 29 april 1996, wordt een § 6 ingevoegd, luidende :

" § 6. Voor de toepassing van deze wetten wordt vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers niet beschouwd als een winstgevende activiteit. De vergoedingen in de zin van artikel 10 van voormelde wet worden niet beschouwd als een inkomen, een winst, een brutoloon of een sociale uitkering, voorzover het vrijwilligerswerk zijn onbezoldigd karakter niet verliest overeenkomstig hetzelfde artikel van dezelfde wet. ".

Art. 20. In artikel 1 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, bij het koninklijk besluit nr. 242 van 31 december 1983 en bij de wetten van 20 juli 1991, 29 april 1996, 22 februari 1998, 25 januari 1999, 12 augustus 2000 en 24 december 2002, wordt, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid ingevoegd :

" Wanneer het kind een vergoeding geniet als bedoeld in de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, is dit geen beletsel voor de toekenning van gezinsbijslag. "

Art. 21. Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de gewaarborgde gezinsbijslag.

HOOFDSTUK IX. - Slotbepalingen.

Art. 22. § 1. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, aan organisaties die zowel werken met vrijwilligers als met personen die geen vrijwilliger zijn, met betrekking tot de bepalingen van deze wet bijkomende voorwaarden opleggen.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het werken met vrijwilligers zoals bedoeld in deze wet afhankelijk maken van een voorafgaande machtiging van de minister die bevoegd is voor Sociale zaken.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop nagegaan wordt of de activiteiten die door een vrijwilliger uitgeoefend worden, beantwoorden aan de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 3. De Koning wijst de ambtenaren aan die ermee belast worden toe te zien op de naleving van de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

Art. 23. De Koning kan de bepalingen die door artikel 7 worden gewijzigd, opnieuw wijzigen, opheffen of aanvullen.

Art. 24. <W 2006-03-07/37, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 01-02-2006> Deze wet treedt in werking op 1 augustus 2006 (, met uitzondering van de artikelen 5, 6 en 8bis, die in werking treden op 1 januari 2007). <W 2006-07-19/39, art. 11, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 juli 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Sociale Zaken, en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Werk,

Mevr F. VANDEN BOSSCHE

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

Mevr. L. ONKELINX

BIJLAGE 2: SAMENSTELLING VAN DE HRV

EFFECTIEVE FRANSTALIGE LEDEN

Le Secrétariat Général de l'Enseignement Catholique

Le Conseil de la Jeunesse d'Expression Française

La Fédération Multisports Adaptés

La Croix Rouge de Belgique

L'Association Interfédérale du Sport Francophone

L'Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique

Caritas

L'Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes

Inter-environnement Wallonie

L'Association pour le Volontariat

EFFECTIEVE NEDERLANDSTALIGE LEDEN

Vlaams secretariaat Katholiek Onderwijs

Vlaamse Jeugdraad

Vlaams Welzijnsverbond

Vlaamse Sportfederatie

Pluralistisch Overleg Welzijnswerk en Verbond Sociale Ondernemingen

Rode Kruis Vlaanderen

Gezinsbond

Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten

Natuurpunt

PLAATSVERVANGENDE NEDERLANDSTALIGE LEDEN

Vlaamse Ouderenraad

Vlaams Patiëntenplatform

Unie Vrijzinnige Verenigingen

EFFECTIEF DUITSTALIG LID

Musikverband FÖDEKAM

PLAATSVERVANGEND DUITSTALIG LID

Sportrat der deutschsprachigen Gemeinschaft

DESKUNDIGEN

Jacques DEFOURNY

Michel DAVAGLE

Lesley HUSTINX

Dominique VERTE

Verantwoordelijke Uitgever

Christian Dekeyser

© 2012 **HOGЕ RAAD VOOR VRIJWILLIGERS**

Administratief Centrum Kruidtuin

Finance Tower

Kruidtuinlaan 50, bus 125

1000 Brussel

Tel.: 02 528 64 68

Fax.: 02 528 69 77

E-mail: christian.dekeyser@minsoc.fed.be

Website: <http://www.socialsecurity.fgov.be>